

COMARCH

**SPRAWOZDANIE NA TEMAT
INFORMACJI NIEFINANSOWYCH
COMARCH S.A. ORAZ GRUPY COMARCH
ZA ROK 2020**

1.	Oświadczenie Zarządu Comarch S.A. skierowane do interesariuszy firmy dotyczące raportowania kwestii niefinansowych	4
2.	Informacje o Grupie Comarch	5
2.1.	Struktura, akcjonariusze oraz działalność przedsiębiorstwa	5
2.2.	Badania i rozwój oraz działalność w Specjalnej Strefie Ekonomicznej	10
2.3.	Kultura organizacyjna i model biznesowy	11
2.4.	Niefinansowe kluczowe wskaźniki efektywności	12
2.5.	Członkostwo w organizacjach międzynarodowych	13
2.6.	Nagrody i rankingi w roku 2020.....	14
3.	Zaangażowanie interesariuszy	16
4.	Systemy zarządzania, polityki oraz zasady przyjęte i stosowane przez Grupę Comarch oraz ich wpływ na poszczególne obszary działalności oraz zidentyfikowane ryzyka	19
4.1.	Zintegrowany System Zarządzania.....	19
4.2.	Systemy Zarządzania wdrożone w spółkach Grupy Comarch	26
4.3.	Kodeks Etyczny Grupy Comarch	29
4.4.	Prawa człowieka	30
4.5.	Polityka klimatyczna	31
4.6.	Zrównoważony rozwój i społeczna odpowiedzialność biznesu.....	32
4.7.	Przeciwdziałanie korupcji	34
4.8.	Ład korporacyjny	35
5.	Kontrahenci	36
5.1.	Zarządzanie relacjami z kontrahentami	36
5.2.	Dostawcy	36
5.3.	Odbiorcy	39
6.	Zasoby ludzkie	42
6.1.	Zatrudnienie w Grupie Comarch w latach 2016-2020.....	42
6.2.	Szkolenia.....	53
6.3.	Program stażowy	54
6.4.	Bezpieczeństwo i higiena pracy	56
6.5.	Działania Grupy Comarch w zakresie walki z pandemią Covid-19.....	58
7.	Działalność na rzecz społeczeństwa.....	58
7.1.	Działania na rzecz lokalnej społeczności	58
7.2.	Popularyzacja nauki i edukacji.....	60
7.3.	Sport i zdrowy styl życia	61
7.4.	Aktywność i integracja on-line.....	62
7.5.	Działania realizowane w 2020 roku przez MKS Cracovia SSA.....	62
7.6.	Darowizny i sponsoring.....	64
8.	Ochrona Środowiska	65
8.1.	System Zarządzania Środowiskowego i System Zarządzania Energią.....	65
8.2.	Wykorzystanie surowców naturalnych.....	65
8.3.	Ograniczenie zużycia energii	66
8.4.	Zużycie wody oraz odprowadzone ścieki.....	69
8.5.	Emisje gazów cieplarnianych.....	70

8.6.	Odpady	75
8.7.	Stopień zgodności z regulacjami	77
8.8.	Działalność na rzecz środowiska oraz inwestycje związane z ochroną środowiska	78
9.	Ocena istotności aspektów oddziaływania na otoczenie.....	80
10.	Przegląd wskaźników SIN	83

ODDRUK

1. Oświadczenie Zarządu Comarch S.A. skierowane do interesariuszy firmy dotyczące raportowania kwestii niefinansowych

Szanowni Interesariusze,

Grupa Comarch, z racji wielkości przedsiębiorstwa oraz zasięgu swojego działania, wywiera znaczny wpływ na swoje otoczenie, szczególnie w zakresie ekonomicznym i społecznym. Zrównoważony rozwój jest jednym z kluczowych fundamentów strategii firmy od samego jej początku i w opinii Zarządu Comarch S.A. w znacznym stopniu przyczynił się do sukcesu rynkowego przedsiębiorstwa.

Niezależnie od wymogów formalnych, Grupa Comarch od wielu lat stosuje dobre praktyki w zakresie raportowania niefinansowego i społecznej odpowiedzialności biznesu. Wynika to zarówno z wewnętrznej potrzeby komunikacji z interesariuszami, jak i wypełniania zaleceń ładu korporacyjnego dla spółek giełdowych oraz z zapisów ustawy o rachunkowości.

Z uwagi na profil działalności przedsiębiorstwa, kluczowymi dla Grupy Comarch zagadnieniami dotyczącymi zrównoważonego rozwoju są kwestie społeczne, związane z zatrudnieniem i prawami człowieka oraz zagadnienia związane z zarządzaniem różnorodnością, szczególnie w zakresie organów zarządzających i nadzorczych. W opinii Zarządu Comarch S.A. przestrzeganie odpowiednich standardów oraz raportowanie o nich jest niezbędne dla właściwego zarządzania zasobami ludzkimi przedsiębiorstwa, a tym samym jest elementem kluczowym dla zapewnienia możliwości jego długoterminowego rozwoju i utrzymania przewagi konkurencyjnej.

Istotnymi kwestiami związanymi ze zrównoważonym rozwojem oraz raportowaniem niefinansowym są: ciągła poprawa jakości zarządzania, znacząca rola „miękkich” czynników motywacyjnych, promocja aktywności fizycznej i kulturalnej wśród pracowników, zwiększanie świadomości różnorodności wśród kadry zarządzającej i pracowników, a także stałe doskonalenie procedur zarządzania. Grupa Comarch stale prowadzi działania na rzecz ochrony środowiska naturalnego oraz promuje postawy proekologiczne wśród załogi. Grupa Comarch cały czas wspiera również różne inicjatywy społeczności lokalnych oraz liczne działania charytatywne.

Miniony rok dowiódł, że Grupa Comarch była bardzo dobrze przygotowana do działania także w warunkach kryzysowych, spowodowanych pandemią Covid-19. Wyrażamy przekonanie, że Grupa Comarch, dzięki bardzo dobrej sytuacji finansowej, znacznej dywersyfikacji produktowej, branżowej i geograficznej swojej oferty oraz zaangażowaniu pracowników, będzie w stanie w nadchodzących okresach bez większych zakłóceń realizować swoją misję rozpowszechniania na całym świecie tworzonej w Polsce innowacyjnej myśli technicznej, ku satysfakcji klientów, pracowników, akcjonariuszy i całego otoczenia społeczno-gospodarczego.

Zarząd Comarch S.A. zwraca uwagę, że Sprawozdanie na temat informacji niefinansowych obejmuje informacje niefinansowe dotyczące Spółki Comarch S.A. oraz Grupy Comarch. Sprawozdanie zostało przygotowane zgodnie z wymogami zawartymi w Ustawie z dnia 29 września 1994 roku o rachunkowości, wytycznymi Komisji Europejskiej dotyczącymi Dyrektywy 2014/95/UE w sprawie ujawniania informacji niefinansowych oraz w oparciu o krajowy Standard Informacji Niefinansowych (SIN) wydany przez Fundację Standardów Raportowania. Niniejszy raport obejmuje dane za rok 2020 i dane porównawcze za rok 2019. Nie dokonano istotnych korekt informacji zawartych w poprzednich raportach. Niniejszy raport nie podlega certyfikacji jak również zewnętrznej weryfikacji przez profesjonalnych audytorów.

Zarząd Comarch S.A.

2. Informacje o Grupie Comarch

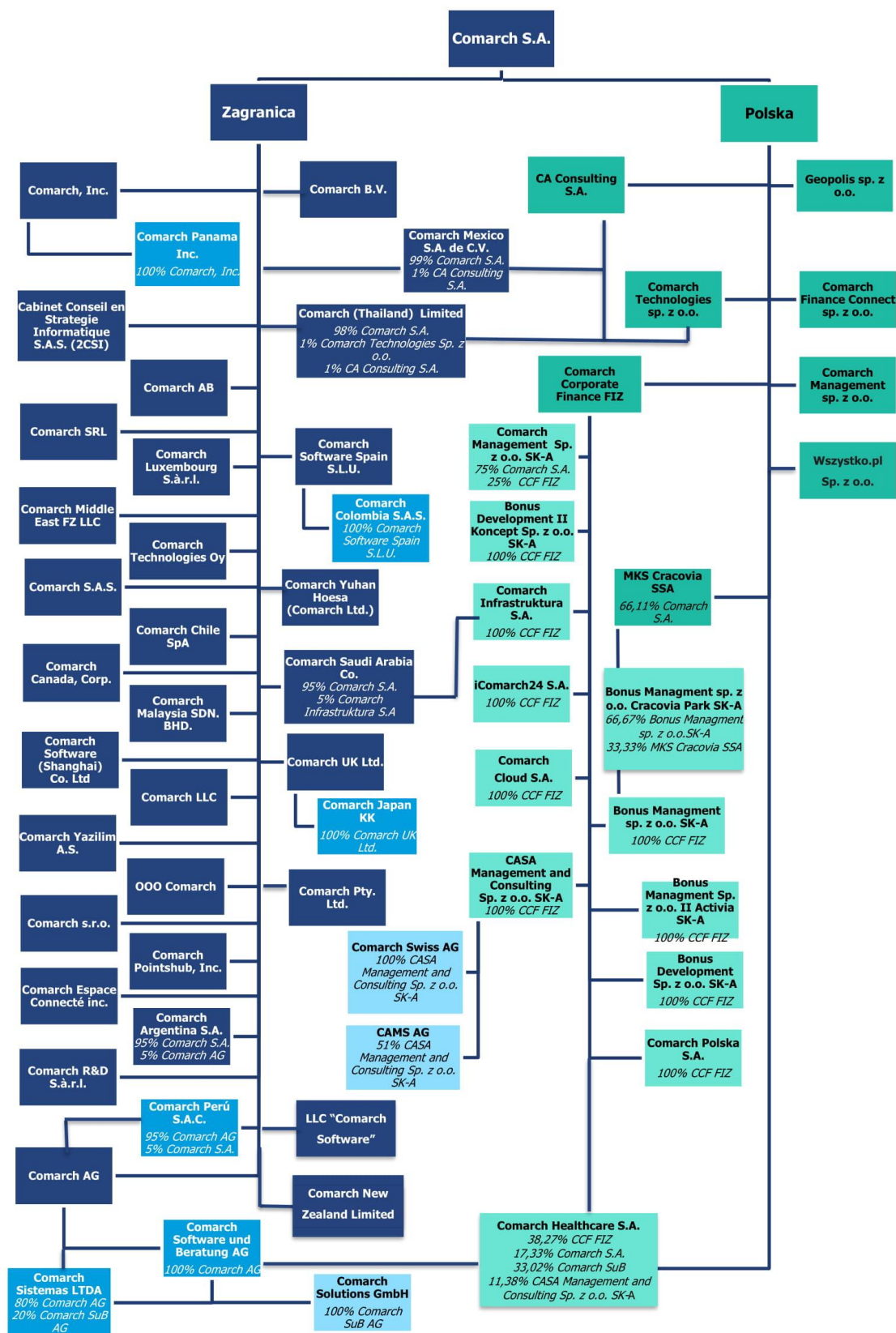
2.1. Struktura, akcjonariusze oraz działalność przedsiębiorstwa

Struktura Grupy Comarch

G.1.1., G.1.2.

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy Comarch za 12 miesięcy 2020 roku obejmuje sprawozdania niżej wymienionych spółek. Niniejsze Sprawozdanie na temat informacji niefinansowych obejmuje wszystkie podmioty Grupy Comarch uwzględnione w Skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym. Strukturę Grupy Comarch przedstawiono poniżej.

ODDRUK

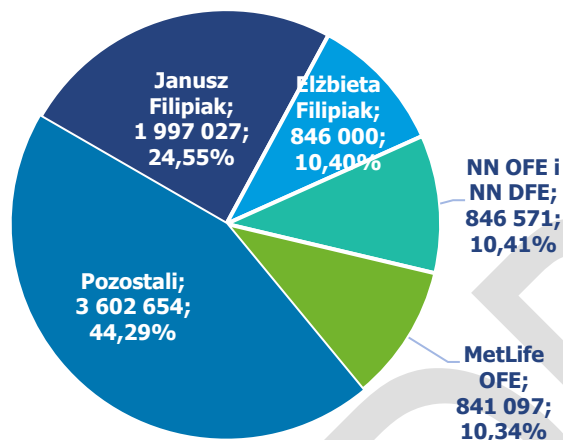
■ 100% udziałów w posiadaniu Comarch S.A., chyba że wskazano inaczej.

Akcyonariusze oraz działalność przedsiębiorstwa

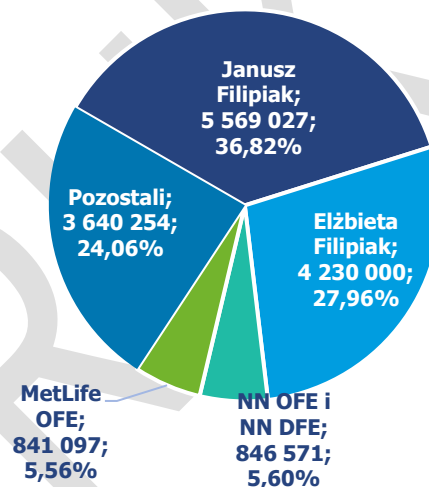
Podstawowym przedmiotem działalności Grupy Comarch, której jednostką dominującą jest spółka akcyjna Comarch S.A. z siedzibą w Krakowie przy Al. Jana Pawła II 39 A („Spółka”), jest działalność związana z oprogramowaniem - PKD 62.01.Z. Oznaczenie sądu rejestrowego dla Comarch S.A.: Sąd Rejonowy dla Krakowa – Śródmieścia w Krakowie, XI Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego. Numer KRS: 0000057567. Spółka Comarch S.A. posiada dominujący udział w Grupie pod względem osiąganych przychodów, wartości aktywów oraz ilości i wielkości realizowanych kontraktów. Akcje Spółki Comarch S.A. są dopuszczone do obrotu giełdowego na Giełdzie Papierów Wartościowych w Warszawie. Czas trwania jednostki dominującej nie jest ograniczony.

Poniższe wykresy przedstawiają akcyonariuszy posiadających bezpośrednio lub pośrednio poprzez podmioty zależne co najmniej 5% ogólnej liczby głosów na walnym zgromadzeniu Comarch S.A., wg stanu na dzień 30 kwietnia 2021 r.

Akcyonariat wg liczby akcji

Akcyonariat wg liczby głosów

Grupa Comarch jest producentem innowacyjnych systemów informatycznych dla kluczowych sektorów gospodarki zarówno w Polsce jak i za granicą. Główną strategią Comarch jest dostarczanie klientom kompletnych rozwiązań informatycznych opartych na produktach własnych, także w modelu usługowym. Dzięki zatrudnianym wysokiej klasy specjalistom oraz dzięki posiadanej profesjonalnej infrastrukturze Comarch jest w stanie dostarczać zarówno produkty informatyczne, jak również usługi ich wdrożenia i utrzymania, a także usługi doradcze i integracyjne dla klientów na całym świecie. Dzięki temu odbiorcy produktów

i usług oferowanych przez Comarch mogą w pełni korzystać z możliwości oferowanych przez nowoczesne systemy informatyczne oraz optymalizować swoje procesy biznesowe.

Szeroki zakres oferty Comarch obejmuje systemy klasy ERP, finansowo-księgowo, systemy CRM, oprogramowanie lojalnościowe, systemy wsparcia sprzedaży i elektronicznej wymiany dokumentów, systemy bankowości elektronicznej, systemy zarządzania sieciami teleinformatycznymi, systemy billingowe, oprogramowanie Business Intelligence, usługi zarządzania bezpieczeństwem i ochroną

danych oraz wiele innych rozwiązań. Comarch jest dostawcą rozwiązań m.in. dla podmiotów z administracji publicznej, bankowości, biur rachunkowych, przedsiębiorstw z branży FMCG, linii lotniczych, motoryzacji, sektora medycznego, firm produkcyjnych, przedsiębiorstw użyteczności publicznej, rynków kapitałowych, firm telekomunikacyjnych i ubezpieczeniowych, wyższych uczelni, firm handlowych i usługowych, transportowych, dla dostawców paliw a także podmiotów prowadzących działalność maklerską, e-commerce czy faktoringową.

Grupa Comarch koncentruje się na rozwoju rozwiązań informatycznych w modelu usługowym - Comarch jest jednym z liderów rynkowych w tym zakresie. W minionym roku Grupa Comarch uruchomiła kompleksową ofertę w zakresie chmury obliczeniowej Comarch Cloud, o najwyższych standardach bezpieczeństwa, zbudowaną na infrastrukturze Comarch Data Center. Dzięki Comarch Cloud klienci mogą korzystać z oprogramowania, przechowywania danych i prowadzić swoje firmy bez konieczności posiadania własnej infrastruktury IT, mając przy tym zapewnioną dużą wydajność, niezawodność, bezpieczeństwo i skalowalność.

Szczegółowy opis dostarczanych produktów i usług został zawarty w punkcie 3 Sprawozdania z Działalności Comarch S.A. oraz Skonsolidowanego Sprawozdania z Działalności Grupy Comarch.

Comarch przy planowaniu swojej strategii rozwoju uwzględnia aspekty społeczne i środowiskowe świadomie ograniczając wpływ swojej działalności na środowisko naturalne, minimalizując zużycie zasobów naturalnych oraz ogranicza wytwarzanie odpadów powstających w wyniku bieżącej działalności.

Według stanu na dzień publikacji raportu, Comarch S.A. posiada 20 oddziałów w Polsce oraz 1 w Albanii, Grupa Comarch składa się z 61 spółek zlokalizowanych na 5 kontynentach, w 34 krajach, w 90 lokalizacjach na całym świecie. W minionym roku Grupa Comarch z sukcesem kontynuowała strategię wzrostu opartą na dywersyfikacji swojej działalności pomiędzy różne segmenty branżowe i rejony świata, rozwoju własnych produktów oraz sprzedaży ich na rynku globalnym. Od wielu lat jednym z głównych celów strategicznych Grupy Comarch jest rozwój sprzedaży coraz większej ilości produktów na rynkach zagranicznych, w szczególności w Europie Zachodniej, Azji oraz obu Amerykach. W minionym roku w skład Grupy weszły cztery nowe spółki zależne: Cabinet Conseil En Strategie Informatique SAS (2 C.S.I.) we Francji, Comarch New Zealand LTD w Nowej Zelandii, Wszystko.pl Sp. z o.o. (poprzednio „Unitec” Sp. z o.o.) oraz LLC „Comarch Software” na Ukrainie. Na rok 2021 planowane są dalsze inwestycje kapitałowe zarówno na rynku krajowym, jak i na rynkach zagranicznych. Szczegółowe informacje w zakresie zmian w strukturze organizacyjnej znajdują się w punkcie 1 Skonsolidowanego Sprawozdania Finansowego za rok 2020.

W raportowanym okresie nastąpiło zwiększenie współpracy z dostawcami zagranicznymi związane z realizacją zakupów do produkcji własnej Grupy Comarch oraz związane ze zwiększeniem wysiłku firmy w kierunku prac badawczo-rozwojowych.

Poniższa mapa przedstawia obszary aktywności gospodarczej Grupy Comarch na świecie.

59

Companies

90

Offices

In

69

cities

In

34

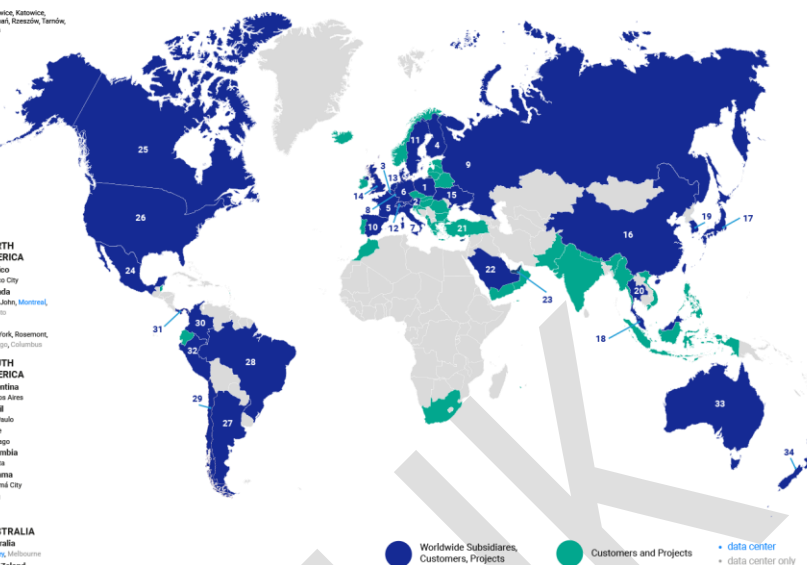
countries

On

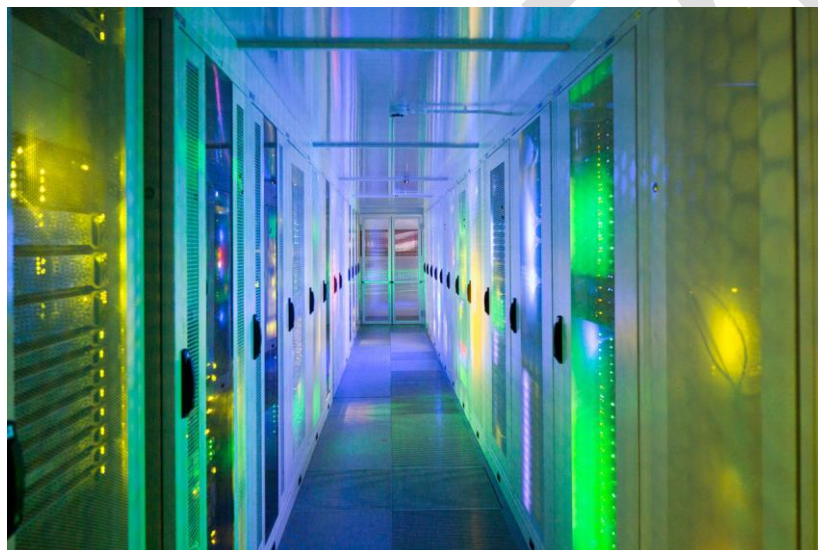
5

continents

- EUROPE**
- Poland: Białystok, Bielsko-Biala, Częstochowa, Gdańsk, Gliwice, Katowice, Kielce, Kraków, Lublin, Łódź, Opole, Płock, Poznań, Rzeszów, Tarnobrzeg, Toruń, Warszawa, Wrocław, Wrocław, Zielona Góra
 - Austria: Innsbruck, Vienna
 - Belgium: Brussels
 - Finland: Espoo
 - France: Cergy, Lille, Montbonnot Saint Martin
 - Germany: Berlin, Bremen, Dresden, Düsseldorf, Hamburg, Hannover, Munich, Münster
 - Italy: Milan, Rome
 - Luxembourg: Luxembourg
 - Russia: Moscow
 - Spain: Madrid
 - Sweden: Stockholm
 - Switzerland: Arbon, Zug
 - The Netherlands: Rotterdam
 - UK: London
 - Ukraine: Kiev, Lviv
- NORTH AMERICA**
- Mexico: Mexico City
 - Canada: Saint John, Montreal, Toronto
 - USA: New York, Rosemont, Chicago, Columbus
- SOUTH AMERICA**
- Argentina: Buenos Aires
 - Brazil: São Paulo
 - Chile: Santiago
 - Colombia: Bogotá
 - Panama: Panama City
 - Peru: Lima
- ASIA**
- China: Beijing, Shanghai
 - Japan: Tokyo
 - Malaysia: Kuala Lumpur
 - South Korea: Seoul
 - Thailand: Bangkok
 - Turkey: Istanbul
- MIDDLE EAST**
- Saudi Arabia: Riyadh
 - United Arab Emirates: Dubai
- AUSTRALIA**
- Australia: Sydney, Melbourne
 - New Zealand: Auckland

Comarch świadczy kompleksowe usługi w zakresie udostępniania i utrzymania złożonych rozwiązań informatycznych obejmujących sprzęt, oprogramowanie oraz usługi ich utrzymania.

Comarch przechowuje dane w 20 Data Center na całym świecie, w tym w czterech CDC będących własnością Grupy Comarch (Kraków, Warszawa, Drezno, Lille).

W dniu sierpnia 2020 roku spółka Comarch Inc. nabyła niezabudowaną nieruchomość gruntową w Mesa w stanie Arizona w USA. Nabyty grunt o powierzchni 12 141 m² znajduje się na terenie Korytarza Technologicznego Elliot Road, w ramach którego funkcjonują największe przedsiębiorstwa wysokich technologii.

Na pozyskanym gruncie powstanie nowoczesna serwerownia Comarch Data Center, w której spółka będzie świadczyła swoje usługi dla klientów z USA i innych Państw Ameryki Płn. i Płd. Spółka planuje rozpoczęcie inwestycji w 2021 roku.

Pozostałe podstawowe informacje o Comarch S.A. oraz Grupie Comarch zostały opublikowane odpowiednio w punkcie 1 Sprawozdania z Działalności Comarch S.A. oraz Skonsolidowanego Sprawozdania z Działalności Grupy Comarch.

2.2. Badania i rozwój oraz działalność w Specjalnej Strefie Ekonomicznej

Prace badawczo-rozwojowe

S.1.1.

Jednym z głównych celów strategicznych Grupy Comarch jest opracowywanie nowych, konkurencyjnych produktów, pozwalających na zapewnienie dalszego rozwoju Comarch,

a co za tym idzie zwiększenie jej wartości. Utrzymanie dynamiki sprzedaży wymaga nakładów na rozwój produktów oraz właściwą ich promocję i marketing. Dotyczy to zarówno modyfikacji już istniejących produktów i technologii, jak również opracowywania nowych produktów. Nakłady na prace badawczo-rozwojowe w 2020 roku osiągnęły wartość 263,7 mln PLN i tym samym osiągnęły 17,2% przychodów ze sprzedaży Grupy Comarch. Grupa Comarch przeznaczyła na nie zarówno środki własne,

jak i aktywnie pozyskiwała fundusze europejskie. Środki te aktywnie pozyskują dwie spółki Grupy Comarch - Comarch S.A. oraz Comarch Healthcare S.A. Nakłady na prace badawczo-rozwojowe w Comarch S.A. w 2020 roku osiągnęły wartość 231,6 mln PLN, co stanowi 23,2% przychodów ze sprzedaży spółki.

Działalność w Specjalnej Strefie Ekonomicznej

Comarch S.A. prowadzi działalność gospodarczą w Specjalnej Strefie Ekonomicznej „Krakowski Park Technologiczny” w Krakowie. Z tytułu poniesionych nakładów inwestycyjnych Comarch S.A. korzysta z pomocy publicznej w formie zwolnień w podatku dochodowym.

Szczegółowy opis posiadanych ulg inwestycyjnych z tytułu prowadzenia działalności w Specjalnych Strefach Ekonomicznych został opublikowany w nocie 3.10 Skonsolidowanego Sprawozdania Finansowego Grupy Comarch za rok [2020](#).

S.1.2.

Poniższa tabela przedstawia sprzedaż do klientów z sektora publicznego w latach 2019 – 2020.

w tys. PLN	2020	%	2019	%
Przychody ze sprzedaży Comarch S.A.	999 401	100,0%	951 698	100,0%
<i>w tym od sektora publicznego</i>	23 858	2,4%	40 636	4,3%
Przychody ze sprzedaży Grupa Comarch	1 536 753	100,0%	1 437 423	100,0%
<i>w tym od sektora publicznego</i>	154 541	10,1%	130 352	9,1%

W 2020 roku nastąpił spadek przychodów Comarch S.A. ze sprzedaży do klientów z sektora publicznego o 41,3%, tj. 7 131 tys. PLN w porównaniu do roku 2019. Jeśli zaś chodzi o przychody Grupy Comarch ze sprzedaży do klientów z sektora publicznego, nastąpił ich wzrost o 18,6%, tj. 24 189 PLN, co było

związane z realizacją dużych kontraktów na dostawę produktów i usług informatycznych. Sektor publiczny odpowiadał za 10,1% przychodów Grupy Comarch w omawianym okresie.

Wysokość dotacji otrzymanych w poszczególnych latach

Poniższa tabela przedstawia wysokość otrzymanych dotacji przez Comarch S.A. oraz Grupę Comarch w latach 2019 – 2020.

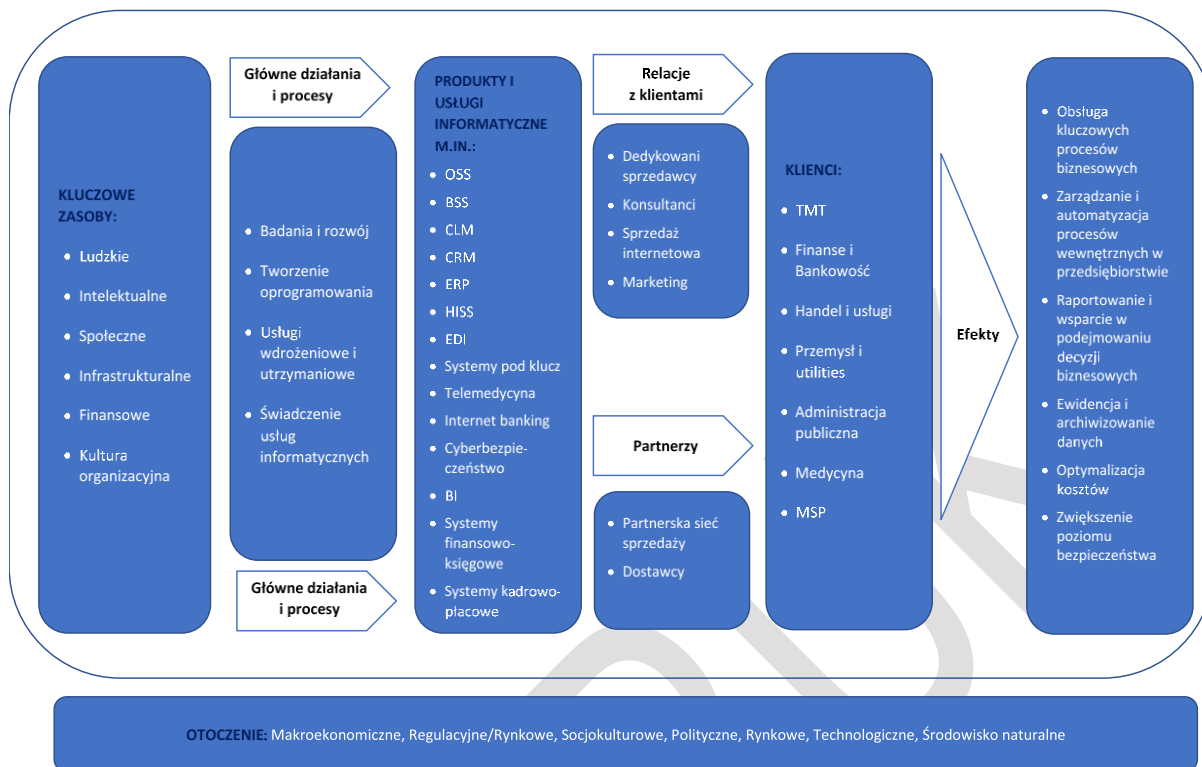
w tys. PLN	2020	2019
Comarch S.A.		
7 Program Ramowy (Komisja Europejska)	-	44
Fundusze Strukturalne POIG	-	-
Fundusze Strukturalne POIR	859	1 485
Środki krajowe	-	-
Pomoc de minimis	144	-
Razem	1 003	1 529
Grupa Comarch		
7 Program Ramowy (Komisja Europejska)	-	44
Fundusze Strukturalne POIG	-	-
Fundusze Strukturalne POIR	859	1 485
Środki krajowe	-	-
Pomoc de minimis	301	214
Regionalny Program Operacyjny Woj. Łódzkiego	(361)	-
Razem	799	1 744

2.3. Kultura organizacyjna i model biznesowy

Od blisko 30 lat Comarch konsekwentnie buduje kulturę organizacyjną oraz system wartości obejmujące m.in.:

- Ciągłe i systematyczne dbanie o jakość i konkurencyjność naszych produktów i usług;
- Dostosowywanie produktów i usług do oczekiwań i wymagań naszych klientów;
- Rozwijanie wzajemnie korzystnej współpracy z dostawcami w celu polepszenia jakości oferowanych produktów i usług;
- Ochronę aktywów informacyjnych i wzmacnianie zaufania naszych klientów oraz innych stron zainteresowanych w zakresie bezpieczeństwa informacji;
- Ciągłe podnoszenie kwalifikacji pracowników poprzez odpowiedni system edukacyjny oraz szkolenia ukierunkowane na zagadnienia związane z jakością, bezpieczeństwem informacji, ochroną środowiska, zarządzaniem energią oraz bezpieczeństwem pracy;
- Stałą poprawę bezpieczeństwa i higieny pracy pracowników, w tym w czasie epidemii;
- Zapobieganie wypadkom przy pracy, chorobom zawodowym oraz zdarzeniom potencjalnie wypadkowym;
- Podejmowanie aktywnych działań na rzecz ograniczania negatywnych wpływów na środowisko oraz poprawy wyniku energetycznego;
- Przestrzeganie mających zastosowanie wymagań prawnych i innych;
- Ciągłe doskonalenie skuteczności Zintegrowanego Systemu Zarządzania, w tym AQAP 2110 oraz AQAP 2210;
- Zapewnianie odpowiednich zasobów i środków do wdrożenia ww. działań.

MODEL BIZNESOWY COMARCH

2.4. Niefinansowe kluczowe wskaźniki efektywności

Kluczowym zasobem Grupy Comarch są wykwalifikowani pracownicy, dlatego też wskaźnik dot. zatrudnienia jest jednym z podstawowych wskaźników efektywności firmy.

W dniu 31 grudnia 2020 r. w Comarch S.A. było zatrudnionych 5 006 osób wobec 4 979 osób zatrudnionych na dzień 31 grudnia 2019 r., natomiast w całej Grupie Comarch liczba zatrudnionych wzrosła do 6 462 osób w porównaniu do 6 348 osób z 31 grudnia 2019 r.

Poniższe tabele przedstawiają przeciętną liczbę osób zatrudnionych w Comarch S.A. oraz w Grupie Comarch w latach 2016 – 2020.

Przeciętna liczba osób zatrudnionych w Comarch S.A.	2020	2019	2018	2017	2016
umowy o pracę	4 117	4 057	3 753	3 492	3 416
pozostałe formy zatrudnienia	925	930	934	844	888
Razem	5 042	4 987	4 687	4 336	4 304

Na dzień 31 grudnia 2020 r. w Comarch S.A. 3 010 pracowników było zatrudnionych w Krakowie, natomiast 1 996 w innych miastach w Polsce.

Przeciętna liczba osób zatrudnionych w Grupie Comarch	2020	2019	2018	2017	2016
umowy o pracę	5 119	5 087	4 727	4 393	4 323
pozostałe formy zatrudnienia	1 383	1 361	1 364	1 245	1 276
Razem	6 502	6 448	6 091	5 638	5 599

Na dzień 31 grudnia 2020 r. w Grupie Comarch 3 639 pracowników było zatrudnionych w Krakowie, 2 239 w innych miastach w Polsce oraz 584 poza granicami Polski.

Szczegóły zatrudnienia zostały opisane w pkt [6.1.](#) niniejszego sprawozdania.

Działania Grupy Comarch nie są obojętne na stan i poprawę środowiska naturalnego. Grupa dokłada wszelkich starań, aby zarówno minimalizować negatywny wpływ na środowisko jak i aktywnie działać na rzecz jego ochrony, minimalizując zużycie zasobów naturalnych oraz ograniczając wytwarzanie odpadów powstających w wyniku bieżącej działalności.

Poniższe tabele przedstawiają zużycie energii elektrycznej, ciepła, gazu, wody oraz emisje CO₂ w Comarch S.A. oraz w Grupie Comarch w latach 2019 – 2020.

Zużycie energii elektrycznej, ciepła, gazu, wody oraz całkowita emisja CO ₂ e w Grupie Comarch	2020	2019
Zużycie energii elektrycznej	21 766 435 kWh	22 309 884 kWh
Zużycie ciepła	6 769 681 MJ	7 188 247 MJ
Zużycie gazu	465 673 m ³	459 156 m ³
Zużycie wody	30 483 m ³	45 532 m ³
Całkowita emisja CO ₂ e	16 288 Mg CO ₂ e	18 752 Mg CO ₂ e

Zużycie energii elektrycznej, ciepła, gazu, wody oraz całkowita emisja CO ₂ e w Comarch S.A.	2020	2019
Zużycie energii elektrycznej	17 364 894 kWh	17 594 566 kWh
Zużycie ciepła	4 037 720 MJ	4 248 000 MJ
Zużycie gazu	465 673 m ³	451 749 m ³
Zużycie wody	24 655 m ³	37 591 m ³
Całkowita emisja CO ₂ e	14 347 Mg CO ₂ e	16 211 Mg CO ₂ e

Szczegóły dotyczące zużycia energii elektrycznej, ciepła, gazu i innych nośników energii, wody oraz emisji zostały opisane w pkt [8](#) niniejszego sprawozdania.

2.5. Członkostwo w organizacjach międzynarodowych

Comarch jest członkiem **organizacji w dziedzinie IT**, takich jak np. ETIS oraz TM Forum, przez co posiada ciągły dostęp do najnowszych standardów pojawiających się w tych dziedzinach. The TeleManagement Forum (TMF) jest organizacją non-profit, która została założona w 1988 w celu przyspieszenia rozwoju systemów do zarządzania sieciami telekomunikacyjnymi. Natomiast ETIS to międzynarodowa organizacja, której celem jest wsparcie członków w podnoszeniu ich efektywności biznesowej poprzez wymianę informacji na temat skutecznego wykorzystania technologii komputerowych.

W 2019 roku Comarch dołączył do MEF - stowarzyszenia branżowego skupiającego ponad 200 firm z branży telekomunikacyjnej.

Od 2020 roku Comarch jest członkiem O-RAN Alliance - konsorcjum zajmującego się promowaniem opartej na oprogramowaniu, rozszerzalnej sieci RAN oraz standaryzacji krytycznych elementów architektury O-RAN Alliance.

Comarch należy również do **międzynarodowych izb gospodarczych i handlowych** m.in.: Polsko-Niemieckiej Izby Przemysłowo-Handlowej oraz Francusko-Polskiej Izby Gospodarczej, czy też **organizacji branżowych** na całym świecie.

W Hiszpanii Comarch jest członkiem AECOC – hiszpańskiego przedstawiciela globalnej organizacji GS1 oraz Asociación XBRL España - stowarzyszenia promującego wdrożenie, przyjęcie oraz rozwój języka XBRL w celu ujednoczenia standardów prezentacji sprawozdań finansowych.

W Japonii Comarch przynależy do klubu biznesowego 21c Club w ramach EGG JAPAN. 21c Club wspiera przedsiębiorstwa w tworzeniu i rozwijaniu nowych firm typu B2B oraz jest platformą do wymiany wiedzy i doświadczenia.

We Włoszech Comarch jest członkiem Retail Institute Italy, którego misją jest promowanie kultury i rozwoju całego sektora, poprzez oferowanie podstawowych treści i działań strategicznych. Ponadto Comarch należy do Assolombarda- stowarzyszenia firm działających w metropolii Mediolanie oraz w prowincjach Lodi, Monza i Brianza w Pawii. Rolą stowarzyszenia jest wsparcie firm członkowskich w kontaktach z lokalnymi firmami i instytucjami. Comarch jest również członkiem Osservatorio Innovazione Digitale in Sanità. Misją instytucji jest tworzenie i rozpowszechnianie wiedzy na temat wpływu, jaki technologie cyfrowe mają na przedsiębiorstwa, administrację publiczną i obywateli.

W krajach Beneluksu Comarch przynależy do Belgijsko-Polsko-Luksemburskiej Izby Handlowej, której misją jest promocja belgijskich i luksemburskich inwestycji oraz eksportu do Polski, oraz wsparcie polskich firm we współpracy z firmami belgijskimi i luksemburskimi. Członkiem zarządu w BEPOLUX jest Wojciech Pawluś, dyrektor zarządzający Comarch na kraje Beneluksu.

We Francji Comarch jest członkiem stowarzyszenia HUB-RETAIL „Cross-Canal and Omni-Logistics”. Celem organizacji jest zjednoczenie oraz współpraca środowiska biznesowego w regionie Owernia-Rodan-Alpy i związanego z nim sektora logistycznego. Comarch należy również do organizacji Adira, która skupia wszystkich regionalnych graczy w dziedzinie technologii informacyjnej. Dodatkowo Comarch jest członkiem AD2N, regionalnego stowarzyszenia, które skupia ponad 40 firm, świadczących usługi cyfrowe (ESN) oraz producentów systemów informatycznych. Działa również w strukturach Syntec Numérique. To profesjonalna organizacja skupiająca firmy świadczące usługi cyfrowe (ESN), wydawców oprogramowania i firm konsultingowych w zakresie technologii (ICT). Przedsiębiorstwo należy też do Clubster NSL - Nutrition, Santé, Longevité czyli klastra skupiającego firmy z branży rolno-żywnościowej, zdrowia, opieki medycznej, biotechnologicznej i e-zdrowia, który stymuluje wymianę i współpracę między światem akademickim i przemysłowym oraz wspiera kandydujące projekty innowacyjne w poszukiwaniu regionalnych, krajowych i europejskich źródeł finansowania.

Comarch jest również członkiem klastra PIKOM, który skupia małe i duże laboratoria badawcze oraz instytucje szkoleniowe zajmujące się określoną gałęzią przemysłu.

Natomiast w Australii Comarch należy do w Australian Loyalty Association. To organizacja założona w celu promowania edukacji i zapewnienia możliwości nawiązywania kontaktów osobom pracującym w branży lojalnościowej. Ponadto jest też członkiem Loyalty360, stowarzyszenia, które działa na rynku rozwiązań marketingowych z zakresu lojalności klientów, którego celem jest umożliwienie i zachęcanie do dialogu między liderami branży.

2.6. Nagrody i rankingi w roku 2020

W 2020 roku Comarch został laureatem **rankingu „Najważniejsze firmy dla Polski” w kategorii Grupa Kapitałowa** – spółki prywatne i instytucje finansowe. Organizatorem konkursu jest dziennik "Rzeczpospolita". Ranking „Najważniejsze firmy dla Polski” to odzwierciedlenie istotnych trendów we współczesnym biznesie. Nagroda przyznana została przez kapitułę w trzech równorzędnych kategoriach: grupa kapitałowa, przedsiębiorstwo indywidualne, firma rodzinna. Dodatkowo uhonorowano firmy z ponad 100-letnią tradycją. Analizie poddane zostały wyniki finansowe firm za lata 2017–2019. Oprócz wskaźników ekonomicznych, redakcja "Rzeczpospolitej" wzięła pod uwagę rolę, jaką odgrywa firma w rzeczywistości społecznej – od kwestii dotyczących podatków, poprzez poziom i formy zatrudnienia, działania na rzecz społeczności lokalnych, po aktywność związaną z ochroną klimatu.

Redakcja **Tygodnika „Polityka” wyróżniła Comarch Białym Listkiem** za działania z zakresu społecznej odpowiedzialności biznesu oraz realizację rozwiązań wspierających zrównoważony rozwój. Przegląd społecznej odpowiedzialności biznesu jest przygotowywany na podstawie wyników ankiety rozesłanej do przedsiębiorstw. Jak co roku analizowanymi obszarami były m.in.: ład korporacyjny, prawa

człowieka, zachowania wobec pracowników, ochrona środowiska, dbałość o klienta, uczciwość biznesowa i zaangażowanie społeczne. Partnerami rankingu jest firma doradcza Deloitte oraz Forum Odpowiedzialnego Biznesu.

Firma Comarch znalazła się również wśród najsilniejszych marek biznesowych na polskim rynku i została wyróżniona **tytułem Business Superbrands 2020**. Laureaci tytułu Business Superbrands 2020 są to marki, które cieszą się największym uznaniem oraz renomą, a także legitymują się sukcesami na arenie krajowej i międzynarodowej w poszczególnych branżach. W badaniu eksperci oceniali pozycję rynkową marki w Polsce, jakość produktów lub usług, jakość relacji b2b oraz innowacyjność i działania CSR.

Comarch znalazł się w czołówce rankingu przygotowanym przez firmę analityczno-badawczą Politykę Insight i zajął ósme miejsce w zestawieniu „**Czempioni Narodowi 2020**”. To była trzecia edycja raportu opracowanego przez analityków Polityki Insight. Tematem przewodnim publikacji był kapitał ludzki. Opracowując wskaźnik Kapitał Ludzki (KL) pod uwagę brane były: udział funduszu płac w wypracowanej wartości dodanej, liczba zatrudnionych specjalistów, która uwzględnia odsetek kadry z wyższym wykształceniem, skala rotacji kadrowej oraz uzwiązkowienie w firmie.

Comarch zajął pierwsze miejsce aż w sześciu kategoriach edycji rankingu „**ITwiz Best 100**” za 2019 rok. „Złoto” zdobył w zestawieniach: sprzedaż do sektora handlowego, sprzedaż do sektora przemysłowego, największa firma z kapitałem polskim sprzedająca własne produkty i usługi, sprzedaż do sektora telekomunikacji, sprzedaż usług integracyjnych oraz sprzedaż usług *cloud computing*. Dodatkowo firma znalazła się w czołówce w kilku innych kategoriach m.in.: firmy o największej sprzedaży do sektora MŚP (2 miejsce), sprzedaż systemów ERP (2 miejsce), sprzedaży aplikacji mobilnych (2 miejsce) oraz firmy o największym zatrudnieniu (3 miejsce), sprzedaż oprogramowania CRM (3 miejsce) oraz sprzedaży do sektora finansowego (3 miejsce).

Raport ITwiz Best100 to ranking producentów i dostawców rozwiązań oraz usług IT obecnych na polskim rynku, według wyników sprzedaży. Publikacja przygotowana jest przez redakcję ITwiz.

W **raporcie Computerworld TOP200 Edycja 2020** Comarch zajął pierwsze miejsce w kategoriach: dostawcy rozwiązań i usług IT dla sektora telekomunikacyjnego oraz dostawcy usług w modelu *cloud*. Srebrny medal spółka wywalczyła m.in. w zestawieniach dostawców rozwiązań i usług dla sektora handlu przemysłowego, budowlanego i produkcji a także firm informatyczne o największych nakładach na R&D. Trzecie miejsca Comarch zajął w kategoriach m.in.: najwięksi dostawcy systemów Enterprise Resource Planning, firmy informatyczne o największym wzroście zatrudnienia oraz najwięksi eksporterzy rozwiązań IT.

„Computerworld TOP 200” to prestiżowa publikacja. Już od ponad 25 lat jest podstawowym punktem odniesienia dla ludzi zainteresowanych polską branżą teleinformatyczną: menedżerów IT, informatyków i analityków, a także potencjalnych klientów, szukających wiedzy na temat ofert dostawców.

Comarch zdobył nagrodę **Innovation Award for eHealth** za rozwój rozwiązań informatycznych dla branży medycznej na rynku włoskim. Spółka oferuje cały kompleks rozwiązań dla ochrony zdrowia, który składa się z EHR Cloud, Telemedicine Cloud, Hospital Cloud oraz Medical AI Cloud. Integracja tych platform pomaga zapewnić skoordynowaną opiekę zdrowotną oraz wsparcie pacjentów, opiekunów i personelu medycznego.

Już po raz drugi z rzędu Comarch zwyciężył w kategorii „**Usługi w chmurze**” w badaniu „**Marka Godna Zaufania 2020**” przeprowadzonym wśród polskich przedsiębiorców. Ankietowani spontanicznie odpowiadali, jakiej marce w danej kategorii ufają najbardziej. Jako najpopularniejszego dostawcę usług w modelu chmurowym wskazali Comarch. Badanie „Marka Godna Zaufania” odbywa się co roku i sprawdza poziom zaufania do marek biznesowych. Ankieta przeprowadzana jest przez instytut badawczy Kantar Polska na zlecenie magazynu „MyCompany Polska”.

Podczas tegorocznego Kongresu Partnerów **@Hewlett Packard Enterprise**, który odbył się 6 lutego w Łodzi. Comarch wyróżniony został złotym statusem partnerskim - HPE Gold Hybrid IT Partner. Firma otrzymała również nagrodę w kategorii „Największa sprzedaż w modelu as-a-service”. Nagroda ta potwierdza kompetencje w zakresie realizacji projektów IT z wykorzystaniem technologii HPE w modelu usługowym i jest kontynuacją globalnego wyróżnienia HPE CEEMA Service Provider of the Year przyznanego dla Comarch pod koniec 2019 roku.

Comarch w raportach firm analitycznych

Comarch znalazł się w przewodniku „**Market Guide for CSP Business Support System Solutions**”. To raport przygotowany przez Gartner - firmę badawczo-doradczą. Materiał zawiera wskazówki dla dyrektorów z branży IT i dostawców komunikacyjnych pragnących zmodernizować lub przekształcić swoje usługi BSS w platformę cyfrową. Raport Gartnera zawiera szczegółową analizę rynku, profile dostawców BSS i zalecenia rynkowe, z których może skorzystać branża IT oraz telekomunikacyjna.

- Uwzględnienie Comarch w raporcie potwierdza naszą silną pozycję na rynku dostawców BSS - mówi Dominik Pacewicz, Head of Product Management w Comarch. Comarch z roku na rok stara się z sukcesem spełniać stale zmieniające się wymagania technologiczne i biznesowe. 5G, Internet rzeczy i inne przełomowe technologie stanowią wyzwanie dla dostawców usług telekomunikacyjnych oraz internetowych w zakresie modernizacji i transformacji ich organizacji. Dostarczając swoim klientom innowacyjne rozwiązania OSS / BSS, Comarch nie tylko staje się częścią zmiany, ale także napędza dalszy rozwój rynku.

Według raportu „**Poland Enterprise Application Market 2020 - 2024 Forecast and 2019 Vendor Shares Analysis**”, Comarch utrzymuje ponad dwadzieścia procent rynku rozwiązań informatycznych do zarządzania przedsiębiorstwem w Polsce i zachowuje pozycję największego polskiego dostawcy systemów ERP na krajowym rynku. Jednocześnie firma zwiększa sprzedaż do segmentu małych i średnich firm. W 2019 roku sprzedaż rozwiązań Comarch ERP w Polsce wzrosła o ponad 18 procent i wyniosła 190 mln zł. To stanowi 20,4 procent całego rynku systemów do zarządzania przedsiębiorstwem i daje spółce drugie miejsce w zestawieniu producentów, uwzględniającym firmy zarówno polskie, jak i zagraniczne.

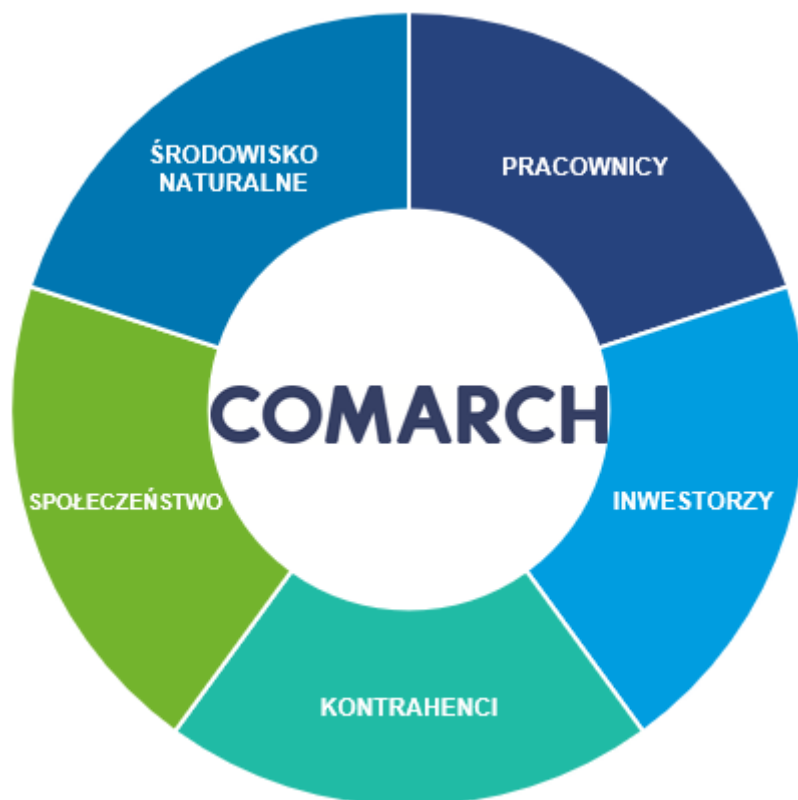
3. Zaangażowanie interesariuszy

Wybór informacji prezentowanych w niniejszym sprawozdaniu został dokonany w oparciu o kryterium istotności przy uwzględnieniu czynników wewnętrznych oraz zewnętrznych dotyczących działalności Comarch S.A. oraz Grupy Comarch. Głównymi czynnikami branżowymi pod uwagę w trakcie oceny istotności były:

- profil działalności oraz otoczenie rynkowe;
- branża, w której działa Grupa Comarch;
- oddziaływanie na społeczność i środowisko naturalne;
- oczekiwania interesariuszy.

Zarząd aktywnie uczestniczy w procesie definiowania treści raportu oraz zatwierdza wszelkie decyzje strategiczne powiązane z procesem tworzenia sprawozdania na temat informacji niefinansowych. Przy jego tworzeniu zostały również uwzględnione zgłaszane oczekiwania interesariuszy.

Podstawą identyfikacji i selekcji interesariuszy jest przyjęta przez Grupę Comarch definicja, zgodnie z którą interesariusz to podmiot, który ma wpływ i na którego wpływa swoją działalnością Grupa Comarch.

Do najważniejszych interesariuszy Grupy Comarch należą:

- **Pracownicy** (pracownicy etatowi i współpracownicy, stażyści, praktykanci, studenci i potencjalni pracownicy, pracownicy podwykonawców i dostawców, inspekcja pracy i inne zbliżone instytucje nadzoru);
- **Inwestorzy** (akcjonariusze, inwestorzy instytucjonalni, inwestorzy indywidualni, Giełda Papierów Wartościowych w Warszawie, domy maklerskie, banki, KNF, KDPW, SEG);
- **Kontrahenci** (klienci instytucjonalni, klienci indywidualni, partnerzy biznesowi, społeczności użytkowników rozwiązań Comarch, dostawcy i podwykonawcy, lokalna administracja samorządowa oraz administracja rządowa);
- **Społeczeństwo** (społeczności lokalne w obrębie działalności Grupy Comarch, mieszkańcy i władze rządowe i samorządowe, media, w tym dziennikarze branżowi i prasa, szkoły wyższe i pracownicy naukowcy, organizacje techniczne i branżowe);
- **Środowisko naturalne** (organizacje ekologiczne, firmy recyklingowe).

Zarząd Grupy Comarch jest świadomy konieczności angażowania interesariuszy w prowadzoną działalność. Grupa prowadzi dialog z wszystkimi grupami interesariuszy.

Sposób angażowania interesariuszy należących do poszczególnych grup oraz cele prowadzonego z nimi dialogu przedstawiono poniżej.

- **Pracownicy:** rekrutacje, rozmowy okresowe, spotkania wewnętrzne, komunikacja wewnętrzna (mailingi, portale i komunikatory wewnętrzne dla pracowników), cykliczne akcje i eventy wspierające aktywny styl życia (np. Rowerem do pracy, ComarchOnRun/OnBike, starty w imprezach biegowych);
Cel dialogu: zapewnienie stabilizacji rotacji zatrudnienia poprzez wyjście naprzeciw oczekiwaniom pracowników, zapewnienie pracownikom możliwości rozwoju, stworzenie satysfakcjonującego i stabilnego miejsca pracy;
- **Inwestorzy:** regularne spotkania podczas konferencji wynikowych w Krakowie lub Warszawie (również interaktywne transmisje on-line i nagrania wideo), spotkania

indywidualne oraz telekonferencje z Zarządem Spółki, stała współpraca Działu Rynku Kapitałowego i Ubezpieczeń, strona www Relacji Inwestorskich, udział w konferencjach organizowanych przez instytucje rynku finansowego i kapitałowego takie jak banki, fundusze inwestycyjne, GPW, KDPW, KNF i SEG;

Cel dialogu: zapewnienie przejrzystości informacyjnej, spełnienie potrzeb informacyjnych interesariuszy, budowanie wartości Comarch, dbałość o reputację Comarch;

- **Kontrahenci:** strona www, badanie satysfakcji klientów, spotkania biznesowe na potrzeby realizacji umów i podniesienie jakości świadczonych usług, organizowanie i wspieranie funkcjonowania społeczności użytkowników rozwiązań Comarch, np. w postaci cyklicznych spotkań (w tym coroczny Comarch User Group) czy prowadzenia stron dedykowanych rozwiązaniom Comarch w portalach społecznościowych;

Cel dialogu: badanie oczekiwań i opinii klientów, uwzględnianie głosu klienta w projektowaniu rozwiązań biznesowych, tworzenie produktów i usług dostosowanych do potrzeb klienta, partnerska współpraca z dostawcami;

- **Społeczeństwo, media oraz władze rządowe/samorządowe:** bieżąca komunikacja bezpośrednia, realizacja projektów sponsoringowych, budowanie partnerstw, realizacja wspólnych projektów, organizacja programów edukacyjnych i prewencyjnych na rzecz ochrony zdrowia, stały kontakt z mediami (telefoniczny, mailowy, podczas konferencji i briefingów prasowych), organizacja programów stażowych;

Cel dialogu: ponoszenie odpowiedzialności społecznej, wspieranie rozwoju społeczności, zapewnienie przejrzystości informacyjnej, wsparcie studentów i absolwentów w zdobywaniu wiedzy i doświadczenia, zapewnienie przestrzegania wymogów i regulacji, tworzenie miejsc pracy;

- **Środowisko naturalne:** organizowanie akcji proekologicznych, współpraca z dostawcami mediów, producentami energii, organizacjami ekologicznymi i firmami recyklingowymi;

Cel dialogu: poprawa jakości środowiska naturalnego, ograniczenie zużycia energii, emisji zanieczyszczeń zmniejszenie ilości wytwarzanych odpadów.

Przykładem angażowania interesariuszy w Grupie Comarch jest **Unikalna Społeczność Comarch ERP**. Społeczność Comarch ERP to platforma, na której Klienci Comarch ERP pomagają sobie wymieniając się wiedzą na temat systemów Comarch ERP, a także zgłaszają pomysły dotyczące rozwoju tych systemów. Wszystkie zgłoszone pomysły mogą być komentowane i oceniane przez członków Społeczności, te najwyżej ocenione Comarch analizuje pod kątem realizacji. Na Społeczności aktywni są także Partnerzy Comarch, którzy wspierają Klientów swoją wiedzą oraz doświadczeniem i również zgłaszają pomysły na rozwój oprogramowania. W rozmowach uczestniczą również pracownicy Comarch.

Projekt jest unikatowym przedsięwzięciem – pozwala nie tylko jak tradycyjne forum na wymianę wiedzy, ale daje również Klientom możliwość wpływania na rozwój produktów, którymi posługują się na co dzień. Doceniają to także przedsiębiorcy poszukujący oprogramowania, dla których platforma jest otwarta. Mogą oni już na etapie wyboru systemu do zarządzania firmą skontaktować się z użytkownikami systemów Comarch, zadać pytania, wyjaśnić wątpliwości, przeczytać wszystkie dyskusje.

Uczestnicy Społeczności aktywizowani są dodatkowo dzięki wykorzystaniu elementów grywalizacji, pozwalającej na współzawodnictwo pomiędzy użytkownikami, zdobywanie odznak i kompetencji.

Na stronie głównej platformy, www.Spoleczosc.Comarch.pl, można śledzić bieżące statystyki, które na koniec marca 2021 prezentują się następująco:

- 11 618 zadanych pytań,
- 31 675 odpowiedzi,
- 13 148 komentarzy,
- 2 722 pomysły na nowe funkcjonalności i usprawnienie już istniejących, z których ponad 300 zostało zrealizowanych przez Comarch.

4. Systemy zarządzania, polityki oraz zasady przyjęte i stosowane przez Grupę Comarch oraz ich wpływ na poszczególne obszary działalności oraz zidentyfikowane ryzyka

4.1. Zintegrowany System Zarządzania

[obszar: społeczny, pracowniczy, środowiska naturalnego, poszanowania praw człowieka, przeciwdziałania korupcji]

G.2.2.

Grupa Comarch kładzie szczególny nacisk na jakość oferowanych produktów i świadczonych usług. Działania podnoszące tę wartość podejmowane są w celu zaspokojenia wzrastających i ściśle określonych oczekiwań klientów działających na rynku krajowym i międzynarodowym. Dzięki ciągłym pracom nad doskonaleniem i rozwojem Zintegrowanego Systemu Zarządzania Comarch S.A. uzyskał:

- certyfikat Zintegrowanego Systemu Zarządzania zgodnego z wymaganiami norm PN-EN ISO 9001:2015-10 Systemy Zarządzania Jakością, PN-EN ISO 14001:2015-09 Systemy Zarządzania Środowiskowego, PN-N-18001:2004 Systemy Zarządzania Bezpieczeństwem i Higieną Pracy, PN-EN ISO/IEC 27001:2017-06 Systemy Zarządzania Bezpieczeństwem Informacji,
- certyfikat Systemu Zarządzania Energią zgodnego z wymaganiami normy PN-EN ISO 50001:2018-09 Systemy Zarządzania Energią,
- certyfikat Wewnętrznego Systemu Kontroli, spełniającego wymagania zawarte w art. 11 ust. 2, Ustawy z dnia 29.11.2000 r. o obrocie z zagranicą towarami, technologiami i usługami o znaczeniu strategicznym dla bezpieczeństwa państwa, a także dla utrzymania międzynarodowego pokoju i bezpieczeństwa (z późniejszymi zmianami),
- certyfikaty potwierdzające, że System Zarządzania Jakością spełnia wymagania norm AQAP 2110:2016 Wymagania NATO dotyczące zapewnienia jakości w projektowaniu, pracach rozwojowych i produkcji oraz AQAP 2210:2015 Wymagania uzupełniające NATO do AQAP 2110 dotyczące zapewnienia jakości oprogramowania.

Certyfikaty Zintegrowanego Systemu Zarządzania, Systemu Zarządzania Energią oraz Wewnętrznego Systemu Kontroli wydane zostały przez Polskie Centrum Badań i Certyfikacji (PCBC). Jednostką certyfikującą dla systemu AQAP w Comarch S.A. jest Centrum Certyfikacji Jakości (CCJ) działające przy Wojskowej Akademii Technicznej.

Zintegrowany System Zarządzania został wdrożony i certyfikowany w Comarch S.A., natomiast wdrożone procedury obowiązują w Spółkach Grupy Comarch.

Zintegrowany System Zarządzania zapewnia właściwą, systemowo administrowaną realizację wszystkich procesów biznesowych mających wpływ na jakość produktów i usług. Sprawne działanie systemu gwarantuje, że wszystkie procesy są monitorowane pod względem skuteczności i efektywności, doskonalone oraz przystosowywane do ciągle zmieniających się warunków rynkowych i technologicznych oraz do zmieniających się wymagań klienta. Wysoka jakość produktów i usług wspierana jest ciągłą troską o środowisko oraz o bezpieczeństwo pracowników i dostawców. Stosowanie przez Grupę Comarch zasad systemów wdrożonych i certyfikowanych w Comarch S.A. przyczynia się do wzrostu zaufania pomiędzy firmą a klientami i dostawcami. Umacnia też wizerunek Grupy Comarch w oczach wszystkich podmiotów zainteresowanych efektami działalności naszej firmy w obszarach jakości oferowanych produktów i usług, oddziaływania na środowisko, zarządzania energią, zapewnienia bezpieczeństwa i higieny pracy, a także zapewnienia bezpieczeństwa informacji i danych oraz kontroli w obrocie towarami, technologiami i usługami o znaczeniu strategicznym dla bezpieczeństwa państwa.

Polityka Zintegrowanego Systemu Zarządzania jest naczelnym dokumentem ZSZ. Polityka ta zawiera ogół zamierzeń i celów organizacji dotyczących jakości, ochrony środowiska, bezpieczeństwa i higieny pracy, zarządzania energią oraz bezpieczeństwa informacji, które wyrażone są w sposób formalny przez najwyższe kierownictwo.

Zobowiązania oraz działania w ramach Polityki zostały opisane w punkcie [2.3. Kultura organizacyjna i model biznesowy](#).

Szczegółowe informacje dotyczące Polityki ZSZ Comarch S.A. oraz wdrożonych standardów znajdują się również pod adresem: <http://www.comarch.pl/o-firmie/zrownowazony-biznes/polityka-jakosci/>

G.2.3.

Szeroko pojęty rozwój technologiczny i gwałtownie rosnąca konkurencja stawiają nowe wymagania dla oprogramowania, wdrażanych systemów informatycznych oraz towarów będących w obrocie. Konieczność spełniania tych wymagań powoduje, iż produkty dostarczane przez Grupę Comarch mogą być towarami o podwójnym zastosowaniu i zostać wykorzystane w sposób niezgodny z zasadami prawa krajowego i międzynarodowego. W celu zapobiegania takim praktykom, w ramach Grupy Comarch wdrożony został Wewnętrzny System Kontroli, którego naczelnym dokumentem jest **Polityka Wewnętrznego Systemu Kontroli**. Główne założenia tej polityki są następujące:

- wykluczenie możliwości osiągnięcia zysku w sposób sprzeczny z wymaganiami Wewnętrznego Systemu Kontroli,
- zaniechanie obsługi obrotu towarowego, gdy jest on sprzeczny z prawem krajowym i międzynarodowym,
- zapobieganie transakcjom z kontrahentami zaangażowanymi w rozprzestrzenianie broni masowego rażenia,
- egzekwowanie zasad Wewnętrznego Systemu Kontroli na wszystkich stanowiskach pracy związanych z obrotem towarami,
- nadzór Pełnomocnika ds. Kontroli Obrotu nad przebiegiem procesów Wewnętrznego Systemu Kontroli.

G.3.1., G.3.2.

Każdy z systemów wchodzących w skład Zintegrowanego Systemu Zarządzania obejmuje swoim zakresem inną tematykę oraz cechuje się specyficznymi ryzykami. W ramach Zintegrowanego Systemu identyfikowane i monitorowane są ryzyka i szanse. System Zarządzania Jakością kładzie szczególny nacisk na ryzyka związane z ogólnym funkcjonowaniem organizacji i jej procesów, dokumentacją i relacjami z Dostawcami. Zarządzanie środowiskowe i energetyczne uwzględniają ryzyka związane z oddziaływaniem na środowisko, natomiast zarządzanie BHP uwzględnia ryzyka związane z kwestiami pracowniczymi. Wewnętrzny System Kontroli reguluje zagadnienia międzynarodowego obrotu towarami i technologiami oraz zapewnia zgodność realizowanych procesów ze specyficznymi wymaganiami prawnymi. System AQAP, dotyczący realizacji projektów dla sił zbrojnych, zawiera restrykcyjne wymagania i jest zbudowany na zarządzaniu ryzykiem w ramach realizowanych projektów. Szansą dla organizacji jest rozpoczęcie współpracy z nowymi klientami, nawiązanie nowych relacji biznesowych.

Ryzyka rozpatrywane i uwzględniane są na różnych płaszczyznach – zaczynając od polityk określających główne założenia w danej dziedzinie, poprzez procedury regulujące funkcjonowanie procesów, a kończąc na konkretnych działaniach zaszytych w mechanizmach wewnętrznych i wykorzystywanych przez Grupę Comarch systemach informatycznych. Wyszczególnione w ramach poszczególnych systemów ryzyka i mechanizmy zarządzania nimi zostały opisane w dalszej części.

Grupa Comarch zdaje sobie sprawę z istoty zarządzania ryzykiem. W ramach prowadzonych działań, Zintegrowany System Zarządzania na bieżąco dostosowywany jest do wymagań aktualizowanych norm międzynarodowych, w których szczególnie nacisk kładzie się na kwestie związane z ryzykiem – zalecane jest podejście do zarządzania oparte na ryzyku oraz uwzględnianie ryzyka na poziomie systemowym.

Dla poszczególnych systemów Zintegrowanego Systemu Zarządzania, w ramach procesu ogólnofirmowego, zostały zidentyfikowane następujące ryzyka:

Ryzyka zidentyfikowane w związku z funkcjonowaniem Systemu Zarządzania Jakością:

- ryzyko związane z pogorszeniem jakości oferowanych produktów i usług,
- ryzyko związane z utratą Klientów, spowodowaną niespełnieniem ich oczekiwań jakościowych,
- ryzyko związane z występowaniem niezgodności i niestabilności w procesach wewnętrznych.

Ryzyka zidentyfikowane w związku z funkcjonowaniem Wewnętrznego Systemu Kontroli:

- ryzyko związane z niewłaściwą klasyfikacją produktów i usług w ramach WSK,
- ryzyko związane z podjęciem współpracy z kontrahentem znajdującym się na Listach odmów,
- ryzyko związane z realizacją transakcji z podmiotami z krajów objętych ograniczeniami lub zakazem obrotu, a także innego rodzaju sankcjami,
- ryzyko związane z wystąpieniem niezgodności z wymaganiami prawnymi i procedurami wewnętrznymi w zakresie WSK,
- ryzyko związane z karami finansowymi za nieprzestrzeganie przepisów prawa polskiego i europejskiego.

Ryzyka zidentyfikowane w związku z funkcjonowaniem Systemu Zarządzania Bezpieczeństwem i Higieną Pracy:

- ryzyko związane z niedostatecznym poziomem bezpieczeństwa i higieny pracy pracowników,
- ryzyko związane z występowaniem wypadków, chorób zawodowych i zdarzeń potencjalnie wypadkowych,
- ryzyko związane z brakiem zgodności z obowiązującymi wymaganiami prawnymi,
- ryzyko związane z negatywnymi wynikami kontroli zewnętrznych.

Ryzyka zidentyfikowane w związku z funkcjonowaniem Systemu Zarządzania Środowiskowego:

- ryzyko związane z brakiem zgodności z obowiązującymi wymaganiami prawnymi oraz poniesieniem kar finansowych za naruszanie obowiązków środowiskowych,
- ryzyko związane z negatywnym oddziaływaniem na środowisko,
- ryzyko związane z awariami instalacji, systemów i urządzeń.

Ryzyka zidentyfikowane w związku z funkcjonowaniem Systemu Zarządzania Energią:

- ryzyko związane z nieodpowiednim zaopatrzeniem w energię w przyszłości,
- ryzyko związane z negatywnym oddziaływaniem na środowisko,
- ryzyko związane z karami za uchybienia wynikające z zapisów w ustawie o efektywności energetycznej.

Ryzyka zidentyfikowane w związku z funkcjonowaniem Systemu AQAP 2110 i AQAP 2210:

- ryzyko związane z brakiem możliwości pozyskania kontraktu na dostarczenie produktów i/lub usług dla sił zbrojnych w Polsce i pozostałych krajach NATO,
- ryzyko związane z niespełnieniem wymagań mających zastosowanie umów, w tym realizacji procesu Rządowego Zapewnienia Jakości,
- ryzyko związane z brakiem możliwości dostarczenia produktów i/lub usług spełniających wymagania NATO dot. zapewnienia jakości w zakresie projektowania, prac rozwojowych i produkcji oraz zapewniania jakości oprogramowania.

Ryzyka zidentyfikowane w ramach Systemu Zarządzania Bezpieczeństwem Informacji wraz z wdrożonymi mechanizmami opisany został w wyodrębnionej części rozdziału.

G.2.1., G.3.1.

W ramach Grupy Comarch istnieje szereg mechanizmów, których skuteczne funkcjonowanie pozwala stwierdzić, że firma działa zgodnie z obowiązującymi regulacjami wewnętrznymi oraz przepisami – zarówno na poziomie krajowym, jak i międzynarodowym. Do mechanizmów tych możemy zaliczyć między innymi: ustanowienie procedur wewnętrznych definiujących procesy i określających odpowiedzialności, stały nadzór nad wymaganiami prawnymi, bieżącą weryfikację realizacji procesów w ramach audytów wewnętrznych oraz wykorzystywanie dedykowanych poszczególnym zagadnieniom wewnętrznym systemów informatycznych.

Wszystkie opisane powyżej działania mają na celu minimalizowanie zidentyfikowanych obszarów ryzyka, sterowanie nimi oraz sprawowanie bieżącej kontroli. Grupa Comarch w swoim działaniu na wszystkich

poziomach struktury organizacyjnej stosuje zasadę przezroczności, zwłaszcza podczas rozwoju i wprowadzania na rynek nowych produktów informatycznych.

W przypadku Wewnętrznego Systemu Kontroli istotną rolę odgrywają systemy informatyczne dedykowane zagadnieniom z nim związanym, np. system do obiegu umów, gdzie poszczególne kroki wymuszają określone działania wymagane przez WSK. Specyficzne dla WSK procesy, takie jak postępowanie z towarami i usługami podwójnego zastosowania czy weryfikacja kontrahentów na Listach odmów, opisane są w procedurach wewnętrznych.

W celu komunikacji udostępnione zostały adresy mailowe, na które pracownicy mogą zgłaszać swoje uwagi. Pracownicy mają również możliwość wnoszenia anonimowych zgłoszeń w zakresie naruszenia postanowień wdrożonych polityk, które przekazywane są do adresatów w postaci papierowej za pośrednictwem poczty wewnętrznej.

W ramach Zintegrowanego Systemu Zarządzania prowadzone są audyty wewnętrzne, których liczba w roku 2020 wyniosła 204. Audyty wewnętrzne realizowane są we wszystkich jednostkach objętych ZSZ według programu rocznego. Nadzór nad procesami specyficznymi dla WSK odbywa się również w ramach audytów wewnętrznych.

W ramach audytów wewnętrznych prowadzone są statystyki w zakresie niezgodności w stosunku do procedur wewnętrznych Zintegrowanego Systemu Zarządzania. Prowadzony jest również rejestr mocnych i słabych stron audytowanych jednostek. W 2020 roku zidentyfikowano 43 niezgodności oraz 220 mocnych stron i 217 potencjałów do doskonalenia.

Poniżej opisano polityki wdrożone w ramach Zintegrowanego Systemu Zarządzania.

System Zarządzania Bezpieczeństwem Informacji oraz Polityka Bezpieczeństwa

[obszar: społeczny, pracowniczy, środowiska naturalnego, poszanowania praw człowieka]

Informacja i systemy przetwarzania informacji stanowią krytyczną i niezwykle ważną wartość firmy, dlatego Grupa Comarch kładzie duży nacisk na ochronę danych i aktywów własnych oraz klientów. Wdrożony w ramach Zintegrowanego Systemu Zarządzania w Comarch S.A. został kompleksowy system ochrony informacji oparty na normach PN-EN ISO/IEC 27001:2017-06 i PN-EN ISO/IEC 27002:2017-06. System jest certyfikowany przez Polskie Centrum Badań i Certyfikacji (PCBC) od 2008 roku w ramach Zintegrowanego Systemu Zarządzania. System pokrywa wszystkie procesy wewnętrzne wspierające działanie firmy oraz procesy biznesowe i obejmuje całość aktywów firmy.

Regulacje Polityki bezpieczeństwa Grupy Comarch obejmują kwestie organizacyjne, podnoszenia świadomości pracowników, ochrony fizycznej aktywów, zabezpieczeń technicznych IT, ciągłości działania i reakcji na incydenty naruszenia bezpieczeństwa informacji. Zdefiniowano polityki i procedury wewnętrzne regulujące sposób zapewnienia poufności, integralności i dostępności danych Grupy Comarch oraz klientów, które w szczególności określają:

- zasady klasyfikowania i postępowania z informacją,
- politykę zarządzania siecią informatyczną Grupy Comarch,
- zasady administracji systemami i aplikacjami,
- zasady przebywania na terenie Grupy Comarch i dostępu do pomieszczeń Grupy Comarch,
- zasady użytkowania aktywów i wynoszenie sprzętu,
- zasady zabezpieczenia komputerów osobistych,
- zasady zabezpieczenia nośników informacji,
- zasady dostępu zdalnego,
- zasady bezpieczeństwa poczty elektronicznej,
- politykę haseł,
- politykę ciągłości działania,
- politykę antywirusową.

Wdrożono szereg środków organizacyjnych i technicznych zapewniających kompleksową

i wielopoziomą ochronę danych i aktywów mających przeciwdziałać i minimalizować skutkom wystąpienia incydentów naruszenia bezpieczeństwa informacji.

System zapewnia ciągły proces monitorowania i reakcji na ryzyka dotyczące bezpieczeństwa informacji. Pozwala to ciągle doskonalić ochronę danych i aktywów Grupy Comarch oraz klientów. Wnioski z działania systemu zarządzania bezpieczeństwem są raportowane do Zarządu i podejmowane są konieczne akcje usprawniające i korygujące.

Wśród najistotniejszych zagrożeń, któremu przeciwdziałają wdrożone zabezpieczenia można wymienić:

- naruszenie bezpieczeństwa informacji,
- nieautoryzowane działania,
- niedostępność kluczowych usług i powierzchni Grupy Comarch,
- zgodność z przepisami prawa.

W ramach firmy działają dedykowane jednostki biznesowe zajmujące się ochroną informacji, definiujące i wdrażające standardy oraz monitorujące stan bezpieczeństwa aktywów Grupy Comarch.

Opracowano plany ciągłości działania firmy mające na celu zachowanie ciągłości biznesowej w kluczowych dla firmy obszarach.

Zrównoważony Rozwój Dostawców

[obszar: społeczny, pracowniczy, środowiska naturalnego, poszanowania praw człowieka, przeciwdziałania korupcji]

Grupa Comarch jako organizacja o charakterze globalnym specjalizująca się w projektowaniu, wdrażaniu oraz integracji zaawansowanych produktów IT, ma znaczący wpływ na funkcjonowanie łańcucha dostaw. Ponadto, jako firma, zdajemy sobie sprawę, że sukces podejmowanych przedsięwzięć nie zależy jedynie od nas, ale w dużej mierze również od naszych partnerów biznesowych. Kluczowe znaczenie ma kwestia odpowiedniego doboru kontrahentów, którzy w jak największym stopniu spełniają określone kryteria. Dzięki temu mamy pewność, że współpraca z nimi w żaden sposób nie zaburzy stabilności i efektywności procesów realizowanych w ramach łańcucha dostaw.

W ramach Grupy Comarch funkcjonuje Polityka Zrównoważonego Rozwoju dla Dostawców, która określa najważniejsze zasady jakimi firma kieruje się, realizując współpracę z partnerami biznesowymi. Ponadto, dokument ten stanowi zobowiązanie do prowadzenia zrównoważonej polityki zamówień i określa oczekiwania dla dostawców kluczowych.

Zobowiązania te realizowane są głównie poprzez:

- wspieranie i zachęcanie naszych klientów i dostawców, aby w swoich działaniach kierowali się zasadami etyki, odpowiedzialności społecznej i ochrony środowiska,
- zapewnienie wysokiej jakości produktów i usług dla klientów na rynku międzynarodowym, jednocześnie zwracając szczególną uwagę na bezpieczeństwo zasobów informacyjnych, aspekty środowiska naturalnego oraz bezpieczeństwo i higienę pracy pracowników,
- budowanie dobrego partnerstwa z dostawcami, opartego na wzajemnej współpracy, zaufaniu i uczciwości,
- prowadzenie działań związanych z zamówieniami zgodnie z przepisami prawa i regulacjami prawnymi – krajowymi i międzynarodowymi,
- wybór dostawców z przekonaniem, że tylko odpowiedzialne praktyki w łańcuchu dostaw mogą zapewnić najwyższą jakość końcowego wyrobu lub usługi, jednocześnie dbając o środowisko naturalne, dobre standardy pracy, etykę biznesu i społeczności lokalne.

Jesteśmy przekonani, że wysokie standardy postępowania w biznesie, do których przestrzegania zobowiązuje się Grupa Comarch, powinny również być egzekwowane od naszych kontrahentów. Dlatego też od naszych kluczowych dostawców oczekujemy następujących zasad:

- zarządzanie oddziaływaniem na środowisko w sposób odpowiedzialny zgodnie z normą ISO 14001 lub podobnym standardem w celu zmniejszenia negatywnego wpływu na środowisko,
- stosowanie norm bezpieczeństwa i higieny pracy zgodnie z OHSAS 18001 lub podobnym standardem, aby zminimalizować zagrożenia związane z ryzykami zawodowymi oraz zapobiegać urazom,
- stosowanie ze zrozumieniem dobrych praktyk biznesowych, kwestii społecznych oraz związanych z ochroną środowiska, które powiązane są z działalnością dostawcy,
- działanie zgodne z obowiązującymi przepisami prawa,
- uznanie prawa pracowników do zrzeszania się oraz do negocjacji zbiorowych,
- zakaz dyskryminacji we wszelkich jej przejawach, ze względu na: rasę, status społeczny, pochodzenie etniczne, religię, upośledzenie, inwalidztwo, płeć, orientację seksualną, związek lub przynależność polityczną, wiek czy stan cywilny,
- zakaz zatrudniania dzieci poniżej 16 roku życia oraz stosowania kar cielesnych, przymusu psychicznego i fizycznego, znieważania i molestowania seksualnego,
- wyeliminowanie pracy przymusowej.

G.3.2.

W zakresie zrównoważonego rozwoju dostawców zidentyfikowano następujące ryzyka krytyczne:

- Ryzyko zaburzeń stabilności i efektywności procesów realizowanych w ramach łańcucha dostaw,
- ryzyko nawiązania współpracy z kontrahentami niespełniającymi wymagań Polityki oraz naruszającymi zasady etyki, odpowiedzialności społecznej i ochrony środowiska,
 - ryzyko związane z niewypłacalnością kontrahentów,
 - ryzyko związane z wystąpieniem niezgodności z wymaganiami prawnymi i procedurami wewnętrznymi w zakresie dotyczącym kontrahentów.

G.3.1.

Współpraca oparta na wyznawanych przez Grupę Comarch zasadach, konsekwentne egzekwowanie wymagań względem kontrahentów oraz stosowanie mechanizmów weryfikacji i zapewnienia zgodności z obowiązującymi regulacjami pozwalają skutecznie minimalizować ryzyko niestabilności i niezgodności w ramach łańcucha dostaw.

Mechanizmy te oraz stosowne dane przedstawiono w części o Zintegrowanym Systemie Zarządzania oraz w rozdziale [5. Kontrahenci](#).

Poszanowanie Własności Intelktualnej Osób Trzecich

[obszar: społeczny, pracowniczy]

Grupa Comarch jako podmiot tworzący oprogramowanie, doskonale rozumie potrzebę poszanowania praw własności intelektualnej i ze swojej strony dąży do pełnego poszanowania własności intelektualnej osób trzecich, w tym innych twórców oprogramowania, a także dostawców oraz klientów. Grupa Comarch przestrzega regulacji prawnych dotyczących zasad poszanowania własności intelektualnej osób trzecich na poziomie prawa międzynarodowego, wspólnotowego i krajowego, wspiera system ochrony własności intelektualnej oraz dokłada wszelkich starań w celu zapewnienia najwyższego poziomu ochrony praw własności intelektualnej osób trzecich.

W ramach Grupy Comarch wdrożono **Politykę Poszanowania Własności Intelktualnej Osób Trzecich**. Podstawowe cele polityki to:

- dbanie o zapewnienie poszanowania własności intelektualnej osób trzecich,
- zapewnienie poszanowania patentów, znaków towarowych i innych praw własności przemysłowej osób trzecich,
- wykorzystywanie własności intelektualnej, patentów, znaków towarowych oraz innych praw własności przemysłowej osób trzecich zgodnie z przepisami prawa oraz uzyskanymi przez Grupę Comarch licencjami,

- korzystanie z oprogramowania osób trzecich wyłącznie w zakresie przyznanych licencji,
- ochrona własności intelektualnej, patentów, znaków towarowych oraz innych praw własności przemysłowej Grupy Comarch,
- ochrona interesów Grupy Comarch, w szczególności finansowych i prawnych,
- troska o wysoką jakość oferowanych produktów i usług,
- zarządzanie ryzykiem w zakresie objętym przez politykę,
- zarządzanie własnością intelektualną oraz licencjami.

Cele szczegółowe Polityki wynikające z celów podstawowych to:

- ochrona własności intelektualnej dostawców i odbiorców Grupy Comarch,
- zaznajomienie pracowników z polityką i wyegzekwowanie jej przestrzegania,
- osiągnięcie przejrzystości zasad wykorzystywania własności intelektualnej osób trzecich przez pracowników,
- osiągnięcie jak najwyższego stopnia zrozumienia i poszanowania praw własności intelektualnej,
- zakaz wykorzystywania przez pracowników oraz współpracowników Grupy Comarch oprogramowania, które narusza własność intelektualną osób trzecich.

Grupa Comarch zmierza do osiągnięcia celów Polityki poprzez szkolenie pracowników oraz działanie w zgodzie z procedurami porządkującymi proces oceny, wyboru i pozyskiwania oprogramowania oraz przechowywania licencji dla:

- oprogramowania na potrzeby wewnętrzne Grupy Comarch: narzędziowego i biurowego,
- komponentów programistycznych i kodów źródłowych do wykorzystania w produktach Grupy Comarch,
- komponentów programistycznych i kodów źródłowych do wykorzystania w usługach programistycznych realizowanych w taki sposób, że efekty pracy Grupy Comarch stają się własnością klienta (produkty dedykowane).

Do obowiązków każdego pracownika oraz współpracownika Grupy Comarch należy znajomość i przestrzeganie Polityki Poszanowania Praw Własności Intelektualnej oraz wynikających z niej procedur, w takim zakresie, w jakim ich one dotyczą, tj. w zakresie:

- odpowiedzialności za korzystanie z oprogramowania przez Grupę Comarch,
- odpowiedzialności za korzystanie z oprogramowania na sprzęcie komputerowym Grupy Comarch przez pracownika bądź współpracownika,
- sposobu uzyskania zgody na wykorzystanie własności intelektualnej stron trzecich w produktach Grupy Comarch i produktach dedykowanych,
- sposobu uzyskania zgody na zakup nowego oprogramowania.

G.3.2.

W ramach poszanowania własności intelektualnej osób trzecich zidentyfikowano następujące ryzyka krytyczne:

- ryzyko korzystania z nielicjonowanego oprogramowania na potrzeby wewnętrzne,
- ryzyko nielegalnego wykorzystania oprogramowania będącego własnością osób trzecich w produktach Grupy Comarch,
- ryzyko ewentualnych roszczeń finansowych i prawnych oraz strat wizerunkowych,
- ryzyko związane z wystąpieniem niezgodności z wymaganiami prawnymi i procedurami wewnętrznymi w zakresie dotyczącym poszanowania własności intelektualnej osób trzecich.

G.3.1.

Minimalizacja ryzyk związanych z poszanowaniem własności intelektualnej osób trzecich dokonywana jest w ramach mechanizmów opisanych w części o Zintegrowanym Systemie Zarządzania". Zarówno dostawca jak i odbiorca oprogramowania mają prawo do tego, żeby ich prawa własności intelektualnej były szanowane. Gwarancją poszanowania własności intelektualnej jest stosowanie przez pracowników oraz współpracowników Grupy Comarch odpowiednich

procedur przy korzystaniu z tej własności. Realizacja działań zgodnie z przedstawionymi wytycznymi minimalizuje ryzyko niezgodności z obowiązującymi regulacjami prawnymi w tym zakresie i ewentualnymi roszczeniami finansowymi. W przypadku wykrycia lub uzyskania informacji dotyczących nieprzestrzegania niniejszej Polityki, jak również przypadków naruszenia własności intelektualnej osób trzecich, Grupa Comarch obliuguje swoich pracowników, współpracowników, dostawców oraz odbiorców do zgłaszania takich przypadków do Działu Jakości i BHP oraz Działu Prawnego za pośrednictwem dedykowanego adresu email.

4.2. Systemy Zarządzania wdrożone w spółkach Grupy Comarch

System Zarządzania Jakością Wyrobów Medycznych Comarch S.A. oraz Comarch Healthcare S.A.

[obszar społeczny, pracowniczy, środowiska naturalnego, poszanowania praw człowieka]

Oprócz podstawowej działalności związanej z wytwarzaniem oprogramowania i systemów informatycznych oraz świadczeniem usług w tym zakresie, wybrane spółki Grupy Comarch prowadzą również działalność w zakresie projektowania i rozwoju, produkcji i wprowadzania na rynek wyrobów medycznych oraz posiadają certyfikowany System Zarządzania Jakością Wyrobów Medycznych na zgodność z normą EN ISO 13485:2016.

Zakres certyfikatu dla Comarch Healthcare S.A. obejmuje projektowanie i rozwój, produkcję, dystrybucję i serwisowanie systemów monitorowania parametrów życiowych jak również serwis powdrożeniowy, natomiast dla Comarch S.A. projektowanie i rozwój, produkcję własną i kontraktową, dystrybucję, wdrażanie i serwisowanie oprogramowania oraz wyrobów i akcesoriów oraz systemów do monitorowania funkcji życiowych jak również realizację usług powdrożeniowych w tym zakresie.

Certyfikaty Systemu Zarządzania Jakością Wyrobów Medycznych wydane zostały przez TÜV Rheinland Polska Sp. z o.o.

Pod kątem wpływu na zdrowie i bezpieczeństwo badane są wszystkie produkty wytwarzane przez spółki Comarch S.A. oraz Comarch Healthcare S.A. będące wyrobami medycznymi. Produkty te poddaje się stosownym badaniom oraz certyfikacji.

Z myślą o podnoszeniu jakości życia i poczucia bezpieczeństwa oraz w trosce o zdrowie klientów, spółki Grupy Comarch oferują szeroką gamę wyrobów medycznych. Oferowane produkty powstają jako odpowiedź na potrzeby rynku w zakresie profilaktyki i leczenia, i są przygotowywane na bazie najnowszych technologii, w wyniku współpracy wykwalifikowanych pracowników z naukowym środowiskiem medycznym. Spółki Grupy Comarch gwarantują tym samym właściwą jakość i bezpieczeństwo oferowanych produktów, profesjonalną i etyczną obsługę, a także pomoc i porady dostosowane do indywidualnych potrzeb klientów.

W spółkach Comarch S.A. oraz Comarch Healthcare S.A. zostały wdrożone Polityki Jakości. W celu realizacji postanowień Polityki Zarząd i pracownicy ww. spółek obowiązują się:

- dostosowywać produkty i usługi do oczekiwań i wymagań klientów, zachowując wymagania przepisów prawnych w zakresie produkcji i dystrybucji wyrobów medycznych oraz świadczenia usług medycznych, a także w zakresie produktów i usług informatycznych,
- wprowadzać na rynek wyroby i usługi spełniające wymagania w zakresie jakości i bezpieczeństwa,
- rzetelnie informować o jakości i bezpieczeństwie oferowanych wyrobów i usług,
- ciągle i systematycznie dbać o jakość i konkurencyjność oferowanych produktów i usług,
- rozwijać współpracę z dostawcami w celu polepszania jakości oferowanych produktów i usług,
- podnosić kwalifikacje,
- ciągle doskonalić skuteczność systemu zarządzania jakością wyrobów medycznych.

Środkiem realizacji powyższych celów są wdrożone i ciągle doskonalone systemy zarządzania jakością opracowane w oparciu o wymagania:

- dyrektywy 93/42/EEC Wyroby medyczne (MDD),
- normy EN-ISO 13485 Wyroby medyczne. Systemy zarządzania jakością. Wymagania do celów przepisów prawnych,
- normy ISO 9001 Systemy zarządzania jakością- Wymagania.

G.3.2.

W ramach Systemu Zarządzania Jakością Wyrobów Medycznych zidentyfikowano następujące ryzyka krytyczne:

- ryzyko utraty certyfikatów dla wyrobów medycznych,
- ryzyko wprowadzenia na rynek wyrobów niespełniających wymagań w zakresie jakości i bezpieczeństwa,
- ryzyko zagrożenia zdrowia, życia i bezpieczeństwa użytkowników wyrobów medycznych,
- ryzyko związane z pogorszeniem jakości wyrobów medycznych,
- ryzyko związane z wystąpieniem niezgodności z wymaganiami prawnymi i procedurami wewnętrznymi w zakresie dotyczącym wyrobów medycznych.

G.3.1.

Zarządzanie ryzykiem w zakresie wyrobów medycznych jest kwestią niezwykle ważną, uregulowaną systemowo. W ramach wdrożonego i certyfikowanego Systemu Zarządzania Jakością Wyrobów Medycznych zgodnego z normą ISO 13485, funkcjonuje proces zarządzania ryzykiem opisany w procedurach wewnętrznych. Proces ten obejmuje zasady identyfikowania zagrożeń związanych z wyrobem medycznym, jego akcesoriami oraz oprogramowaniem, szacowanie i ocenę dopuszczalności ryzyk, sterowanie tymi ryzykami oraz monitorowanie skuteczności sterowania.

W przypadku wyrobów medycznych istnieje również możliwość zgłaszania tzw. incydentów medycznych, czyli nieprawidłowości dotyczących wyrobu medycznego, które mogą lub mogły doprowadzić do śmierci albo poważnego pogorszenia stanu zdrowia pacjenta lub użytkownika wyrobu. W Comarch S.A. oraz Comarch Healthcare S.A. prowadzony jest rejestr takich przypadków. Od początku działalności w zakresie wyrobów medycznych nie zidentyfikowano incydentów medycznych.

System Zarządzania Jakością w Centrum Medycznym iMed24 (Comarch Healthcare S.A.)

[obszar: społeczny, pracowniczy, środowiska naturalnego, poszanowania praw człowieka]

G.2.2.

Centrum Medyczne iMed24, założone w 2012 roku kieruje się zasadami: profesjonalizm, innowacyjność oraz współpraca oparta na zaufaniu i zrozumieniu. Wieloletnie doświadczenie pozwoliło wypracować najwyższe standardy usług, czego odzwierciedleniem jest otrzymany certyfikat potwierdzający, że System Zarządzania Jakością spełnia wymagania normy ISO 9001:2015. Zakres certyfikatu obejmuje udzielanie świadczeń zdrowotnych w ramach prowadzonych poradni i pracowni, w tym świadczenie usług zdalnych. Proces certyfikacji prowadzony jest przez TÜV Rheinland Polska Sp. z o.o.

Polityka jakości, wdrożona w Comarch Healthcare S.A. przedstawia zobowiązania Zarządu oraz pracowników spółki w odniesieniu do usług jak i produktów oraz została szczegółowo opisana w części *System Zarządzania Jakością Wyrobów Medycznych Comarch S.A. oraz Comarch Healthcare S.A.*

G.3.2.

Zakres działalności Centrum Medycznego iMed24 związany ze świadczeniem usług medycznych niesie ze sobą specyficzne ryzyka. Ryzyka w ramach systemu są identyfikowane na poziomie ogólnofirmowym. W ramach systemu zidentyfikowano:

- ryzyko związane z zaistnieniem błędu medycznego,
- ryzyko związane z ekspozycją personelu medycznego na czynniki szkodliwe,
- ryzyko związane z awarią sprzętów medycznych, systemów lub zasilania,
- ryzyko związane z nieautoryzowanym dostępem do danych medycznych,
- ryzyko związane z wystąpieniem niezgodności z wymaganiami prawnymi oraz procedurami obowiązującymi w CM iMed24.

G.3.1.

Zarządzanie ryzykiem w jednostce świadczącej usługi medyczne jest szczególnie ważne. Jednostka posiada odpowiednie wewnętrzne mechanizmy, które mają na celu minimalizowanie zidentyfikowanych obszarów ryzyka, sterowanie nimi oraz sprawowanie bieżącej kontroli.

System Zarządzania Jakością w Comarch Healthcare S.A. BU HIS

[obszar: społeczny, pracowniczy, środowiska naturalnego, poszanowania praw człowieka]

G.2.2.

Comarch Healthcare S.A. BU HIS działa w branży informatycznej w sektorze medycznym, opracowując kompleksowe rozwiązania dla placówek medycznych. Spółka zlokalizowana w Katowicach, ul. Baildona 66 posiada certyfikowany System Zarządzania Jakością na zgodność z normą ISO 9001:2015. Zakres certyfikacji obejmuje projektowanie i rozwój, produkcję, sprzedaż, wdrażanie oraz serwis i utrzymanie rozwiązań informatycznych, a także doradztwo i szkolenia w podanym zakresie. Proces certyfikacji jest prowadzony przez Bureau Veritas Polska Sp. z o.o.

Polityka jakości, wdrożona w Comarch Healthcare S.A. przedstawia zobowiązania Zarządu oraz pracowników spółki w odniesieniu do usług jak i produktów oraz została szczegółowo opisana w części *System Zarządzania Jakością Wyrobów Medycznych Comarch S.A. oraz Comarch Healthcare S.A.*

G.3.2.

W ramach systemu wdrożonego w Comarch Healthcare S.A. BU HIS zidentyfikowano następujące ryzyka:

- ryzyko związane z niedostosowaniem produktów do wymagań prawnych, w wyznaczonych okresach przez ustawodawcę,
- ryzyko związane z występowaniem niezgodności i niestabilności w procesach wewnętrznych jednostek medycznych objętych informatyzacją.

G.3.1.

Comarch Healthcare S.A. BU HIS, działając w ramach Grupy Comarch, posiada szereg mechanizmów, mających na celu minimalizowanie zidentyfikowanych obszarów ryzyka, sterowanie nimi oraz sprawowanie bieżącej kontroli. Mechanizmy zostały szczegółowo opisane w części o Zintegrowanym Systemie Zarządzania.

System Zarządzania Bezpieczeństwem Informacji w Comarch S.A.S.

[obszar: społeczny, pracowniczy, środowiska naturalnego, poszanowania praw człowieka]

G.2.2.

Comarch S.A.S. jest spółką zależną Grupy Comarch, której celem jest ekspansja na rynek francuski. Obszarem działalności spółki jest oferowanie infrastruktury IT i oprogramowania, zwłaszcza w sektorze zdrowia.

Spółka Comarch S.A.S. z Data Center w Lezennes we Francji posiada System Zarządzania Bezpieczeństwem Informacji. Spółka uzyskała odpowiedni certyfikat, który jest dowodem na to, że system zarządzania spełnia wymagania normy ISO/IEC 27001:2013 Systemy zarządzania bezpieczeństwem informacji. Zakres certyfikacji dla Comarch S.A.S. obejmuje infrastrukturę i usługi hostowane w lokalizacji Data Center w Lezennes we Francji, zarządzane przez zespół francuski Comarch S.A.S. w ww. lokalizacji. Proces certyfikacji jest prowadzony przez Bureau Veritas Certification Holding SAS - UK Branch.

Comarch S.A.S. uzyskał także certyfikat HDS, który pozwala przechowywać i przetwarzać dane osobowe dotyczące stanu zdrowia oraz potwierdza, że działa w tej dziedzinie zgodnie z najwyższymi standardami dotyczącymi bezpieczeństwa i ochrony danych. Uzyskany certyfikat sprawia, że Comarch S.A.S. będzie mógł oferować swoim klientom i partnerom wysoce bezpieczny hosting danych wraz z możliwością kontroli. Proces certyfikacji jest prowadzony przez Bureau Veritas Certification France.

Założenia Polityki Bezpieczeństwa Grupy Comarch w pełni odnoszą się do obszaru certyfikacji w Comarch S.A.S. Dodatkowo w celu spełnienia wymagań bezpieczeństwa związanych z HDS, spółka posiada wdrożoną odpowiednią wewnętrzną Politykę.

Zarządzanie ryzykiem w ramach systemu jest prowadzone w sposób ciągły z wykorzystaniem odpowiedniej metodologii. W ramach zarządzania ryzykiem, w zakresie wdrożonych systemów, wprowadzono odpowiednie mechanizmy audytu wewnętrznego i weryfikacji. Zastosowanie mają również procedury ogólnofirmowe.

4.3. Kodeks Etyczny Grupy Comarch

G.4.1., G.4.2., G.4.4., G.4.5., G.4.6., G.4.7., S.6.1.

[obszar społeczny, pracowniczy, środowiska naturalnego, poszanowania praw człowieka, przeciwdziałania korupcji]

Grupa Comarch przykładą dużą wagę do przestrzegania obowiązujących uregulowań, przepisów prawnych i postępowania zgodnie z wyznaczonymi sobie standardami etycznymi.

Jako jeden z liderów rynku IT Grupa Comarch czuje się zobowiązana do promowania etyki oraz pragnie dołączyć do grona czołówki światowej pod względem odpowiedzialności korporacyjnej. Odpowiedzialność za osiągnięcie tego celu spoczywa na wszystkich pracownikach Grupy Comarch.

Kodeks Etyczny obowiązuje w spółkach Grupy Comarch i zobowiązuje je do regularnej oceny przestrzegania zasad zawartych w Kodeksie oraz aktualizowania jego treści na podstawie uzyskanych wniosków.

Kodeks odzwierciedla wartości etyczne, jakim Grupa Comarch hołduje i jakich chce przestrzegać. Stanowi on dla pracowników Grupy Comarch wzorzec postępowania w stosunku do współpracowników, przełożonych oraz klientów, partnerów i społeczności lokalnych, zarówno w relacjach biznesowych, jak i okołobiznesowych.

Kodeks Etyczny Grupy Comarch jest rozpowszechniany i popularyzowany poprzez działania sekcji PR Comarch S.A oraz przez Dział Jakości i BHP.

Pełną treść Kodeksu Etycznego Grupy Comarch można odnaleźć pod adresem: <http://www.comarch.pl/o-firmie/zrownowazony-biznes/kodeks-etyczny/>

Wszelkie niejasności, problemy związane z interpretacją treści Kodeksu Etycznego Grupy rozwiązuje powołany Rzecznik ds. Etyki. Pracownicy Grupy Comarch są zachęceni do zgłaszania wszelkich uwag i modyfikacji związanych z treścią niniejszego Kodeksu Etycznego.

Do obowiązków Rzecznika ds. Etyki należy:

- wspieranie pracowników w przestrzeganiu Kodeksu Etycznego,
- promowanie idei Kodeksu Etycznego wewnątrz firmy,
- aktualizacja treści Kodeksu Etycznego,
- odpowiadanie stosownymi przedsięwzięciami na bieżące problemy pracowników związane z etyką podejmowanych przez nich działań biznesowych.

G.3.2.

W ramach Kodeksu Etycznego Grupy Comarch zidentyfikowano następujące ryzyka krytyczne:

- ryzyko naruszenia zasad etyki, odpowiedzialności korporacyjnej, przestrzegania praw człowieka i ochrony środowiska,
- ryzyko wystąpienia przypadków zatrudniania dzieci, pracy przymusowej, stosowania przymusu fizycznego lub psychicznego,
- ryzyko wystąpienia dyskryminacji we wszystkich jej przejawach,

- ryzyko związane z nieprzestrzeganiem zasad dotyczących uczciwej konkurencji, zapobiegania przekupstwu, nielegalnym płatnościami i korupcji,
- ryzyko związane z wystąpieniem niezgodności z wymaganiami prawnymi, międzynarodowymi standardami dotyczącymi praw człowieka i standardów pracy, procedurami wewnętrznymi w zakresie dotyczącym etyki.

G.3.1.

Grupa Comarch minimalizuje ryzyka związane z nieprzestrzeganiem zasad Kodeksu Etycznego poprzez przestrzeganie międzynarodowych standardów w zakresie ochrony praw człowieka, tworzenie bezpiecznego i ergonomicznego środowiska pracy oraz troskę o środowisko naturalne. Pracownicy mają prawo oczekiwać od Rzecznika ds. Etyki pomocy i wsparcia w zakresie zgłaszanych zapytań na dedykowany adres email. Dodatkowo pracownicy mają możliwość anonimowych zgłoszeń o wszelkich naruszeniach w zakresie etyki za pośrednictwem papierowej poczty wewnętrznej. Zgodnie z prowadzonym rejestrem, w 2020 roku nie odnotowano zgłoszeń z zakresu naruszenia zasad etyki. Wszystkie zgłoszenia są rozpatrywane przez niezależną komisję i kwalifikowane jako zgłoszenia uznane lub odrzucone. W przypadku uznania zgłoszenia podejmowane są odpowiednie działania w celu ich rozwiązania.

G.4.3., S.3.4., S.6.2., S.6.3.

W przypadku wystąpienia jakichkolwiek nieprawidłowości, w tym w obszarze zatrudnienia pracownicy mają możliwość zgłaszania ich do przełożonych. Dodatkowo zgłoszenia o wszelkich naruszeniach w zakresie warunków pracy, etyki oraz ochrony środowiska mogą być zgłaszane przez pracowników do Rzecznika ds. Etyki na adres etyka@comarch.pl lub anonimowo za pośrednictwem poczty wewnętrznej.

Weryfikacja zgodności w zakresie etyki w Grupie Comarch ma charakter ciągły. Pracownicy są okresowo szkoleni oraz mogą korzystać z różnych ścieżek zgłaszania nieprawidłowości związanych z nieprzestrzeganiem Kodeksu Etycznego Grupy Comarch. Inne strony zainteresowane, na przykład klienci, często korzystają z możliwości weryfikacji kwestii etycznych w formie spotkań, audytów drugiej strony oraz poprzez zbieranie informacji za pomocą ankiet. Realizacja zapisów Kodeksu Etycznego weryfikowana jest w ramach audytów wewnętrznych Zintegrowanego Systemu Zarządzania. W trakcie audytów zrealizowanych w 2020 roku nie zostały zidentyfikowane niezgodności w tym obszarze.

Comarch nie przeprowadza stacjonarnych audytów etycznych u dostawców, jednakże w ramach Polityki Zrównoważonego Rozwoju dla Dostawców wspiera i zachęca dostawców, aby w swoich działaniach kierowali się zasadami etyki i przestrzegali standardów etycznych wdrożonych w Grupie Comarch. W badaniu dostawców przeprowadzonym w 2020 roku na pytanie w ankiecie: *Czy Państwa firma posiada wdrożony Kodeks Etyczny?* „TAK” odpowiedziało 69% firm, które odesłały uzupełnione kwestionariusze. Dostawcy, którzy udzielili odpowiedzi twierdzącej na to pytanie w 2019 roku, stanowili 52% respondentów.

4.4. Prawa człowieka**S.7.1., S.7.2., S.7.6., S.8.1., S.8.2.**

Grupa Comarch szanuje i przestrzega krajowych standardów dotyczących praw człowieka oraz międzynarodowych standardów pracy, traktując je jako fundamentalne i powszechne. Respektuje i realizuje przepisy prawa pracy oraz bezpieczeństwa i higieny.

Uznając prawo pracowników do wolnego zrzeszania się, podejmowany jest dialog z Przedstawicielami Pracowników. Grupa Comarch nie zidentyfikowała przypadków, w których może dochodzić do naruszenia lub może występować poważne ryzyko naruszenia prawa pracowników do zrzeszania się i zawierania umów zbiorowych zarówno w ramach organizacji jak i wśród dostawców.

Grupa Comarch przestrzega zakazu dyskryminacji ze względu na: rasę, status społeczny, pochodzenie etniczne, religię, upośledzenie, inwalidztwo, płeć, orientację seksualną, związek lub przynależność polityczną, wiek czy stan cywilny.

Gwarantuje wolność poglądów, sumienia i religii oraz swobodę przekonań i wypowiedzi. Grupa Comarch promuje pracę zespołową wolną od jakichkolwiek uprzedzeń i świadomie czerpie siłę i wartości

wynikające ze zróżnicowania swoich pracowników. W zamian dokłada wszelkich starań, by zapewnić swoim pracownikom godziwe i regularnie wypłacane wynagrodzenie, możliwość rozwoju, ciekawe i ambitne wyzwania oraz bardzo dobre warunki pracy.

Grupa Comarch chroni prawa autorskie swoich pracowników, a także, w relacji do międzynarodowych standardów, szanuje własność intelektualną jako dobro indywidualne, bezpieczne od nadużyć.

Grupa Comarch przestrzega zakazu pracy dzieci poniżej 16 roku życia, pracy przymusowej, stosowania kar cielesnych, przymusu psychicznego i fizycznego oraz znieważania, a także zakazu dotyczącego molestowania seksualnego, a miejsce pracy uznaje za wolne od tego typu praktyk.

G.4.6

Zarówno Comarch S.A. jak i Grupa Comarch nie zidentyfikowały przypadków naruszenia praw człowieka, pracy dzieci lub pracy przymusowej, w tym również u podwykonawców. Nie wpłynęły żadne skargi w zakresie poszanowania praw człowieka.

Pracownicy spółek Grupy Comarch są informowani o zasadach wynikających z przyjętego Kodeksu Etycznego w trakcie szkoleń *First Step* i onboardingowych organizowanych przez pracodawcę w pierwszych dniach pracy, a później w trakcie szkoleń ZSZ realizowanych co 5 lat.

Poniższe tabele przedstawiają liczbę osób, biorących udział w szkoleniach *First Step*, w ramach których poruszane są zagadnienia etyczne w Comarch S.A. oraz w Grupie Comarch w latach 2019 – 2020.

Comarch S.A.	2020	2019
liczba osób uczestniczących w szkoleniach	655	744
całkowita liczba godzin szkoleniowych	655	744
% przeszkolonych pracowników spośród nowo przyjętych	81%	81%

Grupa Comarch	2020	2019
liczba osób uczestniczących w szkoleniach	667	744
całkowita liczba godzin szkoleniowych	667	744
% przeszkolonych pracowników spośród nowo przyjętych	78%	76%

Prowadzony jest również rejestr osób uczestniczących w szkoleniach ze Zintegrowanego Systemu Zarządzania, których zakres również obejmuje kwestie etyczne. Przedstawione poniżej dane pokazują ile osób wzięło udział łącznie w takim szkoleniu. Nie ma natomiast podziału na osoby nowo przyjęte i powtarzające szkolenie po 5 latach. Poniższa tabela przedstawia dane łączne dla spółek Grupy Comarch w latach 2019 – 2020.

Grupa Comarch	2020	2019
liczba osób uczestniczących w szkoleniach ZSZ (osoby nowo przyjęte i powtarzające szkolenie po 5 latach)	1 556	1 495

Spółki Grupy Comarch nie zatrudniają bezpośrednio pracowników ochrony fizycznej oraz utrzymania czystości obiektów – ten zakres prac został powierzony specjalistycznym firmom zewnętrznym. Umowy zawarte przez Comarch S.A. z tymi firmami zawierają zapisy o zapewnieniu przeszkolenia w zakresie praw człowieka i przekazanie Comarch oświadczeń potwierdzających przejście szkolenia przez pracowników.

4.5. Polityka klimatyczna

Dbałość o kwestie związane z klimatem jest jednym z priorytetów Zarządu Spółki. Planując nowe inwestycje oraz prowadząc bieżącą działalność Zarząd Comarch S.A. uwzględnia kwestie klimatyczne, co znalazło odzwierciedlenie zarówno w inwestycjach biurowych (budynki nisko lub zero-emisyjne, zastosowanie instalacji fotowoltaicznych), jak też w ustalonych wewnętrznych zasadach związanych

z organizacją miejsc pracy i budowaniem świadomości klimatycznej wśród pracowników (wprowadzenie ogólnofirmowych rozwiązań dotyczących segregacji odpadów, stosowanie energooszczędnych rozwiązań oświetleniowych, propagowanie oraz wspieranie inicjatyw i działań proklimatycznych).

W ramach wstępnej analizy zjawisk z zakresu polityki klimatycznej zidentyfikowano następujące, potencjalne ryzyka:

- ryzyko związane z negatywnym oddziaływaniem na środowisko,
- ryzyko nawiązania współpracy z kontrahentami niespełniającymi wymagań polityki klimatycznej oraz naruszającymi zasady ochrony środowiska,
- ryzyko incydentów związanych z nieszczelnościami urządzeń chłodniczych i klimatyzacyjnych,
- ryzyko zwiększonego użycia energii niezbędnej do zasilania urządzeń chłodniczych i klimatyzacyjnych (budynki biurowe i CDC) w okresach występowania ponadnormatywnie wysokich temperatur.

Z uwagi na fakt, że zarządzanie ryzykiem i kwestiami związanymi z klimatem jest jednym z istotnych obowiązków Zarządu Comarch S.A., zidentyfikowane ryzyka są na bieżąco monitorowane przez Zarząd, który podejmuje wszelkie niezbędne działania mające na celu minimalizację wystąpienia zdarzeń, które mogłyby negatywnie oddziaływać na klimat i środowisko naturalne. Począwszy od 2020 roku działania związane z zarządzaniem ryzykiem przyjęły charakter systemowy, przejawiający się w corocznej weryfikacji oraz analizie działalności Spółki w tym zakresie. Niezależnie od systemowych działań analityczno-weryfikacyjnych Zarząd Comarch S.A. jest odpowiednio przygotowany do podjęcia wszelkich niezbędnych działań zapobiegawczych, minimalizujących negatywny wpływ potencjalnych ryzyk oraz zaistniałych zdarzeń na politykę klimatyczną Comarch.

4.6. Zrównoważony rozwój i społeczna odpowiedzialność biznesu

W marcu 2014 roku Comarch podpisał „Deklarację polskiego biznesu na rzecz zrównoważonego rozwoju”, a tym samym złożył zapewnienie, iż będzie aktywnie działał na rzecz realizacji celów rozwojowych nakreślonych w Wizji Zrównoważonego Rozwoju dla Polskiego Biznesu 2050. Treść Deklaracji stanowi dziesięć założeń, których realizacja pozwoli w przyszłości żyć godnie i mądrze korzystać z ograniczonych zasobów naszej Planety.

Podpisywanie Deklaracji odbywało się wraz z Inauguracją III Etapu projektu Wizji Zrównoważonego Rozwoju dla Polskiego Biznesu 2050. Uczestnicy spotkania zapoznali się z propozycjami działań zaplanowanych w ramach III Etapu Wizji 2050. Sygnatariusze Deklaracji mają możliwość zaangażować się w prace następujących grup roboczych: innowacje społeczne, zrównoważona produkcja i konsumpcja, odnawialne źródła energii, zazielenianie nowej perspektywy oraz małe i średnie przedsiębiorstwa.

Projekt Wizja 2050 nawiązuje do międzynarodowej inicjatywy, podjętej przez Światową Radę Biznesu na rzecz Zrównoważonego Rozwoju (*World Business Council for Sustainable Development, WBCSD*). Wizja 2050 jest wspólnym projektem Ministerstwa Gospodarki, Ministerstwa Środowiska, Forum Odpowiedzialnego Biznesu i firmy doradczej PwC. Celem podjętych działań jest integracja biznesu w Polsce wokół idei zrównoważonego rozwoju, wskazanie przedstawicielom biznesu znaczenia wyzwań w tym zakresie oraz wzmocnienie dialogu administracji i biznesu na rzecz wypracowywania konkretnych rozwiązań dla wspierania realizacji celów rozwojowych Polski.

Podpisując „Deklarację polskiego biznesu na rzecz zrównoważonego rozwoju” Comarch zobowiązał się do:

- opierania swoich działań o szeroką współpracę, innowacyjne myślenie oraz edukację zarówno własnych pracowników jak i społeczeństwa,
- prowadzenia działalności biznesowej w oparciu o zaufanie i dialog,
- podejmowania współpracy z ośrodkami akademickimi i szkołami w zakresie edukacji przyszłych pracowników,
- stwarzania pracownikom warunków i możliwości rozwoju,
- promowania i wspierania wdrażania nowych rozwiązań technologicznych,

- tworzenia infrastruktury i prowadzenia inwestycji w oparciu o dialog oraz w zgodzie z zasadami zrównoważonego rozwoju,
- podejmowania działania na rzecz zmniejszenia naszego negatywnego wpływu na środowisko,
- wprowadzania rozwiązań polegających na zmniejszeniu zużycia energii, zarówno w zakresie wdrażania nowych rozwiązań technologicznych, optymalizacji procesów jak i edukacji,
- prowadzenia dialogu z rządem i dzielenia się swoimi doświadczeniami w kwestiach istotnych dla przedsiębiorców i gospodarki,
- podnoszenia poziomu etyki w biznesie, w tym w relacjach z wszystkimi grupami interesariuszy.

Ryzykiem dla powyższej Deklaracji jest niespełnienie jej założeń. Comarch sukcesywnie dąży do ich spełnienia poprzez skuteczną realizację procesów w ramach Zintegrowanego Systemu Zarządzania oraz realizację wszystkich wyżej opisanych polityk.

S.9.1., S.9.3., S.9.4., S.9.5., S.9.6.

Grupa Comarch od początku swojej działalności szeroko angażuje się w realizację koncepcji społecznej odpowiedzialności biznesu (*Corporate Social Responsibility – CSR*), propagując ideę stworzenia szerokiej platformy społecznej. Istotne są działania promujące sport, najnowsze technologie IT, zdrowy tryb życia i ochronę środowiska, wsparcie dla potrzebujących, pomoc zwierzętom, jak również zaangażowanie w kulturę oraz wspieranie inicjatyw lokalnych społeczności.

Fundamenty CSR w Grupie Comarch są podstawą działań w obszarze społecznej odpowiedzialności spółki. Został także przyjęty i funkcjonujący w firmie Kodeks Etyczny. Z uwagi na dużą aktywność Grupy Comarch w obszarze społecznej odpowiedzialności biznesu, trwają prace nad kompleksową polityką CSR dla Grupy Comarch, regulującą opisane powyżej kwestie. Szczegółowe sprawozdanie dotyczące CSR w Grupie Comarch jest co roku dokumentowane i prezentowane w raporcie społecznej odpowiedzialności biznesu Grupy Comarch, który jest zamieszczony w Internecie na stronie: <http://www.comarch.pl/o-firmie/zrownowazony-biznes/csr/>

Do komunikacji, możliwości zgłaszania nowych zagadnień w tym obszarze został utworzony adres email: csr@comarch.pl.

4.7. Przeciwdziałanie korupcji

[obszar: społeczny, pracowniczy, przeciwdziałania korupcji]

Grupa Comarch przestrzega zasad uczciwej konkurencji, zapobiegania przekupstwu, nielegalnym płatnościami i korupcji.

Polityka Antykorupcyjna, wdrożona w Grupie Comarch, stanowi zbiór obowiązujących zasad i standardów postępowania, mających na celu zapobieganie oraz reagowanie na działania, które mogą nosić znamiona korupcji. Polityka Antykorupcyjna określa sposób postępowania w sytuacji wystąpienia zagrożenia korupcyjnego lub zachowania o znamionach korupcji.

Polityka Antykorupcyjna stanowi uzupełnienie przepisów prawa krajowego i międzynarodowego w zakresie przeciwdziałania korupcji, a obowiązek przestrzegania tych przepisów ciąży na każdym pracowniku, współpracowniku oraz reprezentancie Grupy Comarch.

Przyjęta Polityka Antykorupcyjna definiuje zasady, do których przestrzegania zobowiązani są wszyscy pracownicy, współpracownicy oraz reprezentanci Grupy Comarch, a są to przede wszystkim:

- przejrzystość działania oraz zero tolerancji dla korupcji,
- zgodność z prawem krajowym i międzynarodowym.

Uzupełnieniem Polityki są Wytyczne przeciwdziałania korupcji w Grupie Comarch, zawierające szczegółowe zasady postępowania pracowników, współpracowników oraz reprezentantów Grupy Comarch, mające na celu zapobieganie wystąpieniu zagrożeń korupcyjnych oraz reagowanie na jakiegokolwiek przejawy korupcji.

G.3.1.

Podejrzenia naruszenia zasad Polityki Antykorupcyjnej lub innych przepisów prawa mogą być zgłaszane przez pracowników na adres etyka@comarch.pl lub anonimowo do Rzecznika ds. Etyki.

Wobec Comarch S.A. ani też wobec żadnej innej spółki z Grupy Comarch nie były podejmowane kroki prawne dotyczące przypadków naruszeń zasad wolnej konkurencji i praktyk monopolistycznych.

Nie zostały również nałożone żadne sankcje pozafinansowe z tytułu niezgodności z prawem oraz regulacjami.

S.10.1.

Grupa dokonała oceny swojej działalności pod kątem możliwości wystąpienia korupcji i podejmuje działania dla zminimalizowania związanego z tym ryzyka, m.in. poprzez wdrażanie procedur mających zapobiegać zachowaniom o charakterze korupcyjnym jak również przeprowadzanie szkoleń wśród pracowników mogących zetknąć się z takimi zachowaniami.

G.3.2.

W ramach dobrych praktyk w zakresie przeciwdziałania korupcji zidentyfikowano następujące ryzyka krytyczne:

- ryzyko związane z nieprzestrzeganiem zasad dotyczących uczciwej konkurencji, zapobiegania przekupstwu, nielegalnym płatnościami i korupcji,
- ryzyko konfliktu interesów w ramach prowadzonej działalności,
- ryzyko utraty pracy, nałożenia kar finansowych i powiadomienia organów ścigania,
- ryzyko związane z wystąpieniem nielegalnych korzyści dla pracowników, partnerów biznesowych lub innych stron trzecich (w tym urzędników państwowych i przedstawicieli partii politycznych),
- ryzyko związane z wystąpieniem niezgodności z wymaganiami prawnymi i procedurami wewnętrznymi w zakresie dotyczącym zasad przeciwdziałania korupcji.

Wewnętrzne procesy finansowo-księgowo zbudowane są w oparciu o systemy IT, które wymagają wielopoziomowych decyzji i weryfikacji. Dostęp do kluczowych danych i funkcji są ograniczone i nadzorowane, a prowadzenie działań wymaga logowania. To wszystko ma na celu uniemożliwienie dokonania nieautoryzowanych transakcji przez pracowników.

Brak tolerancji dla korupcji oraz przestrzeganie zasad uczciwej konkurencji zawarte są również w punkcie 5 [Kodeksu Etycznego Grupy Comarch](#).

S.10.3.

Brak jakichkolwiek stwierdzonych przypadków korupcji.

Grupa Comarch nie udziela wsparcia na rzecz partii politycznych, polityków i instytucji o podobnym charakterze.

S.10.2.

Nie zgłoszono przypadków zachowań noszących znamiona korupcji.

4.8. Ład korporacyjny

G.2.1., G.2.3.

Ład korporacyjny (ang. *corporate governance*) to zbiór zasad postępowania, skierowanych zarówno do organów spółek oraz członków tych organów, jak i do większościowych i mniejszościowych akcjonariuszy. Zasady ładu korporacyjnego odnoszą się do szeroko rozumianego zarządzania Spółką. Na dzień publikacji niniejszego sprawozdania, Comarch S.A. podlega zbiorowi zasad ładu korporacyjnego pod nazwą „Dobre Praktyki Spółek Notowanych na GPW 2016”, przyjętemu przez Radę Giełdy Papierów Wartościowych w Warszawie w 2015 roku. W dniu 29 marca 2021 r. Rada Giełdy Papierów Wartościowych na wniosek Zarządu Giełdy przyjęła nowe zasady ładu korporacyjnego dla spółek notowanych na Głównym Rynku GPW – „Dobre Praktyki Spółek Notowanych na GPW 2021”, które wejdą w życie 1 lipca 2021 r.

Dobre Praktyki Spółek notowanych na GPW są przedmiotem corocznych sprawozdań dotyczących postępowania w zakresie przestrzegania zasad ładu korporacyjnego, sporządzanych przez spółki giełdowe. W załączeniu do raportu rocznego przekazanego do publicznej wiadomości w dniu 30 kwietnia 2021 roku, Zarząd Comarch S.A. przekazał raport dotyczący stosowania zasad ładu korporacyjnego przez Comarch S.A. w 2020 roku.

Zarząd oraz Rada Nadzorcza Comarch S.A. dokładają wszelkich starań w przestrzeganiu większości zasad Dobrych Praktyk Spółek Notowanych na GPW z zakresu obejmowanego przez zasadę „*comply or explain*” – zastosuj albo wyjaśnij – która polega na przekazywaniu rynkowi przez spółkę jednoznacznej informacji o naruszeniu praktyki. W 2020 roku Comarch S.A. zastosowała się do rekomendacji dotyczącej wykonywania osobiście lub przez pełnomocnika prawa głosu w toku walnego zgromadzenia, poza miejscem odbywania walnego zgromadzenia, przy wykorzystaniu środków komunikacji elektronicznej. Spółka nie zadeklarowała jednak stałego stosowania rekomendacji, a jej pełne wypełnianie uzależnia m.in. od sytuacji epidemiologicznej występującej w czasie organizacji walnego zgromadzenia. Spółka nie stosuje także części zasady dotyczącej polityki wynagrodzeń. Szczegółowe informacje na ten temat można odnaleźć w raporcie dotyczącym przestrzegania zasad ładu korporacyjnego przez Comarch S.A. opublikowanym w 2020 roku.

Zgodnie z zasadami ładu korporacyjnego oraz Kodeksu Spółek Handlowych w Comarch S.A. funkcjonuje rada nadzorcza wraz z wydzielonym komitetem audytu.

Rada Nadzorcza nadzoruje bieżącą działalność Spółki i Grupy, w szczególności poprzez:

- monitoring i analizę sytuacji finansowej i organizacyjnej,
- ocenę realizacji przez Zarząd Comarch S.A. strategii,
- wyznaczanie celów biznesowych dla Członków Zarządu oraz ocenę ich realizacji,
- ocenę działalności wybranych obszarów biznesowych,
- analizę i ocenę ryzyka związanego z działalnością,
- nadzór nad systemem kontroli wewnętrznej,
- ocenę oraz zatwierdzanie sprawozdań finansowych.

Do zadań Komitetu Audytu należy w szczególności:

- nadzorowanie procesu sprawozdawczości oraz rewizji finansowej,

- monitorowanie skuteczności systemów kontroli wewnętrznej, audytu wewnętrznego oraz zarządzania ryzykiem,
- weryfikacja niezależności biegłego rewidenta i podmiotu uprawnionego do badania sprawozdań finansowych.

Pełna treść Raportu dotyczącego stosowania zasad ładu korporacyjnego jest również dostępna pod adresem: www.comarch.pl/relacje-inwestorskie/lad-korporacyjny

5. Kontrahenci

5.1. Zarządzanie relacjami z kontrahentami

G.1.2., S.4.12., S.6.4., S.7.4., S.7.6., S.8.4., S.15.1., S.15.3., S.15.4.

W ramach Grupy Comarch funkcjonuje Dział Zarządzania Kontrahentami zajmujący się zarządzaniem, weryfikacją i analizą kontrahentów.

Do głównych kompetencji tego działu należy:

- zarządzanie bazą kontrahentów systemów funkcjonujących w ramach Grupy Comarch (weryfikacja, analiza, gromadzenie dokumentów),
- zarządzanie dostępem do danych i analiz firm zewnętrznych z branży informacji gospodarczej,
- przygotowywanie raportów (szerokie spektrum) o kontrahentach Grupy Comarch na potrzeby innych działów czy audytorów,
- partycypacja w procedurach dotyczących oceny i wyboru dostawców.

5.2. Dostawcy

Charakterystyka dostawców

Głównymi źródłami zaopatrzenia Comarch S.A. oraz Grupy Comarch są międzynarodowe koncerny tj. producenci sprzętu komputerowego i oprogramowania oraz elektroniki związanej z rozwijaną produkcją urządzeń. Większość zamówień realizowana jest poprzez zakupy w lokalnych oddziałach oraz lokalnej dystrybucji. Działalność Grupy Comarch nie jest uzależniona od żadnego z dostawców. W 2020 roku, podobnie jak w roku poprzednim żaden z kontrahentów nie dostarczył produktów czy usług o wartości przekraczającej 10% przychodów ze sprzedaży Grupy Comarch.

Grupa Comarch posiada olbrzymią paletę produktów i usług dla realizacji których niezbędna jest współpraca z dostawcami uzupełniającymi portfolio usług i licencji własnych oraz pozwalających na rozszerzenie oferty o produkty firm trzecich.

Portfolio produktów firm trzecich to przede wszystkim znane i uznane na rynkach międzynarodowych marki i producenci. Współpraca przebiega głównie za pośrednictwem lokalnej autoryzowanej dystrybucji pomagającej w sprawnym rozwiązaniu problemów logistycznych jak i zorganizowaniu szybkiej dostawy dla Klienta.

Ze względu na geograficzny podział działalności Grupa Comarch wyróżnia następujące segmenty rynku: Polska, Europa-DACH, Europa-pozostałe, Ameryki i Pozostałe kraje. Dostawcy lokalni definiowani są jako mający siedzibę w kraju zgodnym z regionem działalności Grupy Comarch.

Poniższe tabele przedstawiają udział wartości zakupów od dostawców z poszczególnych lokalizacji w Comarch S.A. oraz Grupie Comarch w latach 2019 – 2020.

Dostawcy Comarch S.A. - udział wartości zakupów od dostawców z poszczególnych lokalizacji			2020	2019
Polska			87%	83%
DACH			4%	4%
Europa-pozostałe			7%	11%
Ameryki			1%	1%
Pozostałe			1%	1%

Region działalności Grupy Comarch - udział wartości zakupów od dostawców z poszczególnych lokalizacji	Dostawcy lokalni %		Dostawcy zagraniczni %	
	2020	2019	2020	2019
Polska	98%	98%	2%	2%
DACH	46%	51%	54%	49%
Europa-pozostałe	33%	38%	67%	62%
Ameryki	56%	54%	44%	46%
Pozostałe	43%	33%	57%	67%

Zasady przestrzegane przez dostawców

Grupa Comarch dokłada wszelkich starań, aby zobowiązania publicznoprawne, finansowe, zobowiązania wobec pracowników i dostawców spoza Grupy Comarch były regulowane terminowo. Podobnie jak w roku ubiegłym, wskaźnik terminowości zapłat w Comarch S.A. wyniósł 95% wartości zobowiązań a w Grupie Comarch 94%.

Grupa Comarch, globalny integrator oraz twórca innowacyjnych rozwiązań i systemów informatycznych, w dbałości o jakość swoich produktów i usług przykładając dużą wagę do starannego doboru dostawców.

Głównymi kryteriami wyboru są: cena, czas dostawy, jej terminowość oraz opinia i pozycja dostawcy na rynku. Wpływ na wybór dostawcy do realizacji zamówień ma także ocena dotychczasowej współpracy. Dodatkowo uwzględniane są aspekty związane między innymi z poszanowaniem przez dostawców praw człowieka, przestrzeganiem przez nich zasad bezpieczeństwa i higieny pracy, wpływem prowadzonej działalności na środowisko naturalne.

Od lat działając aktywnie na rzecz zrównoważonego rozwoju Grupa Comarch zachęca dostawców, aby w swoich działaniach kierowali się zasadami etyki, odpowiedzialności społecznej i zarządzania oddziaływaniem na środowisko w sposób odpowiedzialny. Co więcej, w oparciu o międzynarodowe zalecenia zawarte m.in. Powszechnej Deklaracji Praw Człowieka ONZ, Międzynarodowych Standardach Pracy MOP, normach ISO, została opracowana Polityka Zrównoważonego Rozwoju dla Dostawców.

G.4.7, S.4.11., S.7.3., S.8.3., E.7.5.

Poniżej przedstawiono jaką część umów podpisanych w latach ubiegłych przez spółki Grupy Comarch z producentami oprogramowania i sprzętu komputerowego oraz kluczowymi podwykonawcami (takimi, z którymi obrót przekracza 100 tys. PLN), zawiera zapisy dotyczące standardów etycznych, antykorupcyjnych, BHP czy poszanowania praw człowieka. Firmy, z którymi Grupa Comarch współpracuje, są dużymi korporacjami międzynarodowymi, gdzie dużą wagę przykładają do przestrzegania wymagań związanych z etyką, przepisami dotyczącymi bezpieczeństwa pracy BHP, prawami człowieka, w tym z uwzględnieniem zakazu pracy dzieci lub pracy przymusowej.

Grupa Comarch dokonuje analizy i wyboru dostawców tak, aby promować te firmy, które w swoim działaniu kierują się zasadami etyki, odpowiedzialności społecznej, praw człowieka i ochrony środowiska.

Poniższe tabele przedstawiają odsetek umów podpisanych w latach 2019 – 2020 przez Comarch S.A. i spółki Grupy Comarch z producentami oprogramowania i sprzętu komputerowego oraz kluczowymi podwykonawcami, które zawierają zapisy dotyczące standardów etycznych, antykorupcyjnych, BHP oraz poszanowania praw człowieka.

Producenci i kluczowi podwykonawcy w 2020 roku	Etyka	BHP	Prawa człowieka	Poszanowanie środowiska naturalnego	Prawa człowieka z uwzględnieniem zakazu pracy dzieci lub pracy przymusowej
Comarch S.A.	80,0%	57,7%	65,1%	57,7%	65,1%
Grupa Comarch	81,1%	59,3%	66,3%	59,3%	66,3%

Producenci i kluczowi podwykonawcy w 2019 roku	Etyka	BHP	Prawa człowieka	Poszanowanie środowiska naturalnego	Prawa człowieka z uwzględnieniem zakazu pracy dzieci lub pracy przymusowej
Comarch S.A.	86,0%	70,0%	73,8%	70,0%	73,8%
Grupa Comarch	86,3%	69,5%	73,1%	69,5%	73,1%

Ocena współpracy z dostawcami

Firmy starające się o przyznanie statusu dostawcy Grupy Comarch otrzymują do uzupełnienia ankietę, w której znajdują się pytania o zakres wdrożonych i certyfikowanych systemów zarządzania, dotyczące bezpieczeństwa i higieny pracy, odpowiedzialności społecznej, dbałości o ochronę środowiska, zarządzania energią oraz ochroną informacji. Odpowiedzi udzielone w kwestionariuszu są walidowane, a następnie firma jest kwalifikowana przez system do jednej z czterech kategorii dostawców: I - wybierany do współpracy w pierwszej kolejności, II - drugiej kolejności, III - rezerwowi, IV - ryzykowny. Najwyższą, pierwszą kategorię otrzymują te firmy, które deklarują przestrzeganie najwyższych standardów.

Zgodnie z procedurą analizy dostawców wysyłka ankiet ponawiana jest dodatkowo cyklicznie co roku także do firm, które w ubiegłych latach uzupełniły kwestionariusz na wypadek, gdyby dostawcy odnotowali w swojej organizacji zmiany w obszarach będących przedmiotem badania. W 2019 roku wysłano 363 ankiety (w tym ankiety cykliczne), które wypełniło 33 dostawców. W 2020 roku wysłano 487 ankiet (w tym cykliczne), które wypełniło 29 dostawców.

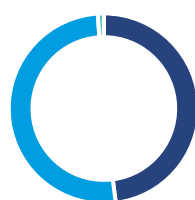
W kolejnym etapie analizy, po realizacji zlecenia, ocenie podlega także jakość współpracy. Uwzględniane są: elastyczność w rozwiązywaniu problemów, przepływ informacji podczas procedowania zamówienia, dotrzymanie terminu dostawy/wykonania usługi, zgodność zamówienia ze specyfikacją, jakość towaru/usługi, zgodność faktury z ustaleniami (cena, warunki płatności). Na podstawie uśrednionej oceny współpracy z ostatniego roku dostawcy przypisywania jest jedna z czterech kategorii: I - wybierany do współpracy w pierwszej kolejności, II - drugiej kolejności, III - rezerwowi, IV -ryzykowny.

Poniższa tabela przedstawia kategorie przyznane dostawcom oceniające jakość współpracy w latach 2019 – 2020.

Kategorie przyznane dostawcom	I	II	III	IV
2020	48%	51%	1%	0%
2019	79%	18%	2%	1%

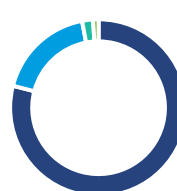
Kategorie zostały przyznane w oparciu o wyniki oceny współpracy z 284 podmiotami w 2019 roku oraz 345 podmiotami w roku 2020.

Ocena współpracy w 2020 roku

■ I ■ II ■ III ■ IV

Ocena współpracy w 2019 roku

■ I ■ II ■ III ■ IV

Wyniki analizy dostawców gromadzone są w systemie informatycznym, co pozwala na szybkie generowanie przekrojowych raportów oraz prowadzenie okresowego monitoringu.

5.3. Odbiorcy

Charakterystyka odbiorców

S.15.2.

Ze względu na rodzaj oferowanych przez Grupę Comarch systemów informatycznych, główną grupę odbiorców stanowią średnie i duże przedsiębiorstwa, które na całym świecie są największymi odbiorcami zaawansowanych rozwiązań informatycznych. Większość produktów Grupy Comarch jest kierowana do określonej grupy odbiorców, natomiast usługi informatyczne, ze względu na ich uniwersalny charakter, są oferowane do każdej grupy odbiorców. Oferta Grupy Comarch przeznaczona jest zarówno dla podmiotów z rynku polskiego jak i klientów zagranicznych. Od wielu lat jednym z głównych celów strategicznych Grupy Comarch jest rozwój sprzedaży coraz większej ilości produktów na rynkach zagranicznych, w szczególności w Europie Zachodniej, obu Amerykach oraz Azji. Sprzedaż Grupy Comarch jest mocno zdywersyfikowana i nie występuje uzależnienie od jednego odbiorcy. Podobnie jak w Comarch S.A., w Grupie Comarch w 2020 roku sprzedaż do żadnego z kontrahentów nie przekroczyła 10% całkowitej sprzedaży.

Najważniejszymi zasadami Grupy Comarch są: odpowiedzialność za sukcesy klientów oraz szacunek i otwartość na ich potrzeby. Grupa Comarch dostarcza swoim klientom innowacyjne produkty IT o najwyższej jakości, co uzyskiwane jest jako efekt wysokich umiejętności, doświadczeń i kompetencji pracowników, współpracy z wiodącymi ośrodkami badawczymi i naukowymi zarówno w Polsce, jak i za granicą oraz dokłada wszelkich starań, aby dostarczone rozwiązania IT spełniały najwyższe standardy i oczekiwania klientów.

W zakresie kontaktów z klientami sektora publicznego (administracja centralna i samorządowa, spółki komunalne, spółki Skarbu Państwa, publiczne zakłady opieki zdrowotnej) stosuje się przepisy ustawy z dnia 11 września 2019r. Prawo zamówień publicznych (Dz.U. z 2019 r. poz. 2020, z 2020 r. poz. 1086). Przepisy te regulują sposób porozumiewania się z zamawiającym w trakcie trwania postępowania

przetargowego, zakres czynności, jakie mogą być podejmowane przez strony postępowania oraz środki ochrony prawnej.

Bezpieczeństwo w biznesie międzynarodowym

Grupa Comarch, dla zapewnienia kontroli i bezpieczeństwa obrotu z zagranicą towarami, technologiami i usługami o znaczeniu strategicznym dla bezpieczeństwa Państwa, wdrożyła Wewnętrzny System Kontroli zapewniający stosowanie norm oraz wymagań prawnych międzynarodowych i krajowych. Grupa Comarch nie sprzedaje produktów zakazanych lub wywołujących kontrowersje wśród interesariuszy.

Bezpieczeństwo produktów i konsumentów

Grupa Comarch jest producentem rozwiązań informatycznych oraz integratorem. Od 1993 Grupa Comarch pomaga klientom w osiąganiu większej rentowności oraz w czerpaniu zysków z nowoczesnych produktów i rozwiązań, z wykorzystaniem szerokiego spektrum narzędzi uzupełnianych najwyższej jakości usługami. Grupa Comarch zdobyła doświadczenie w najważniejszych branżach (w telekomunikacji, finansach, bankowości i ubezpieczeniach, handlu i usługach, infrastrukturze IT, administracji publicznej, przemyśle, służbie zdrowia, a także w sektorze małych i średnich przedsiębiorstw) dzięki projektom zrealizowanym dla największych polskich i światowych marek (<https://www.comarch.pl/o-firmie/profil/>).

Grupa Comarch jest także wytwórcą urządzeń elektronicznych, wśród których znajdują się wyroby medyczne. Grupa Comarch dokłada wszelkich starań, aby wprowadzane produkty odpowiadały potrzebom rynku i konsumentom, a jednocześnie były bezpieczne. Wytwarzane produkty, tam gdzie ma to zastosowanie podlegają ocenie zgodności zdefiniowanej w mających zastosowanie wymaganiach prawnych, w tym poddawane są wymaganiom testom i badaniom dotyczącym bezpieczeństwa i użyteczności. Grupa Comarch dostarcza także rzetelnych informacji o przeznaczeniu oferowanych produktów; informuje także o zagrożeniach wiążących się z wyrobami w trakcie ich zwykłego lub racjonalnie dającego się przewidzieć używania w okresie życia wyrobu z uwzględnieniem sytuacji, kiedy korzyści stosowania produktu przewyższają ewentualne ryzyka.

Produkując elektronikę Grupa Comarch uwzględnia również wymagania związane z ochroną środowiska.

W 2020 roku wobec Comarch S.A. ani też wobec żadnej innej spółki z Grupy Comarch nie nałożono kar z tytułu niezgodności z prawem i regulacjami dotyczącymi dostarczania i użytkowania produktów i usług.

W celu wzmocnienia zapewnienia jakości i bezpieczeństwa oferowanych produktów Comarch S.A. posiada wdrożony i certyfikowany Zintegrowany System Zarządzania opisany w punkcie [4.1.](#)

S.11.1.

Nie wystąpiły przypadki naruszenia procedur dotyczących bezpieczeństwa produktów i usług.

S.11.3., S.12.3.

Na Comarch S.A. ani też na spółki Grupy Comarch nie zostały nałożone kary za niezgodność z prawem i regulacjami w kwestiach związanych z bezpieczeństwem klientów, rzetelnością i etyką komunikacji marketingowej.

S.12.1.

Grupa Comarch nie odnotowała przypadków niezgodności z regulacjami i dobrowolnymi kodeksami dotyczącymi komunikacji marketingowej (w tym reklamy, promocji, sponsoringu).

S.13.1., S.13.2., S.13.3.

W związku z wejściem w życie w 2018 roku rozporządzenia o ochronie danych osobowych Grupa Comarch wdrożyła szereg procedur dotyczących ochrony danych osobowych uzupełniających już istniejące od wielu lat w firmie polityki i procedury oparte na standardach ISO.

Zgodnie z wymaganiami Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (RODO) powołany został Inspektor Danych Osobowych oraz prowadzony jest szereg rejestrów wymaganych

przepisami RODO, między innymi rejestr naruszeń ochrony danych osobowych- wewnętrzną ewidencję naruszeń ochrony danych osobowych.

Zarówno w roku 2019 jak i 2020 nie było postępowań administracyjnych prowadzonych przeciwko spółkom Grupy Comarch (np. UODO) jak i również nie zostały nałożone kary za niezgodność z prawem i regulacjami w kwestiach związanych z ochroną danych osobowych (w podziale na prawomocne i nieprawomocne).

W 2020 roku odnotowano jedenaście naruszeń ochrony danych osobowych w Grupie Comarch, które po przeprowadzonej analizie nie wymagały zgłoszenia organowi nadzorczemu ze względu na małe prawdopodobieństwo, że skutkowałyby one ryzykiem naruszenia praw lub wolności osób fizycznych.

Liczba naruszeń odnotowana w wewnętrznym rejestrze w ciągu ostatnich dwóch lat oscyluje na poziomie około kilkunastu przypadków rocznie i utrzymuje się na podobnym, stałym poziomie. Ciągły wzrost świadomości pracowników w obszarze ochrony danych osobowych, w związku z prowadzonymi szkoleniami i wdrażanymi na bieżąco instrukcjami, przekłada się na nie powielanie dotychczasowych naruszeń, lepszą wykrywalność a tym samym wpływa również na zapobieganie kolejnym naruszeniom.

S.11.2., S.12.2., S.14.2., S.15.5.

Nie były prowadzone przez UOKIK żadne postępowania.

S.15.6.

Spółce Comarch S.A., ani też innym spółkom Grupy Comarch nie zostały wymierzone żadne kary związane z zachowaniami antykonkurencyjnymi i antyrynkowymi.

S.14.1., S.14.3.

W spółce Comarch S.A., ani też w innych spółkach Grupy Comarch nie zidentyfikowano przypadków niezgodności związanych z niewłaściwym oznakowaniem produktu oraz nie zostały wymierzone żadne kary z tym związane.

Badanie satysfakcji klienta

Program Badania Satysfakcji Klientów to dla Grupy Comarch szansa na uzyskanie informacji, a następnie wprowadzenie usprawnień, aby zapewnić wysoki poziom satysfakcji ze współpracy z Grupą Comarch. W ramach programu badamy opinię naszych Klientów na temat świadczonych przez Grupę Comarch usług i wytwarzanych przez Grupę Comarch produktów.

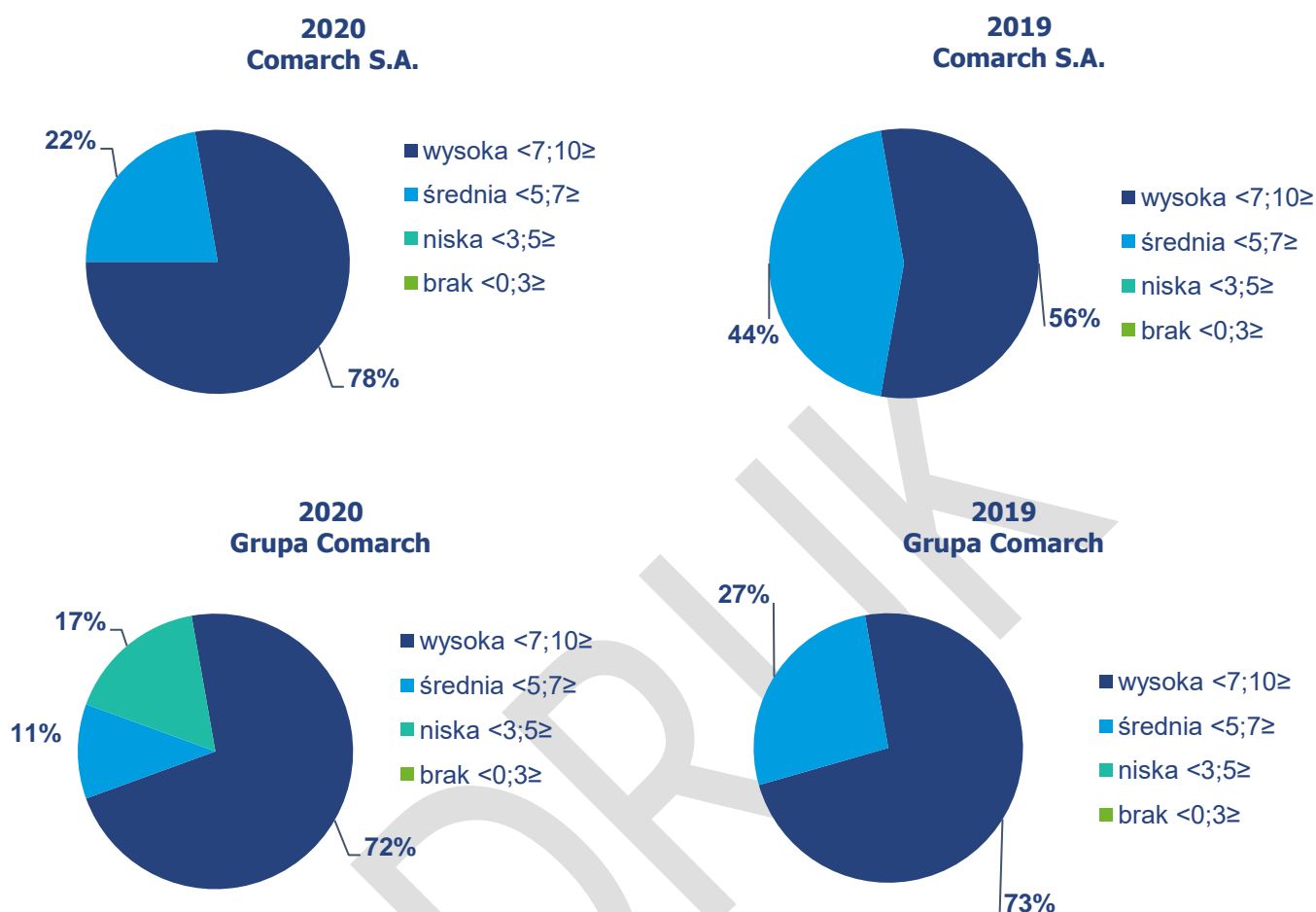
Zasadniczym elementem badania jest krótka ankieta on-line wysyłana do naszych Klientów. Ankieta zawiera pytania zamknięte ze skalą ocen 1-10 oraz pytania otwarte. Respondenci dzieleni są na 3 grupy klientów: management, kierowników projektów oraz użytkowników.

Dzięki informacjom uzyskanym z ankiet, możemy prawidłowo zidentyfikować i ustalić priorytety działań zmierzających do zapewnienia naszym Klientom maksimum satysfakcji ze współpracy z Grupą Comarch.

Etapy badania satysfakcji klientów:

- zbieranie opinii klientów,
- analiza raportów,
- określenie działań korygujących,
- wdrożenie działań korygujących i zapobiegawczych,
- weryfikacja wykonania działań korygujących i zapobiegawczych.

Poniższe wykresy przedstawiają, jak kształtowała się ogólna satysfakcja klientów ze współpracy z Grupą Comarch w latach 2019 - 2020. Na wskaźnik przeciętnego zadowolenia klienta składało się m.in. ogólne zadowolenie ze współpracy z Grupą Comarch, chęć polecenia produktów/ usług Grupy Comarch innej firmie, chęć zakupu produktów/ usług Grupy Comarch w przyszłości, zadowolenie z cen Grupy Comarch w porównaniu do ich jakości; sposobu prowadzenia przez Grupę Comarch rozmów handlowych oraz negocjowania i podpisywania umowy.

Skala ocen: Skala ocen: 1 – klient całkowicie niezadowolony; 10- klient w pełni zadowolony

Poniżej zaprezentowano najwyżej oceniane aspekty poziomu zadowolenia klientów Comarch S.A. oraz spółek Grupy Comarch:

- wysoka kultura osobista i umiejętność dobrej komunikacji,
- kompetencje pracowników,
- poziom świadczonych usług,
- orientacja na klienta,
- indywidualne podejście do klienta,
- jakość produktu.

6. Zasoby ludzkie

6.1. Zatrudnienie w Grupie Comarch w latach 2016-2020

Liczba zatrudnionych

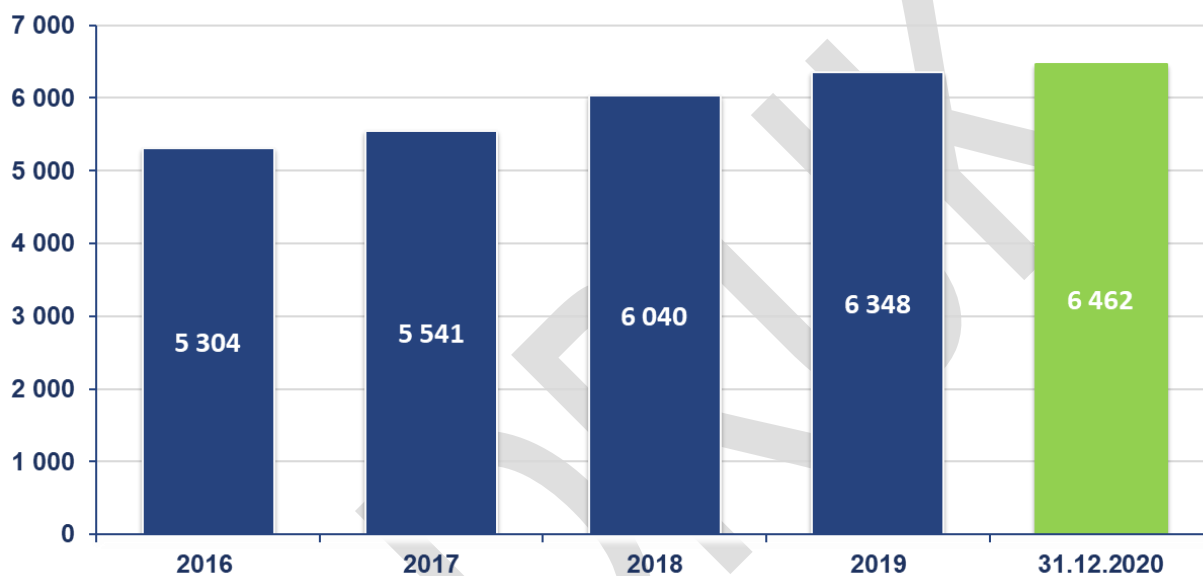
S.2.6., S.2.7., S.2.8., S.3.2., S.3.6.

Podstawowym czynnikiem ograniczającym moce produkcyjne są zasoby ludzkie. Do stałego inwestowania w nowe produkty i technologie informatyczne firma potrzebuje pracowników o odpowiednim wykształceniu i o szerokim zakresie kompetencji. Firma elastycznie zarządza zespołami pracowników, poprzez ciągłą optymalizację alokacji zasobów w aktualnych projektach komercyjnych i prowadzonych wewnętrznych projektach badawczo-

rozwojowych (budowa nowych produktów i uaktualnianie istniejącego oprogramowania nie związanego bezpośrednio z umowami z klientami), wykorzystując do tego celu autorskie rozwiązania informatyczne. W efekcie wykorzystanie zasobów ludzkich jest bliskie 100%. Grupa Comarch dywersyfikuje ryzyko ograniczeń w dostępności zasobów ludzkich poprzez prowadzenie działalności w 20 oddziałach zlokalizowanych w ośrodkach miejskich w Polsce. Na dzień 31 grudnia 2020 r. w Grupie Comarch 3 639 pracowników było zatrudnionych w Krakowie, 2 239 w innych miastach w Polsce oraz 584 poza granicami Polski.

Na dzień 31 grudnia 2020 r. w Comarch S.A. było zatrudnionych 5 006 osób wobec 4 979 osób zatrudnionych na dzień 31 grudnia 2019 r., natomiast w całej Grupie Comarch liczba zatrudnionych wzrosła do 6 462 osób w porównaniu do 6 348 osób z 31 grudnia 2019 r.

Poniższy wykres przedstawia liczbę zatrudnionych osób w Grupie Comarch w latach 2016 – 2020.

Poniższe tabele przedstawiają przeciętną liczbę osób zatrudnionych w Comarch S.A. oraz w Grupie Comarch w latach 2016 – 2020.

Przeciętna liczba osób zatrudnionych w Comarch S.A.	2020	2019	2018	2017	2016
umowy o pracę	4 117	4 057	3 753	3 492	3 416
pozostałe formy zatrudnienia	925	930	934	844	888
Razem	5 042	4 987	4 687	4 336	4 304

Przeciętna liczba osób zatrudnionych w Comarch S.A.	2020	2019	2018	2017	2016
produkcyjni oraz konsultanci techniczni	4 395	4 330	4 052	3 733	3 698
marketing i sprzedaż	176	180	168	161	179
kierownictwo i administracja	413	414	407	372	353
inne	58	63	60	70	74
Razem	5 042	4 987	4 687	4 336	4 304

Przeciętna liczba osób zatrudnionych w Grupie Comarch	2020	2019	2018	2017	2016
umowy o pracę	5 119	5 087	4 727	4 393	4 323
pozostałe formy zatrudnienia	1 383	1 361	1 364	1 245	1 276
Razem	6 502	6 448	6 091	5 638	5 599

Przeciętna liczba osób zatrudnionych w Grupie Comarch	2020	2019	2018	2017	2016
produkcyjnych oraz konsultantów technicznych	5 136	5 103	4 797	4 369	4 342
marketingu i sprzedaży	336	321	298	293	336
kierownictwa i administracji	499	499	495	458	434
pozostałych	531	525	501	518	487
Razem	6 502	6 448	6 091	5 638	5 599

W związku ze stałym rozwojem swojej działalności zarówno Comarch S.A. jak i Grupa Comarch systematycznie zwiększają poziom zatrudnienia. Dynamika zatrudnienia w 2020 roku była nieco niższa niż w latach poprzednich, co jest spowodowane było trwającą pandemią Covid-19.

Rotacja zatrudnienia

S.2.2., S.2.3.

W 2020 roku rotacja wśród pracowników Comarch S.A. oraz Grupy Comarch nie odbiegała od dotychczasowej i utrzymywała się na poziomie standardowym dla branży. Przedsiębiorstwo dochowuje starań, żeby zminimalizować poziom rotacji wśród pracowników, zwłaszcza wśród osób kluczowych dla działalności Grupy Comarch.

Nie stwierdzono skarg dotyczących praktyk zatrudniania w ramach formalnych mechanizmów skargowych.

Umowy, na podstawie których świadczona jest praca

S.2.1., S.2.4.

Dominującą formą zatrudnienia w Comarch S.A. oraz w Grupie Comarch jest umowa o pracę. Czas trwania umowy o pracę (umowa na czas określony lub nieokreślony) jest uzależniony od stażu pracy pracownika. Pozostałe formy zatrudnienia stosowane są tylko w uzasadnionych przypadkach (np. łączenie edukacji z pracą zawodową).

Poniższe tabele przedstawiają liczbę osób zatrudnionych w Comarch S.A. oraz w Grupie Comarch w latach 2019 – 2020 według rodzaju umowy na podstawie której świadczona jest praca.

Rodzaj umowy o pracę	Etap	Comarch S.A.		Grupa Comarch	
		2020	2019	2020	2019
Umowa o pracę na czas nieokreślony	Niepełny etat	172	183	160	151
	Pełny etat	2 469	2 182	3 256	2 898
	Razem	2 641	2 365	3 416	3 049
Umowa o pracę na czas określony	Niepełny etat	35	74	50	84
	Pełny etat	1 409	1 613	1 647	1 925
	Razem	1 444	1 687	1 697	2 009
Razem		4 085	4 052	5 113	5 058

Rodzaj umowy o pracę	Wiek	Comarch S.A.		Grupa Comarch	
		2020	2019	2020	2019
Umowa o pracę na czas nieokreślony	poniżej 30 lat	527	476	877	574
	30-50 lat	2 072	1 841	2 380	2 318
	powyżej 50 lat	42	48	159	157
	Razem	2 641	2 365	3 416	3 049
Umowa o pracę na czas określony	poniżej 30 lat	1 115	1 244	1 256	1 382
	30-50 lat	319	430	414	588
	powyżej 50 lat	10	13	27	39
	Razem	1 444	1 687	1 697	2 009
Razem	4 085	4 052	5 113	5 058	

Rodzaj umowy o pracę	Płeć	Comarch S.A.		Grupa Comarch	
		2020	2019	2020	2019
Umowa o pracę na czas nieokreślony	Kobiety	782	703	1 064	954
	Mężczyźni	1 859	1 662	2 352	2 095
	Razem	2 641	2 365	3 416	3 049
Umowa o pracę na czas określony	Kobiety	462	524	575	642
	Mężczyźni	982	1 163	1 122	1 367
	Razem	1 444	1 687	1 697	2 009
Inne formy zatrudnienia	Kobiety	111	104	286	260
	Mężczyźni	810	823	1063	1030
	Razem	921	927	1 349	1 290
Razem	5 006	4 979	6 462	6 348	

S.2.5.

Liczba zatrudnionych w Grupie Comarch w ramach outsourcingu stanowi niewielki odsetek wszystkich zatrudnionych.

W latach 2019 – 2020 wszyscy pracownicy zatrudnieni na podstawie umowy o pracę w Comarch S.A. oraz w Grupie Comarch otrzymywali wynagrodzenie wyższe od płacy minimalnej.

Struktura zatrudnienia według województw i krajów

Poniższa tabela przedstawia ilość miejsc pracy tworzonych przez Comarch S.A. oraz polskie spółki Grupy Comarch w latach 2019 – 2020 w poszczególnych województwach Polski wg stanu na ostatni dzień roku.

POLSKA województwo	Comarch S.A.		Polskie spółki Grupy Comarch	
	31 grudnia 2020	31 grudnia 2019	31 grudnia 2020	31 grudnia 2019
dolnośląskie	235	216	238	221
kujawsko-pomorskie	26	33	27	33
lubelskie	176	167	183	173
lubuskie	4	-	4	-
łódzkie	379	388	386	400
małopolskie	3 031	3 036	3 660	3 561
mazowieckie	278	289	338	337
opolskie	1	1	1	1
podkarpackie	60	50	66	55
podlaskie	22	26	36	38
pomorskie	80	75	113	101
śląskie	448	441	550	544
świętokrzyskie	44	48	47	50
warmińsko-mazurskie	1	1	1	1
wielkopolskie	221	208	226	211
zachodniopomorskie	-	-	2	2
Razem	5 006	4 979	5 878	5 728

Comarch S.A. oraz Grupa Comarch dywersyfikuje ryzyko ograniczeń w dostępności zasobów ludzkich poprzez prowadzenie działalności w 20 oddziałach zlokalizowanych w ośrodkach miejskich w Polsce. Poprzez otwieranie nowych placówek oraz tworzenie nowych miejsc pracy Grupa Comarch wydatnie przyczynia się do rozwoju regionów, w których prowadzi działalność.

Poniższa tabela przedstawia ilość miejsc pracy tworzonych przez zagraniczne spółki Grupy Comarch w latach 2019 – 2020 w poszczególnych krajach wg stanu na ostatni dzień roku.

ZAGRANICA		
kraj	31 grudnia 2020	31 grudnia 2019
Arabia Saudyjska	1	2
Argentyna	-	3
Australia	1	-
Austria	11	11
Belgia	23	21
Brazylia	9	20
Chile	9	27
Finlandia	-	1
Francja	110	80

Hiszpania	7	12
Holandia	3	3
Japonia	4	1
Kolumbia	3	14
Korea Południowa	2	1
Malezja	-	3
Niemcy	232	246
Panama	4	4
Peru	1	9
Rosja	3	2
Stany Zjednoczone Ameryki	18	21
Szwajcaria	20	20
Szwecja	1	1
Tajlandia	14	11
Turcja	1	2
Ukraina	65	68
Wielka Brytania	13	9
Włochy	20	18
Zjednoczone Emiraty Arabskie	9	10
Razem	584	620

Duża część przychodów Grupy Comarch pochodzi z rynków zagranicznych, w związku z czym istnieje potrzeba pozyskania zasobów ludzkich także poza Polską. Spółki zagraniczne dostosowują ilość osób zatrudnionych do aktualnego zapotrzebowania kontraktowego poprzez zakładanie nowych spółek zależnych oraz tworzenie nowych miejsc pracy na całym świecie. Mimo że w mniejszym udziale niż w Polsce, jednak także za granicą Grupa Comarch przyczynia się w ten sposób do rozwoju regionów, w których prowadzi działalność.

Struktura zatrudnienia według płci i wieku

Skład ciał zarządczych i nadzorczych w podziale na płeć i wiek

Wszyscy przedstawiciele organów zarządzających Comarch S.A. są obywatelami Polski. Poniższa tabela przedstawia liczbowy podział organów nadzoru wg kategorii różnorodności w latach 2019 – 2020.

Rok	Organ zarządzający	Wiek	Kobieta	Mężczyzna	Razem
31 grudnia 2020	Rada Nadzorcza	poniżej 30 lat	-	-	-
		30-50 lat	2	-	2
		powyżej 50 lat	2	3	5
		Razem	4	3	7
	Zarząd	poniżej 30 lat	-	-	-
		30-50 lat	-	5	5
		powyżej 50 lat	-	1	1
	Razem	-	6	6	
Razem			4	9	13

31 grudnia 2019	Rada Nadzorcza	poniżej 30 lat	-	-	-
		30-50 lat	2	-	2
		powyżej 50 lat	2	3	5
		Razem	4	3	7
	Zarząd	poniżej 30 lat	-	-	-
		30-50 lat	-	6	6
		powyżej 50 lat	-	1	1
		Razem	-	7	7
Razem		4	10	14	

Przedstawiciele organów zarządzających spółkami Grupy Comarch są obywatelami różnych krajów. Poniższa tabela przedstawia strukturę organów zarządzających oraz nadzoru wg kategorii różnorodności w latach 2019 – 2020.

Rok	Organ zarządzający	Wiek	Kobieta	Mężczyzna	Razem
31 grudnia 2020	Rada Nadzorcza	poniżej 30 lat	-	-	-
		30-50 lat	3	22	25
		powyżej 50 lat	4	12	16
		Razem	7	34	41
	Zarząd	poniżej 30 lat	1	-	1
		30-50 lat	12	113	125
		powyżej 50 lat	4	23	27
		Razem	17	136	153
Razem		24	170	194	
31 grudnia 2019	Rada Nadzorcza	poniżej 30 lat	-	-	-
		30-50 lat	2	21	23
		powyżej 50 lat	5	12	17
		Razem	7	33	40
	Zarząd	poniżej 30 lat	-	-	-
		30-50 lat	12	113	125
		powyżej 50 lat	4	23	27
		Razem	16	136	152
Razem		23	169	192	

Pozostali pracownicy

Poniżej przedstawiono podział pracowników zatrudnionych na podstawie umów o pracę w Comarch S.A. i Grupie Comarch wg charakteru wykonywanej pracy, płci, wieku i posiadanego obywatelstwa.

Comarch S.A.	2020			2019		
	Kobieta	Mężczyzna	Razem	Kobieta	Mężczyzna	Razem
Kategorie pracowników*						
administracja	256	73	329	257	71	328
kadra menedżerska	138	449	587	138	437	575
produkcja	784	2 221	3 005	763	2 222	2 985
inne	66	98	164	69	95	164
Razem	1 244	2 841	4 085	1 227	2 825	4 052

*zatrudnionych na podstawie umów o pracę

Grupa Comarch	2020			2019		
	Kobieta	Mężczyzna	Razem	Kobieta	Mężczyzna	Razem
Kategorie pracowników*						
administracja	380	117	497	374	121	495
kadra menedżerska	173	524	697	169	506	675
produkcja	936	2 648	3 584	917	2 656	3 573
inne	150	185	335	136	179	315
Razem	1 639	3 474	5 113	1 596	3 462	5 058

*zatrudnionych na podstawie umów o pracę

Mężczyźni stanowią dominującą grupę wśród zatrudnionych w Comarch S.A. i w Grupie Comarch. Jest to zgodne ze specyfiką branży informatycznej.

Comarch S.A.	2020				2019			
	poniżej 30 lat	30-50 lat	powyżej 50 lat	Razem	poniżej 30 lat	30-50 lat	powyżej 50 lat	Razem
Kategorie pracowników*								
administracja	120	195	14	329	139	173	16	328
kadra menedżerska	32	544	11	587	37	524	14	575
produkcja	1 432	1 548	25	3 005	1 481	1 475	29	2 985
inne	58	104	2	164	63	99	2	164
Razem	1 642	2 391	52	4 085	1 720	2 271	61	4 052

*zatrudnionych na podstawie umów o pracę

Grupa Comarch	2020				2019			
	Kategorie pracowników*	poniżej 30 lat	30-50 lat	powyżej 50 lat	Razem	poniżej 30 lat	30-50 lat	powyżej 50 lat
administracja	195	266	36	497	172	280	45	497
kadra menedżerska	81	621	19	721	36	589	20	645
produkcja	1713	1707	53	3 473	1 543	1 480	39	3 062
inne	144	200	78	422	74	359	77	510
Razem	2133	2794	186	5113	1 825	2 708	181	4 714

*zatrudnionych na podstawie umów o pracę

W 2020 roku najszybciej przyrosła liczba osób zatrudnionych w przedziale wiekowym poniżej 30 lat.

Kategorie pracowników*	2020				2019			
	Obywatele Comarch S.A. Polski	Obywatele pozostałych krajów europejskich	Obywatele innych krajów	Razem	Obywatele Polski	Obywatele pozostałych krajów europejskich	Obywatele innych krajów	Razem
administracja	326	3	0	329	325	3	0	328
kadra menedżerska	583	4	0	587	570	5	0	575
produkcja	2 943	54	8	3 005	2 921	54	10	2 985
inne	154	6	4	164	157	4	3	164
Razem	4 006	67	12	4 085	3 973	66	13	4 052

*zatrudnionych na podstawie umów o pracę

Kategorie pracowników*	2020				2019			
	Obywatele Grupa Comarch Polski	Obywatele pozostałych krajów europejskich	Obywatele innych krajów	Razem	Obywatele Polski	Obywatele pozostałych krajów europejskich	Obywatele innych krajów	Razem
administracja	429	54	14	497	426	53	16	495
menedżerski	644	70	28	742	625	59	29	713
produkcja	3 241	87	25	3 353	3 186	80	30	3 296
inne	228	206	87	521	224	197	133	554
Razem	4 542	417	154	5 113	4 461	389	208	5 058

*zatrudnionych na podstawie umów o pracę

Grupa Comarch zatrudnia wielu pracowników spoza Polski, wpisując się tym samym w specyfikę branży IT, gdzie standardem jest międzynarodowe środowisko pracy i wielokulturowość zespołów pracowniczych. Udział pracowników spoza Polski nieznacznie spadł w 2020 roku w stosunku do poziomu ubiegłorocznego.

Wynagrodzenia

S.2.9

Poniższa tabela przedstawia stosunek średniego wynagrodzenia zasadniczego kobiet do średniego wynagrodzenia zasadniczego mężczyzn według kategorii pracowników w latach 2019 – 2020.

Kategorie pracowników	Comarch S.A.		Grupa Comarch	
	2020	2019	2020	2019
administracja	90%	94%	88%	85%
menedżerski	63%	64%	70%	69%
produkcja	76%	76%	88%	72%
inne	74%	78%	76%	80%

Średnie wynagrodzenie kobiet w Comarch S.A. i w Grupie Comarch jest niższe niż średnie wynagrodzenie mężczyzn. Wynika to głównie z faktu, że zatrudniane kobiety posiadają krótsze doświadczenie w branży IT i krótszy staż pracy w Grupie Comarch, co wpływa na poziom wynagrodzeń. W grupie pracowników, gdzie doświadczenie w branży i staż pracy są zbliżone dla kobiet i mężczyzn (administracja), poziom zarobków jest wyrównany.

Urlopy i pozostałe kwestie pracownicze

S.2.14.

Comarch S.A. oraz Grupa Comarch wspiera pracowników decydujących się na rodzicielstwo oraz zapewnia możliwość powrotu do pracy po wykorzystaniu urlopów związanych z macierzyństwem/tacierzyństwem. Zdecydowana większość pracowników wraca po urloпах macierzyńskich/tacierzyńskich na zajmowane wcześniej stanowiska pracy. Comarch S.A. oraz Grupa Comarch umożliwiają elastyczne dopasowanie wymiaru etatu do potrzeb związanych z rodzicielstwem. Poniższa tabela przedstawia dane dotyczące powrotu do pracy i utrzymania zatrudnienia po urlopie macierzyńskim/tacierzyńskim przez pracowników w podziale na płeć w latach 2019 – 2020.

	Płeć	Comarch S.A.		Grupa Comarch	
		2020	2019	2020	2019
Liczba osób, która skorzystała z urlopu macierzyńskiego/tacierzyńskiego	Kobieta	93	97	127	132
	Mężczyzna	5	2	15	14
	Razem	98	99	142	146
Liczba osób, która wróciła do pracy po zakończeniu urlopu macierzyńskiego/tacierzyńskiego	Kobieta	91	80	113	97
	Mężczyzna	5	1	14	12
	Razem	96	81	127	109
Wskaźnik powrotu do pracy ^{a)}	Kobieta	92%	96%	89%	73%
	Mężczyzna	83%	100%	100%	100%
Liczba osób, która wróciła do pracy po urlopie macierzyńskim/tacierzyńskim i była nadal zatrudniona przez 12 miesięcy od powrotu do pracy	Kobieta	70	63	89	75
	Mężczyzna	1	4	7	10
	Razem	71	67	96	85
Wskaźnik utrzymania zatrudnienia ^{b)}	Kobieta	88%	86%	83%	84%
	Mężczyzna	100%	57%	66%	53%

^{a)}Wskaźnik powrotu do pracy – stosunek całkowitej liczby pracowników, którzy wrócili do pracy po urlopie macierzyńskim/tacierzyńskim do całkowitej liczby pracowników, którzy powinni wrócić do pracy po urlopie macierzyńskim/tacierzyńskim

^{b)}Wskaźnik utrzymania zatrudnienia – stosunek całkowitej liczby pracowników, którzy zachowali pracę 12 miesięcy po powrocie do pracy po zakończeniu urlopu macierzyńskiego/tacierzyńskiego do całkowitej liczby pracowników powracających z urlopu macierzyńskiego/tacierzyńskiego w poprzednich okresach objętych raportowaniem

Minimalny okres standardowego wypowiedzenia wręczanego pracownikom wynosi 4 tygodnie. Ze względu na brak układów zbiorowych w polskich spółkach Grupy Comarch okres wypowiedzenia oraz konieczność konsultacji i negocjacji nie są uwzględnione w umowach zbiorowych. W zagranicznych spółkach Grupy Comarch okresy wypowiedzenia są zróżnicowane i zależą od wielu czynników tj. regulacji prawnych danego kraju, stażu pracy czy rodzaju umowy.

Zgodnie z obowiązującym prawem spółki Comarch S.A., iComarch24 S.A., Geopolis sp. z o.o., Comarch Polska S.A., Comarch Healthcare S.A., CA Consulting S.A. i Comarch Infrastruktura S.A. wdrożyły Pracownicze Plany Kapitałowe, którymi zarządza Aviva Specjalistyczny Fundusz Otwarty PPK zarządzany przez Aviva Investors TFI S.A. W 2020 roku umowę o prowadzenie Pracowniczych Planów Kapitałowych i zarządzanie nimi podpisała spółka MKS Cracovia SSA, natomiast w 2021 roku umowy podpisały spółki Comarch Finance Connect Sp. z o.o. oraz Comarch Cloud S.A. Pracownicy niektórych zagranicznych spółek Grupy Comarch uczestniczą w programach emerytalnych właściwych dla danych krajów.

S.2.15.

W polskich spółkach Grupy Comarch dodatkowe pakiety medyczne są świadczeniem dostępnym dla osób zatrudnionych na umowie o pracę (bez względu czas trwania umowy i wymiar etatu). W zagranicznych spółkach Grupy Comarch dodatkowe pakiety medyczne są zapewniane z uwzględnieniem lokalnych regulacji i praktyk rynkowych w tym zakresie.

S.2.13

Poniższa tabela przedstawia łączną wysokość rocznych składek na PFRON w tys. PLN w latach 2019 – 2020.

w tys. PLN	2020	2019
Comarch S.A.	2 486	2 305
Grupa Comarch	3 021	2 769

S.3.1., S.3.2, S.3.3, S.3.5, S.3.6, S.4.10.

W polskich spółkach Grupy Comarch nie występują zbiorowe układy pracy, ani związki zawodowe. W Comarch S.A. powołano natomiast grupę 7 Przedstawicieli Pracowników, którzy funkcjonują na podstawie Porozumienia zawartego w 2006 r. oraz ustawy z dnia 7 kwietnia 2006 r. o informowaniu pracowników i przeprowadzaniu z nimi konsultacji. Przedstawiciele Pracowników są wybierani spośród wszystkich pracowników zatrudnionych na podstawie umowy o pracę. Wyboru dokonują pracownicy Spółki co 2 lata. Ostatnie wybory odbyły się w czerwcu 2020 roku. Kolejne wybory planowane są na rok 2022. Wybrani Przedstawiciele Pracowników wchodzi w skład zespołów powypadkowych oraz uczestniczą w konsultacjach prowadzonych przez Pracodawcę. Do ważniejszych z nich należały konsultacje w zakresie zatwierdzania polityki ZSZ w zakresie BHP i środowiska, zmian w regulaminie pracy (2016 r.), wyboru instytucji zarządzającej Pracowniczymi Planami Kapitałowymi (PPK) (2019 r.) oraz zasad działania i pracy w trakcie pandemii (2020 r.).

Pracownicy polskich spółek zależnych nie wyrazili chęci powoływania swoich przedstawicieli.

W spółkach zagranicznych Grupy Comarch w regionie DACH nie ma związków zawodowych, funkcjonują natomiast rady zakładowe. Pracownicy wybierają radę zakładową dla danej lokalizacji, pod którą podlegają wszyscy pracownicy. Wybór rady zakładowej nie jest obowiązkowy, a decyzję podejmuje pracownicy. Udział w wyborach ograniczony jest stażem pracy. Wybory odbywają się co kilka lat, regulowane jest to zapisami ustawy.

Rady zakładowe w rejonie DACH:

- Comarch Solutions GmbH – Innsbruck, spółka podlega również umowie taryfowej,
- Comarch AG – Monachium,
- Comarch Software und Beratung AG - wszystkie lokalizacje spółki.

Rady zakładowe funkcjonują także w obu spółkach francuskich, tj. Comarch SAS i Comarch R&D SARL.

W spółce Comarch SRL we Włoszech nie funkcjonują związki zawodowe, natomiast pracownicy podlegają narodowemu zbiorowemu kontraktowi pracy, który został stworzony, aby regulować relacje między pracownikami a pracodawcami. Zbiorowy, ponieważ wpływa na wszystkich pracowników w sektorze podlegającym umowie i krajowy, ponieważ dotyczy wszystkich firm, które znajdują się na terytorium Włoch. Reguluje stosunek pracy, np. harmonogram, kwalifikacje i obowiązki, wynagrodzenie itp. Spółka Comarch SRL podlega pod 'CCNL del commercio' (handel).

Podobne porozumienia sektorowe regulujące kwestie takie jak minimalne wynagrodzenie oraz obowiązek zapewnienia dodatkowych benefitów pracownikom obowiązują spółki Comarch Sistemas LTDA w Brazylii oraz Comarch Technologies Oy w Finlandii.

W Brazylii związek pracowniczy ma postać struktury funkcjonującej poza firmą. Na koniec 2020 roku dwóch pracowników należało do tego związku.

W pozostałych zagranicznych spółkach Grupy Comarch nie ma związków zawodowych. W wielu spółkach mają miejsce regularne spotkania z pracownikami, jednak nie są one sformalizowane.

S.3.3.

W żadnej ze spółek Grupy Comarch w ostatnim roku nie wszczęto sporów zbiorowych.

W każdej umowie inwestycyjnej zawieranej na prawie polskim Grupa Comarch zamieszcza klauzulę, w której wymaga od wykonawcy przestrzegania podstawowych praw pracowniczych. Takie postanowienia obejmują m.in. obowiązek zatrudniania pracowników zgodnie z obowiązującymi przepisami, w tym postanowieniami Kodeksu Pracy i przepisów wykonawczych do tej ustawy określających, w szczególności, warunki zatrudnienia, zasady wypłacania należnego pracownikom wynagrodzenia oraz konieczność przestrzegania innych przepisów regulujących zasady wykonywania pracy. Wykonawcy są również umownie zobowiązani do zapewnienia pracownikom bezpiecznych i higienicznych warunków pracy, w tym wypełniania wszystkich zobowiązań wynikających z przepisów BHP. Ilość umów zawieranych na prawie innym niż polskie jest niewielka jednak również w nich pojawiają się postanowienia zawierające zobowiązania wykonawców do przestrzegania lokalnych przepisów prawa pracy oraz przepisów BHP.

6.2. Szkolenia

S.5.1., S.5.2.

Centrum Szkoleniowe Comarch oferuje specjalistyczne szkolenia oraz konsultacje informatyczne i biznesowe na każdym poziomie zaawansowania, zarówno w ramach szkoleń wewnętrznych kierowanych do pracowników Grupy Comarch, jak i oferowanych szerokiemu gronu klientów zewnętrznych. Centrum Szkoleniowe Comarch korzysta z blisko 30-letniego doświadczenia Grupy Comarch, jako firmy opartej na wiedzy. W ponad 300 programach szkoleniowych prowadzonych przez 80 wykwalifikowanych trenerów bierze udział średnio ok. 10 000 uczestników rocznie.

Poniższe tabele przedstawiają średnią liczbę godzin szkoleniowych na pracownika (wg płci i kategorii pracowników zatrudnionych na umowę o pracę) w latach 2019 – 2020.

Comarch S.A. wszystkie szkolenia	2020			2019		
	kadra menedżerska	pozostali	razem	kadra menedżerska	pozostali	razem
kobiety	5,39	11,38	10,77	7,13	23,13	21,47
mężczyźni	5,01	12,78	11,83	6,81	22,82	20,90
Razem	5,10	12,39	11,54	6,89	22,90	21,05

Comarch SA szkolenia wewnętrzne	2020			2019		
	kadra menedżerska	pozostali	razem	kadra menedżerska	pozostali	razem
kobiety	5,39	10,33	9,83	7,13	19,55	18,26
mężczyźni	4,70	11,72	10,85	6,81	20,16	18,56
Razem	4,87	11,33	10,58	6,89	19,99	18,48

Grupa Comarch wszystkie szkolenia	2020			2019		
	kadra menedżerska	pozostali	razem	kadra menedżerska	pozostali	razem
kobiety	4,53	8,29	8,79	7,38	18,87	19,63
mężczyźni	4,37	11,56	10,28	8,84	22,38	20,86
Razem	4,41	10,50	9,84	8,47	21,93	20,50

Grupa Comarch szkolenia wewnętrzne	2020			2019		
	kadra menedżerska	pozostali	razem	kadra menedżerska	pozostali	razem
kobiety	4,53	8,45	8,09	7,38	18,20	17,21
mężczyźni	4,11	10,16	9,46	6,37	20,11	18,56
Razem	4,21	9,64	9,06	6,63	19,54	18,17

Liczba pracowników podnoszących kwalifikacje zawodowe, którym przysługują określone uprawnienia z tego tytułu w stosunku do pracodawcy (np. urlopy szkoleniowe) ze wskazaniem liczby pracowników, którym pracodawca współfinansuje lub finansuje podnoszenie kwalifikacji zawodowych:

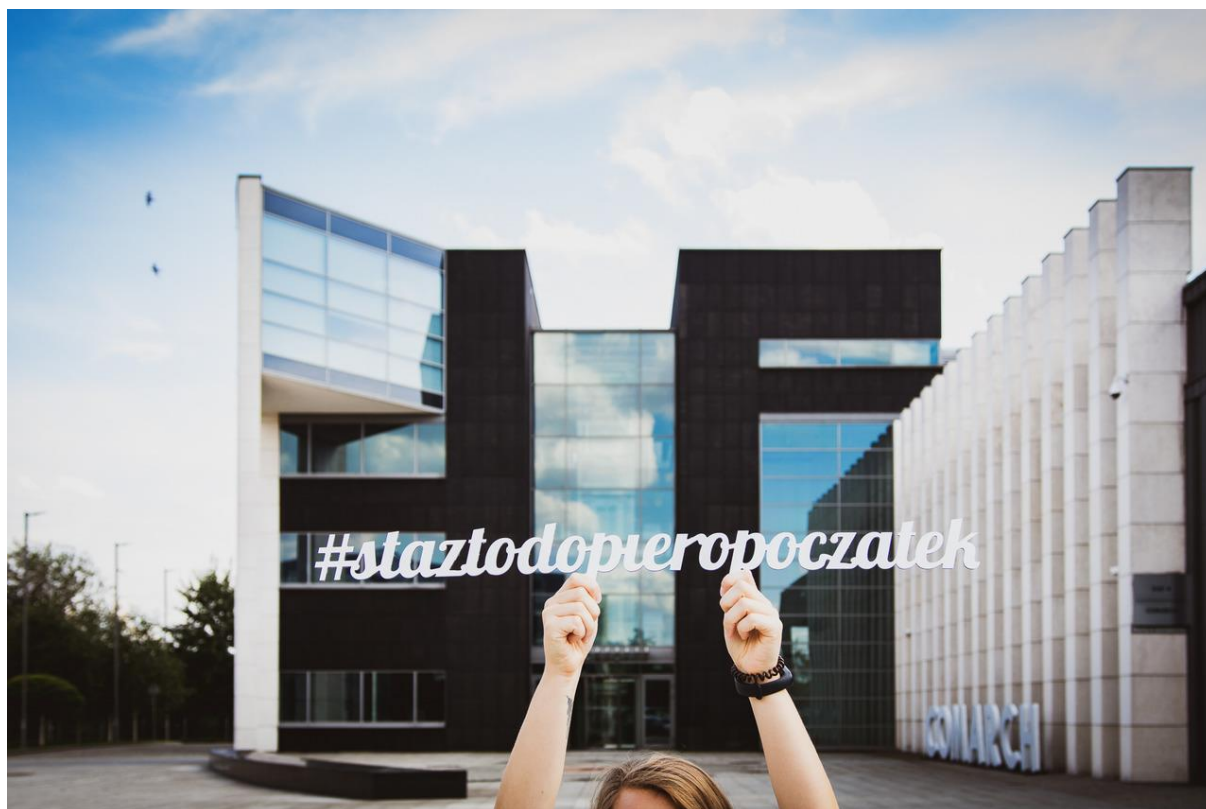
Comarch SA	2020	2019	Grupa Comarch	2020	2019
wszystkie szkolenia			wszystkie szkolenia		
kobiety	801	1 256	kobiety	968	1 352
mężczyźni	2 359	3 426	mężczyźni	2 633	3 570
Razem	3 160	4 682	Razem	3 601	4 922

Comarch SA	2020	2019	Grupa Comarch	2020	2019
szkolenia zewnątrzne			szkolenia zewnątrzne		
kobiety	32	73	kobiety	32	80
mężczyźni	87	231	mężczyźni	93	238
Razem	119	304	Razem	125	318

W Grupie Comarch funkcjonuje sformalizowany system oceny pracowników, dzięki któremu zdecydowana większość pracowników otrzymuje regularne oceny wyników swojej pracy oraz informacje na temat możliwości rozwoju zawodowego.

6.3. Program stażowy

W okresie wakacyjnym odbyła się 18. edycja stażu Comarch. Jest to największy tego typu projekt w Europie. Program stażowy adresowany jest do studentów najlepszych uczelni technicznych w Polsce. Zarząd, kierownicy wszystkich szczebli i działu administracyjne co roku przykładają dużą wagę do organizacji przygotowania i przeprowadzenia programu stażowego. Zaangażowanie całej firmy w przyjęcie stażystów sprawia, że dopracowana formuła programu stażowego jest rozwijana i wzbogacana o nowe elementy. Dzięki temu program stażowy cieszy się bardzo dużym zainteresowaniem i doskonałą opinią wśród studentów kierunków informatycznych.

Zainteresowanie studentów przekłada się co roku na dużą liczbę aplikacji. O udział w programie stażowym w 2020 roku ubiegało się 4 383 kandydatów (14 osób na 1 miejsce, w 2019 – 12 kandydatów na miejsce, w 2018 – 11).

W procesie rekrutacji kandydaci zmierzyli się najpierw z trudnymi technicznymi testami. Do udziału w testach zostało zaproszonych 2 586 kandydatów. Frekwencja na testach wyniosła 90%. Wiedza i kompetencje studentów, którzy uzyskali najlepsze wyniki w testach zostały dodatkowo zweryfikowane na rozmowach rekrutacyjnych przeprowadzonych przez kierowników.

Rekordowym zainteresowaniem cieszył się staż w profilu UX/UI, na który otrzymaliśmy 200 zgłoszeń kandydatów (we wcześniejszej edycji – 97 aplikacji). Kandydaci byli zobowiązani zaprezentować portfolio prac projektowych. Dyrektor kreatywny, który osobiście był zaangażowany w rekrutację podkreślał bardzo wysoki poziom rekrutacji. Finalnie na staż w profilu UX/UI zostało zakwalifikowanych 10 stażystów.

W 18. edycji programu stażowego Comarch w 2020 roku stażu wzięło udział 316 osób. Staż odbywał się w 12 miastach w Polsce, a studenci mieli do wyboru 7 profili: programistyczny, inżynier systemowy, Embedded, telekomunikacja, AI/ML, cyberbezpieczeństwo oraz UX/UI. Przez 3 miesiące płatnego stażu studenci pracowali w kilkusobowych zespołach pod kierunkiem doświadczonych pracowników Comarch, którzy pełnili funkcje opiekunów grup stażowych. To właśnie doświadczenie, kompetencje, przygotowanie i talent do przekazywania wiedzy przez opiekunów stażowych szczególnie docenili stażyści. Podkreślali, że przez charakter pracy, możliwość zapoznania się ze złożonymi aplikacjami i bazami danych staż jest unikatowym doświadczeniem, niemożliwym do powtórzenia w przypadku projektów organizowanych w ramach zajęć na studiach.

Po zakończeniu stażu 269 stażystów zostało zatrudnionych w Comarch, co stanowi 85% wszystkich uczestników stażu.

6.4. Bezpieczeństwo i higiena pracy

System nadzoru i badania wypadków

S.4.1., S.4.2., S.4.3., S.4.4., S.4.5., S.4.9

W Grupie Comarch okoliczności i przyczyny wypadków ustala powołany w tym celu przez Pracodawcę dwuosobowy zespół powypadkowy, w skład którego wchodzi pracownik Służby BHP oraz Przedstawiciel Pracowników, zgodnie z obowiązującymi przepisami. Protokoły ustalenia okoliczności i przyczyn wypadków przy pracy są zatwierdzane przez Pracodawcę. Rejestr wypadków przy pracy oraz dokumentacja wypadkowa podlega archiwizacji. Sposób zgłaszania i rejestrowania wypadków opisany jest w wewnętrznych procedurach opracowanych na podstawie obowiązujących wymagań prawnych oraz praktyki Grupy Comarch.

Wypadki przy pracy

W 2020 roku w spółkach Grupy Comarch odnotowano 3 wypadki przy pracy; dla porównania, w roku 2019 odnotowano 8 wypadków przy pracy. Do 2020 roku nie odnotowano wypadków przy pracy wśród podwykonawców Grupy Comarch.

Poniższe wykresy przedstawiają liczbę wypadków przy pracy w Comarch S.A. oraz w Grupie Comarch w latach 2019 – 2020.

Wszystkie 3 wypadki dotyczyły pracowników, zatrudnionych na umowę o pracę w spółce Comarch S.A. Dwa spośród nich zostały zakwalifikowane jako wypadki, traktowane na równi z wypadkami przy pracy, gdyż miały miejsce podczas podróży służbowej, natomiast jeden jako wypadek przy pracy.

Zestawienie danych dotyczących wypadków przy pracy w latach 2019-2020

W Grupie Comarch do celów statystycznych stosuje się wskaźniki wypadkowości, które umożliwiają porównanie i ocenę firmy pod względem wypadkowości. Stosowane są następujące mierniki:

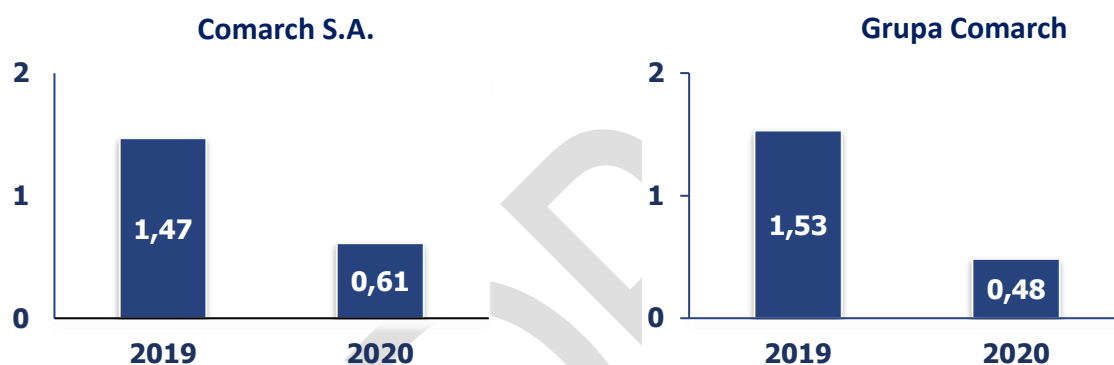
- wskaźnik częstości wypadków, wyrażony jako stosunek liczby wypadków do liczby osób pracujących (na 1 000 osób), oraz
- wskaźnik ciężkości wypadków, wyrażony jako stosunek liczby dni straconych, spowodowanych absencją wypadkową, do liczby wszystkich zaistniałych wypadków (wskaźnik ten nie obejmuje poszkodowanych w wypadkach śmiertelnych).

Poniższa tabela przedstawia wskaźniki wypadkowości dla Grupy Comarch i Comarch S.A. w latach 2019-2020.

Rok	Liczba wypadków w Grupie Comarch	Liczba wypadków z podziałem na płeć Grupa Comarch (K,M)	Liczba wypadków w Comarch S.A.	Liczba dni zwolnienia lekarskiego Grupa Comarch	Liczba dni zwolnienia lekarskiego dla Comarch S.A.	Wskaźnik częstości Grupa Comarch	Wskaźnik częstości Comarch S.A.	Wskaźnik ciężkości Grupa Comarch	Wskaźnik ciężkości Comarch S.A.
2019	8	K:3, M:5	6	163	144	1,53	1,47	20,38	24
2020	3	K:1, M:2	3	1	1	0,48	0,61	0,50	0,50

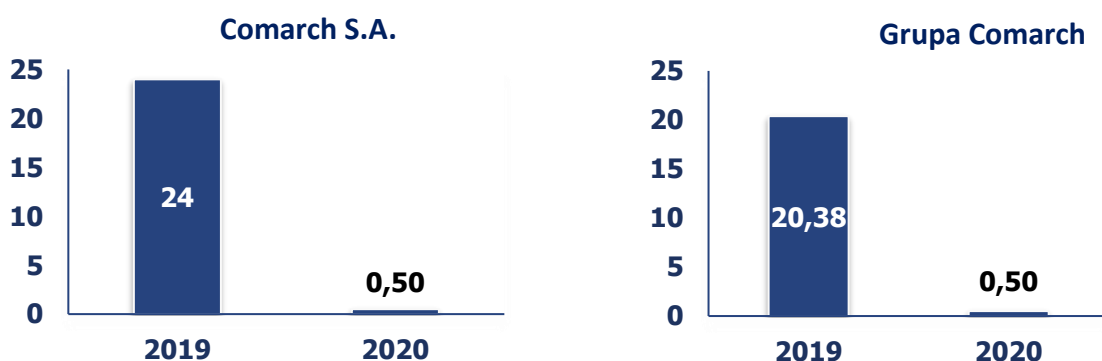
W 2020 roku liczba wypadków w Comarch S.A. spadła o 50% w porównaniu z rokiem 2019, przy jednoczesnym wzroście zatrudnienia o 20%. Natomiast dla całej Grupy Comarch liczba wypadków spadła o 63%, przy jednoczesnym wzroście zatrudnienia o 1,8%. W 2020 roku znacznie zmalała liczba dni absencyjnych spowodowanych wypadkami przy pracy z 163 dni dla Grupy Comarch i 144 dni dla Comarch S.A. do 1 dnia, w obu przypadkach.

Poniższe wykresy przedstawiają wskaźnik częstości wypadków dla Comarch S.A. oraz Grupy Comarch w latach 2019-2020.

Wskaźnik częstości wypadków przy pracy w 2020 roku w Comarch S.A. wyniósł 0,61, natomiast dla całej Grupy Comarch 0,48. Porównując z rokiem 2019, odnotowano znaczący spadek tego wskaźnika (o 59% w przypadku spółki Comarch S.A. oraz o 69% w przypadku Grupy Comarch).

Poniższe wykresy przedstawiają wskaźnik ciężkości wypadków dla Comarch S.A. oraz Grupy Comarch w latach 2019-2020.

Wskaźnik ciężkości wypadków przy pracy w 2020 roku wyniósł, zarówno dla Grupy Comarch, jak i Comarch SA 0,50. Porównując z rokiem 2019 odnotowano znaczący spadek tego wskaźnika (o około 98%) w obu przypadkach.

S.4.6, S.4.7, S.4.8

W Comarch S.A. i spółkach Grupy Comarch dotychczas nie stwierdzono przypadków chorób zawodowych.

W Comarch S.A. i spółkach Grupy Comarch nie występują stanowiska pracy, na których występują stanowiska z przekroczeniami NDN (najwyższe dopuszczalne natężenie) i NDS (najwyższe dopuszczalne stężenie). Nie ma również stanowisk pracy z nieakceptowalnym poziomem ryzyka zawodowego.

Ochrona przeciwpożarowa i pierwsza pomoc

Grupa Comarch we wszystkich swoich oddziałach posiada Ratowników, których łącznie jest 141. Ratownikami są pracownicy (ochotnicy), przeszkoleni z zasad udzielania pierwszej pomocy oraz postępowania podczas ewakuacji w sytuacji awaryjnej. Co 2 lata organizowane są dla Ratowników szkolenia z pierwszej pomocy przedmedycznej oraz z zasad postępowania na wypadek pożaru i ewakuacji. Szkolenia mają na celu przygotowanie nowych Ratowników do ich roli, a w przypadku pozostałych Ratowników – odświeżenie i usystematyzowanie wiedzy oraz przekazanie informacji o ewentualnych zmianach w standardach udzielania pierwszej pomocy, a także zmianach organizacyjnych w zakresie ewakuacji. Podczas szkolenia Ratownicy mają praktyczną możliwość zapoznania się z podręcznymi środkami gaśniczymi. Ostatnie szkolenie odbyło się w 2019 roku, kolejne planowane jest na rok 2021.

Ratownicy działają na podstawie opracowanych i przekazanych im procedur wewnętrznych.

Wszyscy pracownicy mają dostęp do apteczek pierwszej pomocy oraz Instrukcji Bezpieczeństwa Pożarowego, które aktualizowane są co 2 lata (zgodnie z obowiązującymi przepisami). We wszystkich lokalizacjach prowadzone są próbne ewakuacje.

6.5. Działania Grupy Comarch w zakresie walki z pandemią Covid-19

Zarząd Comarch S.A. na bieżąco monitoruje rozwój sytuacji związanej z utrzymującymi się skutkami rozprzestrzeniania się koronawirusa SARS-CoV-2 oraz zachorowań na COVID-19. Comarch S.A. wdrożyła wszystkie wytyczne rekomendowane przez Główny Inspektorat Sanitarny oraz pozostałe instytucje państwowe w krajach aktywności operacyjnej spółki ze szczególnym uwzględnieniem zaleceń dotyczących bezpieczeństwa, zdrowia i higieny pracowników. Wstrzymane zostały podróże służbowe do krajów określonych przez Główny Inspektorat Sanitarny jako kraje wysokiego ryzyka, ograniczone zostały kontakty bezpośrednie pracowników wewnątrz organizacji, uruchomiony został na szeroką skalę tryb pracy zdalnej pracowników biurowych, a w biurach Comarch są stosowane wszystkie zalecenia higieniczne. W kontaktach biznesowych powszechnie wykorzystywane są zdalne metody komunikacji. Zarząd Comarch S.A. zwraca uwagę, że działalność spółki jest bardzo dobrze zdywersyfikowana pod względem branżowym, produktowym i geograficznym, a efekty pandemii nie stanowią zagrożenia dla stabilności finansowej przedsiębiorstwa.

7. Działalność na rzecz społeczeństwa

7.1. Działania na rzecz lokalnej społeczności

S.9.1., S.9.2.

Działalność operacyjna Grupy Comarch nie powoduje uciążliwości dla społeczności lokalnej ani nie stwarza zagrożenia dla jej bezpieczeństwa. W 2020 roku nie zanotowano skarg zgłoszonych przez społeczność lokalną.

Spółka nie posiada własnego kodeksu etyki komunikacji marketingowej, jednak przestrzega podstawowych zasad etyki w kwestiach odpowiedzialnej komunikacji marketingowej. Działania marketingowe podejmowane przez Grupę Comarch nie zawierają treści dyskryminujących, w szczególności ze względu na rasę, przekonania religijne, płeć lub narodowość oraz nie posiadają elementów, które zachęcają do aktów przemocy. Reklamy Grupy Comarch nie mogą wprowadzać w błąd odbiorców i muszą być realizowane w sposób zrozumiały. Sponsoring Grupy Comarch i związane z nim umowy muszą być realizowane w sposób łatwy do odczytania i zrozumienia przez otoczenie oraz nie mogą naruszać dobrych obyczajów.

Grupa Comarch angażuje się w różnorodne działania mające na celu wsparcie lokalnej społeczności, aktywnie wspiera ochronę środowiska w swoim najbliższym otoczeniu oraz działa na rzecz popularyzacji nauki. Wiele inicjatyw i przedsięwzięć jest realizowanych przez MKS Cracovia SSA.

Comarch S.A. dla poprawy jakości muzyki organowej w kościele Mariackim

Comarch S.A. od lat współpracuje z Parafią Mariacką. W ostatnich latach firma przeznaczyła darowiznę na remont organów w kościele i była współfundatorem nowego instrumentu oraz całego projektu rewitalizacji przestrzeni muzycznej w kościele. Organy średnie zostały oddane już do użytku, w 2020 roku trwały prace przy budowie nowych organów głównych.

Comarch gra z Last Night of the Proms

Kolejny rok z rzędu Comarch sponsorował krakowską edycję wydarzenia *Last Night of the Proms*, która ze względu na panujące obostrzenia sanitarne, odbywała się on-line. We wnętrzach kościoła św. Katarzyny zabrzmiały kompozycje Krzysztofa Pendereckiego w wykonaniu Orkiestry Akademii Beethovenowskiej oraz solistów. Koncert zorganizowano po raz 25.

Comarch był także sponsorem jubileuszu zespołu Boba Jazz Band, który podczas swojej 30-letniej działalności występował na scenach na całym świecie m.in. w Niemczech i w Stanach Zjednoczonych.

Podzielili się tym, co najcenniejsze - akcja krwiodawstwa

Odpowiadając na potrzeby regionalnego centrum krwiodawstwa, na kampusie firmy w Krakowie zorganizowana została bezpieczna akcja krwiodawstwa, w której udział wzięli pracownicy. 42 osoby oddały łącznie 18 800 ml krwi. Akcja zorganizowana była we współpracy z Centrum Medycznym iMed24 oraz Regionalnym Centrum Krwiodawstwa i Krwiolecznictwa w Krakowie.

Mieszkanie dla medyka

Pracownicy krakowskiego oddziału Comarch S.A. zostali organizatorami akcji „Mieszkanie dla medyka”. Przedsięwzięcie było odpowiedzią na rosnącą liczbę zachorowań wśród personelu medycznego - lekarzy, pielęgniarek, ratowników medycznych, pracowników stacji diagnostycznych i innych pracowników służby zdrowia, którzy na co dzień opiekują się pacjentami zakażonymi koronawirusem.

Grupa Comarch dołączyła do akcji zainicjowanej przez swoich pracowników udostępniając służbowe mieszkania, m.in. pracownikom ze szpitala im. Żeromskiego w Krakowie.

7.2. Popularyzacja nauki i edukacji

Grupa Comarch od początku swojej działalności aktywnie współpracuje ze szkołami, uczelniami wyższymi oraz innymi placówkami edukacyjnymi, m.in.: Akademią Górniczo-Hutniczą, Politechniką Wrocławską, Politechniką Śląską, Uniwersytetem Jagiellońskim, Politechniką Łódzką, Uniwersytetem Ekonomicznym w Krakowie.

W minionym roku specjaliści z Comarch wzięli także udział m.in. w grze biznesowej realizowanej przez Uniwersytet w Parmie, projekcie Room Room dla francuskich lekarzy, dniach kariery w Polsce i Belgii. Firmę wsparła także finansowo, ale i merytorycznie organizacja wydarzeń UX Poland - jednej z największych konferencji dla designerów w Europie.

W poszczególnych oddziałach powstają także inicjatywy pracowników wiążące się z poświęcaniem czasu dla studentów na dedykowanych kursach czy spotkaniach branżowych oraz z kołami naukowymi.

Ponadto w 2020 roku Comarch był sponsorem Międzyszkolnego Festiwalu Informatycznego „Projekt na Szóstkę”. MFI organizowany jest od 15 lat przez Zespół Szkół Łączności we współpracy z Fundacją Instytut Mikromakro oraz Krakowskim Parkiem Technologicznym. W zmaganiach uczestniczyli uczniowie techników i liceów z całej Polski. Festiwal przygotowuje młodzież do rozwoju zgodnie z własnym pomysłem oraz wejścia na rynek pracy nie tylko jako pracowników, ale także młodych managerów samodzielnie tworzących dla siebie miejsca pracy.

Dodatkowo specjaliści z Comarch chętnie dzielą się wiedzą, tworząc wiele artykułów eksperckich oraz tworząc autorskie podcasty.

W firmie organizowane są także wewnętrzne akcje wymiany wiedzy m.in. meetup’y czy cykle tekstów z zakresu cyberbezpieczeństwa, tworzone przez specjalistów z Działu Bezpieczeństwa Wewnętrznego.

Współpraca z Centralnym Domem Technologii

Centralny Dom Technologii to nowoczesny ośrodek edukacyjny w Polsce, w którym w interaktywny i interdyscyplinarny sposób można zdobywać wiedzę. CDT to inicjatywa Polskiego Funduszu Rozwoju, a w 2020 roku Comarch był partnerem strategicznym przedsięwzięcia.

W ramach współpracy przygotowano dla dzieci pracowników grę terenową z okazji Dnia Dziecka. Przygotowane zostały dwie wersje gry – „Kulawy pirat Joe” dla dzieci młodszych w wieku 8-10 lat oraz „Miasto robotów” dzieci starszych w wieku 11-13 lat.

Comarch dla Edukacji

Comarch popularyzuje wiedzę na temat systemów ERP wśród uczelni i szkół zawodowych o profilach ekonomicznych. Działalność ta jest realizowana poprzez:

- prowadzenie przez pracowników wykładów na uczelniach wyższych, na tematy związane z informatyką, technologią i ekonomią,
- udzielenie systemów Comarch ERP w wersjach edukacyjnych (ponad 600 placówek i instytucji oświatowych wyposażonych edukacyjnymi wersjami Comarch ERP),
- spotkania i seminaria ERP dla wykładowców i studentów, nauczycieli oraz uczniów szkół o profilach zawodowych,
- szkolenia z zakresu systemów Comarch ERP dla kadry pedagogicznej,
- inne programy edukacyjne oraz eventy dla studentów kierunków ekonomicznych.

Dystrybuujemy również specjalne, dedykowane szkolnictwu zawodowemu zeszyty ćwiczeń przygotowujące do państwowych egzaminów zawodowych na profilu technik ekonomista.

Strefa Innowacji Comarch

Działająca od 2018 roku Strefa Innowacji Comarch to przestrzeń, w której prezentowane są osiągnięcia technologiczne Grupy Comarch w zakresie systemów informatycznych, telekomunikacji, Internetu Rzeczy czy sztucznej inteligencji. Wydzielone obszary Strefy dedykowane są poszczególnym sektorom gospodarki, dla których Grupa Comarch projektuje i wdraża innowacyjne rozwiązania. Odwiedzający mają okazję zapoznać się z rozwiązaniami takimi jak Virtual Reality, e-mobilność czy telemedycyna.

Strefę Innowacji mogą odwiedzać nie tylko partnerzy biznesowi. Zorganizowane zwiedzanie, możliwość obcowania z nowoczesnymi technologiami i poszerzania wiedzy stwarzają warunki przyjazne grupom szkolnym i akademickim. Wycieczka do Strefy Innowacji stanowi dla młodzieży doskonałą okazję do inspirujących dyskusji o przyszłości, wyborze studiów czy ścieżkach kariery zawodowej. Podczas oprowadzania uczniowie chętnie wchodzi w interakcję z nowoczesnymi rozwiązaniami, zadają dużo pytań, pogłębiają swoją wiedzę i zainteresowania. Wśród odwiedzających znajdują się zarówno licealiści jak i uczniowie szkół podstawowych.

Wizyta w przestrzeni pełnej innowacyjnych rozwiązań może być wyjątkowym doświadczeniem niezależnie od wieku. Strefę Innowacji Comarch odwiedzili również Słuchacze Uniwersytetu Trzeciego Wieku. Najnowsze rozwiązania okazały się nie być im obce - stanowiły impuls do ożywionej dyskusji na temat działalności Grupy Comarch i dalszego rozwoju technologicznego.

Strefa Innowacji Comarch promuje i uczy. Nowoczesna, multimedialna przestrzeń zachęca do interakcji z nowymi technologiami i ułatwia porządkowanie wiedzy. To miejsce spotkań i wymiany myśli, a jednocześnie obszar wystawienniczy prezentujący wizję przyszłości, niezwykle atrakcyjny i wartościowy dla odwiedzających.

7.3. Sport i zdrowy styl życia

Już ponad 25 lat spółki Grupy Comarch aktywnie angażują się w propagowanie sportu oraz aktywnego trybu życia wśród młodzieży oraz mieszkańców województwa małopolskiego. Od 2003 roku firma jest tytularnym sponsorem najstarszego, istniejącego klubu piłkarskiego w Polsce, oraz pięciokrotnego Mistrza Polski – Cracovii, w tym także sekcji hokejowej oraz do czerwca 2020 roku była sponsorem ekstraklasowego klubu piłkarskiego OSC z Lille we Francji. Firma promuje również aktywny model życia wśród swoich pracowników.

Do dyspozycji pracowników spółek Grupy Comarch w Krakowie i ich rodzin oddane jest Centrum Rekreacyjne Comarch.

Rowerem do pracy

Grupa Comarch zachęca pracowników do przyjeżdżania w miesiącach wiosennych i letnich rowerem do pracy, zapewniając infrastrukturę rowerową (np. stojaki, rowerownię, stacje naprawcze oraz szatnie z prysznicami) oraz okolicznościowe akcje związane z rowerami.

Po raz kolejny firma dołączyła do organizowanej przez Wydział Gospodarki Komunalnej Urzędu Miasta Krakowa małopolskiej kampanii „Rowerem do pracy, czyli – dom, rower, praca... i tak w kółko”. W akcji, której celem jest promowanie roweru jako codziennego środka transportu, pracownicy Comarch uczestniczyli od czerwca do końca października i przejechali dystans 43 199,8 km, dokładając swoją

zieloną cegiełkę w walce o czystsze środowisko. Regularne dojazdy rowerem do pracy możliwe są dzięki zapewnionej przez Comarch infrastrukturze. W polskich oddziałach firmy znajdują się m.in.: zamykane rowerownie, stojaki, szatnie z prysznicami oraz samoobsługowe stacje naprawcze.

Kampanie rowerowe organizowane w firmie są elementem polityki środowiskowej, która jest wpisana w strategię firmy i model zarządzania.

Biegamy i pomagamy

W 2020 roku pracownicy z oddziałów w Krakowie, na Śląsku, w Lublinie, Poznaniu, Łodzi i Gdańsku, uczestniczyli w charytatywnym biegu Poland Business Run 2.0. Tegoroczna edycja odbyła się 8 września w zmienionej formule, zawodnicy bowiem biegli indywidualnie i każdy sam decydował o wyborze trasy. Niezmiennie pozostało to, że choć osobno, to wspólnie walczyli o szczytny cel i wsparcie dla osób z niepełnosprawnością ruchową.

Charytatywna rywalizacja sportowa

Trzy miesiące rywalizacji, trzy zadania do wykonania, trzy kategorie, jeden wspólny cel – wsparcie finansowe dla wybranej organizacji pomocowej. W tegorocznej rywalizacji Comarch ONrun/ONbike/ONmove wzięło udział 407 pracowników, którzy łącznie przejechali i przebiegli ponad 117 000 km. Dzięki zaangażowaniu pracowników udało się zrealizować cel i wesprzeć finansowo Fundację Słonie na balkonie, pomagającej dzieciom z problemami psychicznymi. Przekazana kwota pozwoliła na sfinansowanie ponad 180 konsultacji psychologicznych i psychoterapeutycznych dla 100 dzieci w wieku od 4 do 18 lat.

Aktywność w sezonie zimowym

Na początku 2020 roku, Comarch umożliwił pracownikom oraz ich rodzinom korzystanie z bezpłatnych wejściówek na lodowisko.

7.4. Aktywność i integracja on-line

Comarch dba o dobrą atmosferę pracy i przywiązuje dużą wagę do relacji pracowniczych. Mimo braku możliwości zorganizowania tradycyjnych eventów, Comarch podejmował inicjatywy mające na celu integrację pracowników i zespołów. Wiele działań podejmowali bezpośrednio managerowie poszczególnych zespołów.

Gra terenowa z okazji Dnia Dziecka

We współpracy z Centralnym Domem Technologii, nowoczesnym ośrodkiem edukacyjnym, którego Comarch jest partnerem strategicznym, zorganizowana została internetowa gra terenowa dla rodzin pracowników. Przygotowane zostały dwie wersje gry – „Kulawy pirat Joe” dla dzieci młodszych w wieku 8-10 lat oraz „Miasto robotów” dzieci starszych w wieku 11-13 lat.

Turniej CS: Global Offensive

Zawody zorganizowane zostały przez E-sportową Ligę Firmową, integrując miłośników tej legendarnej gry. W ogólnopolskich rozgrywkach udział wzięły 3 drużyny z Comarch.

7.5. Działania realizowane w 2020 roku przez MKS Cracovia SSA

2020 rok, z uwagi na szerzącą się pandemię koronawirusa, był niezwykle trudnym czasem. Comarch będąc w pełni świadomym tych potrzeb z niezwykłą uważnością, jak również intensyfikacją podszedł do tematu Społecznej Odpowiedzialności Biznesu. Należy jednak zwrócić uwagę, iż nacisk nie był położony jedynie na walkę z koronawirusem jako samym w sobie. „Ofiarami” pandemii były również nastroje społeczne czy lokalni przedsiębiorcy, dlatego na tej płaszczyźnie również było wiele do zrobienia. Poniżej zostały przedstawione działania CSR wdrażane przez Comarch poprzez markę Miejskiego Klubu Sportowego Cracovia od początku sierpnia do końca listopada 2020 roku.

Akademia Klasy Ekstra

Comarch we współpracy z MKS Cracovia SSA oraz Ekstraklasa SA zorganizował już po raz kolejny turniej Ekstra Talent. Wydarzenie skierowane jest do młodzieży w przedziale wiekowym 11 – 12 lat. Głównym celem jest krzewienie aktywności fizycznej jako najlepszej formy spędzania wolnego czasu.

Celebracja zdobycia Pucharu Polski

Mając na uwadze znaczenie zdobycia Pucharu Polski przez piłkarzy Cracovii dla znacznej części społeczeństwa Miasta Krakowa, Comarch wspólnie z klubem zorganizował popucharową fetę. Jedną z głównych idei przyświecających organizacji wydarzenia była troska o poprawę nastrojów społecznych, które ucierpiały wskutek lockdownu wywołanego pandemią koronawirusa.

Europejski Tydzień Piłki Nożnej Olimpiad Specjalnych

Mecz 5. kolejki sezonu 2020/21 PKO BP Ekstraklasy pomiędzy Cracovią, a Rakowem Częstochowa został dedykowany promocji Europejskiego Tygodnia Piłki Nożnej Olimpiad Specjalnych. Wydarzenie powstałe z inicjatywy organizatora rozgrywek we współpracy z Comarch miało na celu zwrócenie uwagi na wysiłek jaki w uprawianie sportu wkładają osoby niepełnosprawne intelektualnie. W trakcie meczu spikerzy odczytali przesłanie Olimpiad Specjalnych, a na telebimach pojawiło się wideo promujące sportowców z niepełnosprawnością intelektualną.

Ekstrapomoc

Comarch wspólnie z MKS Cracovia SSA przystąpił do akcji Ekstrapomoc polegającej na wzajemnym promowaniu zbiórek na cele charytatywne oraz przekazywaniu pamiątek na aukcje przez wszystkie zespoły uczestniczące w rozgrywkach Ekstraklasy. Comarch do projektu pomocowego zgłosił Matyldę Celejewską – niepełnosprawną córkę jednego z kibiców Cracovii.

Indywidualne zdjęcia z Pucharem Polski

Comarch zdecydował się na umożliwienie kibicom Cracovii wykonywania indywidualnych zdjęć z Pucharem Polski. U podstaw tej decyzji leżały podobne walory jak przy organizacji celebracji zdobycia trofeum – waga wydarzenia dla społeczeństwa miasta oraz poprawa nastrojów społecznych w związku z pandemią koronawirusa.

Aukcje charytatywne

Jedną z kluczowych dziedzin Społecznej Odpowiedzialności Biznesu jest dbałość i troska o potrzebujących. Z tego względu Comarch przekazuje liczne gadzety organizacjom charytatywnym zbierającym fundusze na pomoc czy leczenie osób znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej.

Kampania Złotej Wstążki

Comarch aktywnie włączył się w kampanię Złotej Wstążki, której głównym celem było zbieranie funduszy na leczenie chorób nowotworowych wśród dzieci. Przy wykorzystaniu mediów społecznościowych Cracovii, promowano zbiórki na rzecz walki z rakiem. Do akcji włączyli się również piłkarze klubu, którym w trakcie meczów zliczano przebiegnięte kilometry, a które następnie przekładano na wysokość wsparcia finansowego kampanii przez jednego z jej partnerów.

Movember

Listopad każdego roku jest miesiącem walki z rakiem prostaty. Comarch, tradycyjnie już, włączył się w akcję Movember mającą na celu zachęcenie mężczyzn do badań profilaktycznych.

Pasuje pomóc Wam

Niewątpliwie jedną z największych „ofiar” pandemii koronawirusa byli lokalni przedsiębiorcy. Spowodowane walką z wirusem SARS-CoV-2 decyzje o czasowym zamknięciu m.in. restauracji przyczyniły się do wielkich strat finansowych. Z tego tytułu Comarch zaoferował lokalnym firmom usługowym darmowe wsparcie marketingowo-reklamowe przy użyciu kanałów komunikacyjnych Cracovii.

7.6. Darowizny i sponsoring

W 2020 roku, z uwagi na sytuację wywołaną trwającą pandemią Covid-19, Grupa Comarch na bieżąco reagowała na potrzeby społeczne, przekazując do szkół, domów dziecka i organizacji pożytku publicznego 340 sztuk sprzętu elektronicznego (komputerów i monitorów) potrzebnego do zorganizowania nauczania zdalnego, których wartość wyniosła blisko 78 tys. PLN netto.

S.9.4.

Poniższa tabela przedstawia całkowitą kwotę darowizn na cele społeczne przekazane przez Comarch S.A. oraz Grupę Comarch w latach 2019 – 2020.

w tys. PLN	2020	2019
Comarch S.A.	13	38
<i>najwięksi obdarowani</i>	<i>Fundacja Słonie Na Balkonie</i> <i>Chorągiew Kujawsko - Pomorska</i> <i>ZHP</i>	<i>Parafia Rzymsko-Katolicka p.w</i> <i>Wniebowzięcia Najświętszej Maryi</i> <i>Panny w Krakowie</i> <i>Archidiecezja Krakowska</i> <i>Komenda Państwowej Straży</i> <i>Pożarnej w Krakowie</i>
Grupa Comarch	13	159
<i>najwięksi obdarowani</i>	<i>Fundacja Słonie Na Balkonie</i> <i>Chorągiew Kujawsko - Pomorska</i> <i>ZHP</i>	<i>Polsko-amerykańskie</i> <i>Stowarzyszenie Kobiet</i> <i>Instytut Politechniczny</i> <i>i Uniwersytet Stanowy Wirginii</i>

S.9.5.

Poniższa tabela przedstawia całkowitą kwotę wydatkowaną przez Comarch S.A. oraz Grupę Comarch w latach 2019 – 2020.

w tys. PLN	2020	2019
Comarch S.A.	6 600	6 600
<i>najwięksi sponsorowani partnerzy</i>	<i>MKS Cracovia SSA</i>	<i>MKS Cracovia SSA</i>

Grupa Comarch

6 736

8 246

najwięksi sponsorowani
partnerzy

MKS Cracovia SSA

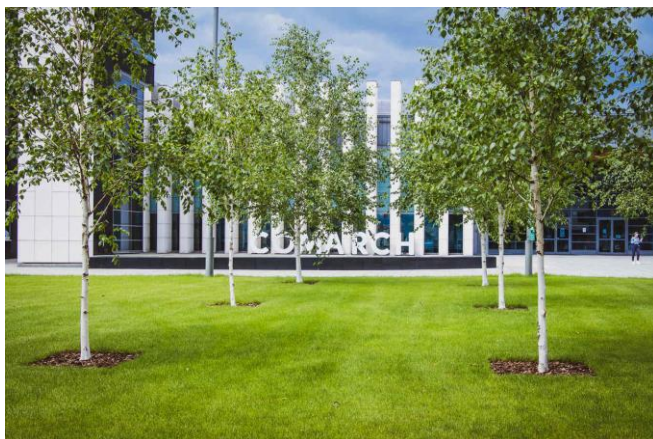
MKS Cracovia SSA

S.9.6.

Niezależnie od działań prowadzonych i koordynowanych przez przedsiębiorstwo pracownicy Grupy Comarch angażują się w wiele akcji charytatywnych (takich jak wolontariat czy Szlachetna Paczka).

8. Ochrona Środowiska**8.1. System Zarządzania Środowiskowego i System Zarządzania Energią**

Polityka Zintegrowanego Systemu Zarządzania oraz procedury funkcjonujące w ramach wdrożonych systemów zobowiązują Grupę Comarch do podejmowania aktywnych działań na rzecz ograniczania negatywnego wpływu na środowisko naturalne. W ramach wdrożonego Systemu Zarządzania Środowiskowego zgodnego z wymaganiami normy ISO 14001 Grupa Comarch zidentyfikowała aspekty środowiskowe, które monitoruje, nadzoruje i na które wpływa.

Wszystkie Spółki z Grupy Comarch przestrzegają lokalnych przepisów prawnych w zakresie ochrony środowiska naturalnego. Grupa Comarch świadomie ogranicza negatywny wpływ swojej działalności na środowisko naturalne, minimalizując zużycie zasobów naturalnych oraz ogranicza wytwarzanie odpadów powstających w wyniku bieżącej działalności. Promuje także ekologiczny styl życia wśród swoich pracowników, prowadząc akcje zachęcające do czynnego uczestnictwa w ochronie środowiska naturalnego.

W Comarch S.A. został wdrożony i certyfikowany System Zarządzania Energią zgodny z międzynarodowym standardem ISO 50001. W ramach tego systemu podejmowanych jest szereg działań zmierzających do poprawy efektywności energetycznej przedsiębiorstwa głównie w obszarach tzw. znaczącego zużycia energii (energia elektryczna, energia cieplna, flota). Działania te uwzględniają modernizację budynków i wyposażenia, wykorzystywanie odnawialnych źródeł energii, zastosowanie odpowiedniej polityki zakupowej, polityki modernizacji floty, a także prowadzenie akcji uświadamiających wśród pracowników i ciągłe monitorowanie odpowiednich wskaźników. Wymienione działania realizowane są w ramach programów i zadań energetycznych na dany okres.

E.4.1., E.4.2., E.4.3., E.4.4.

Tereny cenne przyrodniczo nie znajdują się w sąsiedztwie bądź sferze oddziaływania Grupy Comarch. Działalność Grupy Comarch nie powoduje istotnych strat środowiskowych.

Grupa Comarch monitoruje na bieżąco zanieczyszczenie powietrza czujnikiem zainstalowanym na jednym ze swoich budynków znajdujących się w Specjalnej Strefie Ekonomicznej w Krakowie. Czujnik jest włączony do sieci sensorów Airly co pomaga w stworzeniu krajowej sieci pomiarowej monitorującej smog.

8.2. Wykorzystanie surowców naturalnych**E.1.1., E.1.2.**

Ze względu na fakt, iż spółki Grupy Comarch w przeważającej mierze są producentami oprogramowania i systemów informatycznych, działalność tych spółek nie wiąże się z bezpośrednim wykorzystywaniem surowców będących zasobami naturalnymi jak rudy, minerały, drewno. Korzystają natomiast z typowych mediów,

zużywanych w trakcie bieżącej pracy. Wśród wykorzystywanych surowców zidentyfikowano: energię elektryczną, gaz, paliwa płynne (benzynę, olej napędowy, LPG), ciepło oraz wodę.

Część działalności Grupy Comarch stanowi również niskoseryjna produkcja urządzeń elektronicznych z podzespołów kupowanych od dostawców zewnętrznych oraz związane z tym prace projektowo-badawcze. Produkcja odbywa się w nowoczesnej hali produkcyjnej zlokalizowanej w Specjalnej Strefie Ekonomicznej w Krakowie.

Pozostałe spółki Grupy Comarch również nie korzystają bezpośrednio z surowców pierwotnych.

Dodatkowo w toku procesów produkcyjnych i logistycznych wykorzystuje się papierowe, kartonowe, plastikowe i drewniane opakowania i zabezpieczenia. Poniżej przedstawiono zestawienie ilości wprowadzonych na rynek opakowań. Ilość wprowadzonych opakowań wynika bezpośrednio z wielkości sprzedaży.

Poniższa tabela przedstawia ilość opakowań w kg wprowadzonych na rynek przez Comarch S.A. oraz Grupę Comarch w latach 2019 – 2020.

Opakowania wprowadzone na rynek	2020	2019
Comarch S.A.	545 kg	889 kg
Grupa Comarch	1 075 kg	2 391 kg

8.3. Ograniczenie zużycia energii

Energochłonność produktów

Urządzenia elektroniczne produkowane przez Grupę Comarch zasilane są energią elektryczną, przez co oddziałują na środowisko. Ilość zużywanej energii przez produkty nie jest możliwa do dokładnego oszacowania, gdyż zależy ona od bardzo wielu czynników m.in. od intensywności użytkowania, warunków atmosferycznych, trybu pracy i rodzaju dołączonych do urządzeń akcesoriów.

Grupa Comarch stawia sobie za jeden z głównych celów ograniczenie zużycia energii elektrycznej w każdej kolejnej wersji danego urządzenia. Dzieje się to poprzez optymalizację zużycia energii zarówno w obszarze Firmware, jak i Hardware. Przykładem może być stosowanie technologii o wysokiej efektywności energetycznej, jak na przykład NB IoT, czy też wykorzystywanie komponentach zużywających mniej energii.

Grupa Comarch dostarcza także rozwiązania dla wspierające dostawców wody, energii elektrycznej, gazu w monitorowaniu sieci przesyłowych. Pozwala to na zmniejszenie strat mediów, szybkich detekcji awarii, a w konsekwencji do mniejszego zużycia zasobów naturalnych ziemi. Poniższa tabela przedstawia procent przychodów z wyrobów gotowych oraz usług z nimi związanych opracowanych z uwzględnieniem kryteriów środowiskowych w Comarch S.A. oraz Grupie Comarch w latach 2019 – 2020.

E.8.2	Przychody z wyrobów gotowych oraz usług z nimi związanych opracowanych z uwzględnieniem kryteriów środowiskowych	2020	2019
	Comarch S.A.	1,8%	3,8%
	Grupa Comarch	2,4%	3,2%

Zużycie energii elektrycznej, ciepła, gazu i paliw

E.2.1., E.2.2., E.2.3.

Grupa Comarch stale monitoruje zużycie energii elektrycznej, ciepła i paliw we wszystkich obszarach swojej działalności, skupiając się przede wszystkim na zużyciu energii elektrycznej, ciepła oraz gazu wykorzystywanych w budynkach będących własnością Comarch S.A. oraz na zużyciu paliw płynnych służących do napędu samochodów należących do floty Grupy Comarch. Dodatkowo monitorowane jest zużycie wody, a także paliw płynnych używanych w agregatach prądotwórczych, sprzęcie wolnobieżnym.

Znaczący udział w konsumpcji energii elektrycznej mają Data Center w Krakowie, Warszawie oraz w Dreźnie w Niemczech i Lezennes we Francji.

Zakres raportowania dla Comarch S.A. obejmuje budynki własne Comarch S.A., tj. budynki w Specjalnej Strefie Ekonomicznej (SSE2, SSE3, SSE4, SSE5, SSE6, SSE7) oraz dwa budynki w Warszawie (przy ul. Puławskiej oraz przy ul. Leśnej), wyłączając budynek SSE1, którego powierzchnia jest wynajmowana przez zewnętrzne jednostki.

W ujęciu Grupy Comarch uwzględniane jest również zużycie dla budynków należących do spółek Grupy Comarch w Dreźnie w Niemczech, Lezennes we Francji, Centrum Medyczne iMED w Krakowie oraz budynek w Łodzi przy ul. Jaracza 78. W roku 2020 z zestawienia wyłączono stołówkę OPSO, zarządzaną obecnie przez zewnętrzną jednostkę.

Poniższe tabele przedstawiają zużycie energii elektrycznej, ciepła, gazu i innych nośników energii, wody oraz emisje CO₂ w Comarch S.A. oraz w Grupie Comarch w latach 2019 – 2020.

Zużycie energii elektrycznej, ciepła oraz paliw Comarch S.A. ¹⁾	2020	2019
Zużycie energii elektrycznej ²⁾	17 364 894 kWh	17 594 566 kWh
Zużycie ciepła ³⁾	4 037 720 MJ	4 248 000 MJ
Zużycie gazu ⁴⁾	465 673 m ³	451 749 m ³
Zużycie benzyny ⁵⁾	250 681 kg	380 610 kg
Zużycie oleju napędowego ⁵⁾	28 026 kg	52 366 kg
Zużycie LPG ⁵⁾	519 kg	652 kg
Całkowite zużycie energii ⁶⁾	97 966 207 MJ	105 937 478 MJ
Zużycie energii/pracownika ⁶⁾	19 570 MJ/pracownika	21 277 MJ/pracownika

- Zużycie energii elektrycznej, ciepła oraz gazu dla Comarch S.A. przedstawiono dla budynków będących własnością Comarch S.A. tzn. budynków w Specjalnej Strefie Ekonomicznej (SSE2, SSE3, SSE4, SSE5, SSE6, SSE7) oraz dwóch budynków w Warszawie (przy ul. Puławskiej oraz przy ul. Leśnej).
- Zużycie energii elektrycznej przedstawiane jest dla budynków zlokalizowanych w Polsce będących własnością Comarch S.A. tzn. budynków w Specjalnej Strefie Ekonomicznej (SSE2, SSE3, SSE4, SSE5, SSE6, SSE7) oraz dwóch budynków w Warszawie (przy ul. Puławskiej oraz przy ul. Leśnej). Przedstawiane jest łączne zużycie energii elektrycznej dla tych budynków. Zużycie energii elektrycznej w roku 2020 zmalało o ok. 1,3% w porównaniu z rokiem 2019. Znaczący udział w zużyciu energii elektrycznej mają serwerownie, dlatego sytuacja związana z Covid-19 nie wpłynęła znacznie na zmniejszenie zużycia.
- Zużycie ciepła przedstawione jest dla budynków SSE5, SSE6 i SSE7. Przedstawiane jest łączne zużycie ciepła dla tych budynków w przeliczeniu na MJ. Zużycie ciepła w 2020 roku spadło o ok. 5,0% w porównaniu z rokiem 2019.
- Zużycie gazu przedstawione jest dla budynków zlokalizowanych w Polsce będących własnością Comarch S.A., tzn. budynków w Specjalnej Strefie Ekonomicznej (SSE2, SSE3, SSE4) oraz budynków w Warszawie (przy ul. Puławskiej oraz przy ul. Leśnej). Przedstawiane jest łączne zużycie gazu dla tych budynków w m³. Zużycie gazu wzrosło o ok. 3,1% w porównaniu z rokiem 2019.
- Zużycie benzyny, oleju napędowego oraz LPG przedstawiane jest dla:
 - benzyna: przedstawiane jest łączne zużycie benzyny dla floty samochodowej w Polsce oraz paliwa używanego w sprzęcie wolnobieżnym.
 - olej napędowy: przedstawiane jest łączne zużycie oleju napędowego dla floty samochodowej w Polsce i oleju wykorzystywanego w maszynach i agregatach służących do zasilania awaryjnego.
 - LPG: przedstawiane jest zużycie gazu płynnego propan-butan LPG dla floty samochodowej w Polsce.

Zużycie paliw podane jest w kg, wykorzystując do obliczeń następujących współczynników: 1 litr benzyny = 0,755 kg, 1 litr oleju napędowego = 0,84 kg, 1 litr LPG to 0,5 kg. Zużycie benzyny w roku 2020 zmalało o ok. 34,1% w porównaniu z rokiem 2019. Tak duży spadek może wynikać z ograniczeń w przemieszczaniu się, związanych z pandemią Covid-19. Jednocześnie zużycie oleju

napędowego w roku 2020 w porównaniu z rokiem 2019 zmalało o ok. 46,5%. Zauważalny jest również spadek zużycia LPG w porównaniu roku 2019 o 20,4%.

- 6) Do obliczenia całkowitego zużycia energii wewnątrz organizacji wzięto pod uwagę zużycie energii elektrycznej, ciepła, gazu oraz paliw (benzyny, oleju napędowego i LPG) przedstawionych wyżej. Do obliczeń danych za 2020 rok wykorzystano następujące współczynniki: 1 kg benzyny = 12,836 kWh, 1 kg oleju napędowego = 12,589 kWh, 1 kg LPG = 13,702 kWh, opracowane przez organizację DEFRA, natomiast dla gazu wykorzystano współczynniki dostępne na fakturach. Całkowite zużycie energii zostało przeliczone na MJ. Całkowite zużycie energii w roku 2020 wyniosło 97 966 207 MJ i zmalało o ok. 7,5% w porównaniu z rokiem 2019. Obliczono również intensywność zużycia energii biorąc pod uwagę liczbę zatrudnionych pracowników w budynkach będących własnością Comarch S.A. Zgodnie z danymi na 31 grudnia 2020 roku w spółce Comarch S.A. zatrudnionych było 5006 pracowników, co stanowi wzrost zatrudnienia o 27 osób w porównaniu z analogicznym okresem roku 2019. Zużycie energii na osobę w roku 2020 wyniosło 19 570 MJ, a więc zmniejszyło się o ok. 8,0% w porównaniu z rokiem 2019.

Zużycie energii elektrycznej, ciepła, gazu oraz paliw w Grupie Comarch ⁷⁾	2020	2019
Zużycie energii elektrycznej ⁸⁾	21 766 435 kWh	22 309 884 kWh
Zużycie ciepła ⁹⁾	6 769 681 MJ	7 188 247 MJ
Zużycie gazu ¹⁰⁾	465 673 m ³	459 156 m ³
Zużycie benzyny ¹¹⁾	303 504 kg	445 159 kg
Zużycie oleju napędowego ¹¹⁾	61 239 kg	120 462 kg
Zużycie LPG ¹¹⁾	519 kg	652 kg
Całkowite zużycie energii ¹²⁾	120 489 868 MJ	132 302 879 MJ
Zużycie energii/pracownika ¹³⁾	18 646 MJ/pracownika	19 710 MJ/pracownika

- 7) Przedstawiono dane łączne dla budynków będących własnością zarówno Comarch S.A. jak i spółek Grupy Comarch (krajowych i zagranicznych). Dla Comarch S.A. są to budynki w Specjalnej Strefie Ekonomicznej (SSE2, SSE3, SSE4, SSE5, SSE6, SSE7) oraz dwa budynki w Warszawie (przy ul. Puławskiej oraz przy ul. Leśnej), wyłączając budynek SSE1, którego powierzchnia jest wynajmowana przez zewnętrzne jednostki. W ujęciu Grupy Comarch są to również budynki w Dreźnie w Niemczech, Lezennes we Francji, Centrum Medyczne iMED w Krakowie oraz budynek w Łodzi przy ul. Jaracza 78. W roku 2020 z zestawienia wyłączono stołówkę OPSO, zarządzaną obecnie przez zewnętrzną jednostkę.
- 8) Zużycie energii elektrycznej zostało przedstawione dla budynków będących własnością spółek Grupy Comarch (krajowych i zagranicznych). W roku 2020 zużycie energii elektrycznej było niższe o ok. 2,4 % w porównaniu z rokiem 2019.
- 9) Zużycie ciepła w budynkach własnych spółek Grupy Comarch w roku 2020 zmalało o ok. 5,8% w porównaniu z rokiem bazowym (2019). Zużycie przedstawione jest dla budynków Comarch S.A. (SSE5, SSE6 i SSE7) oraz dla budynków Spółek Grupy Comarch (Drezno w Niemczech, Centrum Medyczne iMED w Krakowie, Łódź, ul. Jaracza 78).
- 10) Zużycie gazu przedstawione zostało dla budynków własnych spółki Comarch S.A. (budynki w Specjalnej Strefie Ekonomicznej (SSE2, SSE3, SSE4) oraz budynki w Warszawie przy ul. Puławskiej i przy ul. Leśnej), pozostałe budynki nie posiadają gazu. W 2020 wyłączono z zestawienia zużycie gazu dla stołówki OPSO, zarządzanej przez zewnętrzną jednostkę. Zużycie wzrosło o ok. 1,4% w porównaniu z rokiem 2019.
- 11) Zużycie benzyny, oleju napędowego i LPG przedstawiane jest dla:
- benzyny: przedstawiane jest łączne zużycie benzyny dla spółek Polskich oraz zagranicznych,
 - oleju napędowego: przedstawiane jest łączne zużycie oleju napędowego dla spółek Polskich oraz zagranicznych,
 - LPG: przedstawione jest zużycie dla Comarch S.A.

Zużycie paliw dla Grupy Comarch uwzględnia zużycie dla floty samochodowej, sprzętu wolnobieżnego maszyn i agregatów służących do zasilania awaryjnego.

W roku 2020 odnotowano spadek zużycia benzyny i oleju napędowego w porównaniu z rokiem 2019, co jest spowodowane ograniczaniem w przemieszczaniu się, spowodowanym pandemią Covid-19. W przypadku benzyny, zużycie zmalało o 31,8% w porównaniu z rokiem bazowym (2019), natomiast zużycie oleju napędowego zmalało o 49,2%. Spadek zużycia LPG w porównaniu z rokiem 2019 wynosi 20,4%.

- 12) Całkowite zużycie energii w roku 2020 wyniosło 120 489 868 MJ i było o 8,9% niższe niż zużycie w roku 2019. Obliczono również intensywność zużycia energii biorąc pod uwagę łączną liczbę osób zatrudnionych w spółkach Grupy Comarch. Zgodnie z danymi na 31 grudnia 2020 roku w spółkach Grupy Comarch zatrudnionych było 6462 pracowników, co stanowi wzrost zatrudnienia o 114 osób w porównaniu z analogicznym okresem roku 2019.

Ograniczeniu zużycia energii sprzyja także odpowiedzialne zarządzanie flotą samochodową.

W 2020 roku wymiana floty w spółkach Grupy Comarch, z powodu komplikacji związanych z pandemią Covid-19, charakteryzowała się mniejszą dynamiką niż w latach poprzednich. Zakupy nowych pojazdów zostały ograniczone. W polskich spółkach Grupy Comarch zostało zakupionych jedynie 12 nowych samochodów spełniających normę EURO 6 (4 w spółce Comarch S.A.), natomiast wycofano z eksploatacji 13 pojazdów (9 w spółce Comarch S.A.) charakteryzujących się normami EURO 4 oraz EURO 5, niemniej jednak odsetek samochodów spełniających najbardziej rygorystyczną normę EURO 6 z każdym kolejnym rokiem jest coraz wyższy.

Poniższe tabele przedstawiają odsetek samochodów w Comarch S.A. oraz w Grupie Comarch spełniających poszczególne normy emisji spalin w latach 2019 – 2020.

Normy emisji spalin samochodów w Comarch S.A.	2020	2019
EURO 6	79%	73%
EURO 5	20%	26%
EURO 4 i niższe	1%	1%

W pozostałych spółkach zależnych Grupy Comarch większość samochodów również spełnia normę emisji spalin EURO 6 i mimo ograniczonych zakupów w 2020 roku, ich ilość zwiększyła się względem mniej ekologicznych pojazdów (normy EURO 4 oraz EURO 5). Podobnie jak w Comarch S.A. można zaobserwować, że z eksploatacji wycofanych zostało więcej pojazdów, niż zakupiono nowych.

Normy emisji spalin samochodów w Grupie Comarch	2020	2019
EURO 6	85%	75%
EURO 5	14%	23%
EURO 4 i niższe	1%	2%

8.4. Zużycie wody oraz odprowadzone ścieki

E.3.1., E.3.2., E.3.3.

Działalność Grupy Comarch nie wiąże się ze zużyciem wody do celów technologicznych. Woda dostarczana w całości przez wodociągi miejskie jest wykorzystywana w pomieszczeniach higieniczno-sanitarnych dla celów bytowych. Grupa Comarch nie pobiera bezpośrednio wód powierzchniowych i podziemnych oraz nie odprowadza ścieków do wód i gruntów.

Znaczący wpływ na poziom zużycia wody w krakowskiej SSE ma funkcjonujące tam centrum rekreacji, w skład którego wchodzi 25 metrowy basen pływacki.

Zużycie wody podlega ciągłemu monitorowaniu, w postaci odczytów z subliczników. W ramach działań dążących do minimalizacji zużycia podnoszona jest świadomość pracowników oraz podejmowane są działania, w celu zwiększenia szybkości i skuteczności reagowania na różnego rodzaju awarie.

Poniższe tabele przedstawiają zużycie wody w Comarch S.A. oraz w Grupie Comarch w latach 2019 – 2020.

Zużycie wody w Comarch S.A.	2020	2019
Zużycie wody	24 655 m ³	37 591 m ³
Zużycie wody na 1 pracownika	4,93 m ³	7,55 m ³

Zużycie wody w Grupie Comarch	2020	2019
Zużycie wody	30 483 m ³	45 532 m ³
Zużycie wody na 1 pracownika	4,72 m ³	7,17 m ³

Zużycie wody w ujęciu Comarch S.A. przedstawione jest dla budynków będących własnością Comarch S.A. w Polsce, tzn. budynków w Specjalnej Strefie Ekonomicznej (SSE2 – SSE7), a także dwóch budynków w Warszawie (przy ul. Puławskiej oraz przy ul. Leśnej).

Dodatkowo w tabeli, dotyczącej zużycia wody w Grupie Comarch zaprezentowano sumaryczne zużycie wody uwzględniające budynki będące własnością Comarch S.A. oraz pozostałych spółek Grupy w Polsce i zagranicą. W 2020 roku odnotowano spadek zużycia wody dla budynków własnych Comarch S.A., co wynika w głównej mierze z wprowadzenia pracy zdalnej w związku z Covid-19.

E.6.5

Comarch S.A. jest wytwórcą ścieków komunalnych (bytowych). Działalność Comarch S.A. i spółek Grupy Comarch nie generuje ścieków przemysłowych.

Grupa Comarch jest wytwórcą ścieków komunalnych, które w całości kierowane są do oczyszczalni miejskich. Nie jest prowadzona osobna ewidencja jakościowa i ilościowa tak wytworzonych ścieków.

8.5. Emisje gazów cieplarnianych

Wielkość emisji

E.5.1., E.5.3.

Grupa Comarch stale dąży do minimalizacji negatywnego wpływu działalności na środowisko. W związku z tym od 2012 roku szacowana jest emisja ekwiwalentu dwutlenku węgla do środowiska. Podczas oszacowywania zastosowano metodologię polegającą na pomnożeniu danych dotyczących zużycia energii, wody, paliwa przez odpowiednie współczynniki konwersji emisji. Przeliczniki te pozwalają na zamianę tych danych na ekwiwalent dwutlenku węgla (CO₂e). CO₂e jest uniwersalną jednostką miary, która pozwala na oszacowanie wpływu na globalne ocieplenie wynikające z emisji gazów cieplarnianych. Poniżej przedstawiono szacunkowe wartości bezpośredniej (wynikającej z działalności organizacji) i pośredniej (z wszelkich innych czynności, np. konsumpcji energii elektrycznej, emisja związana z dostawą wody) emisji dwutlenku węgla dla roku bazowego.

Poniższe tabele przedstawiają bezpośrednie emisje gazów cieplarnianych w Comarch S.A. oraz w Grupie Comarch w latach 2019 – 2020.

Bezpośrednie emisje gazów cieplarnianych w Comarch S.A.	2020	2019
Emisja CO ₂ e	1 853 Mg CO ₂ e	2 738 Mg CO ₂ e
Emisja CO ₂ e/osobę	0,37 Mg CO ₂ e /osobę	0,55 Mg CO ₂ e /osobę
Emisja CO ₂ e/jednostkę przychodu*	0,0019 Mg CO ₂ e	0,0029 Mg CO ₂ e

Bezpośrednie emisje gazów cieplarnianych w Grupie Comarch	2020	2019
Emisja CO ₂ e	2 106 Mg CO ₂ e	3 152 Mg CO ₂ e
Emisja CO ₂ e/osobę	0,33 Mg CO ₂ e /osobę	0,50 Mg CO ₂ e /osobę

Emisja CO₂e/jednostkę przychodu* 0,0014 Mg CO₂e 0,0022 Mg CO₂e

*) 1 000 PLN

Do obliczenia bezpośredniej emisji gazów cieplarnianych wykorzystano dane dotyczące zużycia paliw (benzyny, oleju napędowego i LPG) w podziale na Comarch SA oraz Grupę Comarch, a także gazu w instalacjach należących do budynków będących własnością Comarch S.A./Grupy Comarch w Polsce. Uwzględniono również niezorganizowaną emisję wodorofluorowęglowodorów HFC pochodzącą z nieszczelności instalacji chłodniczych i klimatyzacyjnych. Podczas obliczeń korzystano ze wskaźników opracowanych przez organizację DEFRA – Greenhouse Gas Conversion Factor Repository oraz KOBIZE. Dodatkowo przy obliczeniu emisji HFC wykorzystano dane z analizy prowadzonej bazy danych Centralnego Rejestru Operatorów. Bezpośrednia emisja gazów cieplarnianych dla Comarch S.A. w 2020 roku wyniosła 1 853 Mg CO₂e, co stanowi spadek o ok. 32,3% w porównaniu z rokiem 2019. Na spadek emisji bezpośredniej wpłynęło m.in. zmniejszenie zużycia paliw. Zużycie gazu utrzymało się na stałym poziomie i w roku 2020 było wyższe jedynie o ok. 3,1% w porównaniu z rokiem 2019. W roku 2020 odnotowano mniej incydentów związanych z nieszczelnościami urządzeń chłodniczych i klimatyzacyjnych niż w roku 2019. Incydenty te zostały odpowiednio odnotowane w „Sprawozdaniach dla miejsc korzystania ze środowiska” w Krajowej Bazie o Emisjach Gazów Cieplarnianych i Innych Substancji jako emisje przypadkowe. Dodatkowo zostały uiszczone odpowiednie opłaty za korzystanie ze środowiska do właściwych miejscowo Urzędów Marszałkowskich. Bezpośrednia emisja CO₂e na 1 pracownika dla Comarch S.A. zmalała o 32,7% w porównaniu z rokiem 2019 a emisja CO₂e na jednostkę przychodu zmalała o 34,5%.

Poniższe tabele przedstawiają całkowitą emisję gazów cieplarnianych w Comarch S.A. oraz w Grupie Comarch w latach 2019 – 2020.

Całkowita emisja gazów cieplarnianych w Comarch S.A. (bezpośrednia i pośrednia łącznie)	2020	2019
Emisja CO ₂ e	14 735 Mg CO ₂ e	16 211 Mg CO ₂ e
Emisja CO ₂ e/osobę	2,94 Mg CO ₂ e/osobę	3,26 Mg CO ₂ e/osobę

Całkowita emisja gazów cieplarnianych w Grupie Comarch (bezpośrednia i pośrednia łącznie)	2020	2019
Emisja CO ₂ e	16 676 Mg CO ₂ e	18 752 Mg CO ₂ e
Emisja CO ₂ e/osobę	2,58 Mg CO ₂ e/osobę	2,95 Mg CO ₂ e/osobę

W celu obliczenia intensywności emisji gazów cieplarnianych została zsumowana bezpośrednia i pośrednia emisja gazów cieplarnianych organizacji. Jako emisję pośrednią uwzględniono emisję związaną ze z konsumpcją energii elektrycznej oraz emisję związaną z transportem wody. Do kalkulacji emisji z energii elektrycznej w roku 2020 wykorzystano przeliczniki z KOBIZE (Krajowy Ośrodek Bilansowania i Zarządzania Emisjami), RTE France (Réseau de Transport d'Electricité) oraz UBA (Umweltbundesamt). Do kalkulacji emisji związanej z transportem wody wykorzystano przeliczniki z organizacji Defra - Greenhouse Gas Conversion Factor Repository.

Dane związane z emisją pośrednią z energii elektrycznej za rok 2019 zostały przekalkulowane z zastosowaniem wskaźników krajowych z wyżej wymienionych źródeł, co pozwoliło na porównanie emisji całkowitej w roku 2019 i 2020, dlatego też dane bazowe dla roku 2019 uległy zmianie.

Całkowita emisja gazów cieplarnianych dla Comarch S.A. w roku 2020 wyniosła 14 735 MgCO₂e, co stanowi spadek o ok. 9,1% w porównaniu z rokiem 2019. Obliczono również intensywność emisji gazów cieplarnianych, biorąc pod uwagę liczbę zatrudnionych w Comarch S.A. Zgodnie z danymi na dzień 31 grudnia 2020 r. zatrudnionych było 5 006 osób, co stanowi wzrost zatrudnienia o 27 osób w porównaniu z analogicznym okresem roku 2019. Całkowita emisja gazów cieplarnianych na osobę w roku 2020 wyniosła 2,94 Mg CO₂e, a więc spadła o około 9,8% w porównaniu z rokiem 2019.

Grupa Comarch dbając zarówno o środowisko jak i o ograniczenie kosztów związanych z transportem skraca maksymalnie łańcuch dostaw stosując zasadę dostawy bezpośrednio z punktu dystrybucji do użytkownika końcowego lub partnera biznesowego, wszędzie tam, gdzie jest to możliwe, czyli gdzie nie jest wymagana ingerencja w celu dokonania konfiguracji, instalacji na sprzęcie lub taka ingerencja i tak miałyby miejsce w lokalizacji użytkownika końcowego.

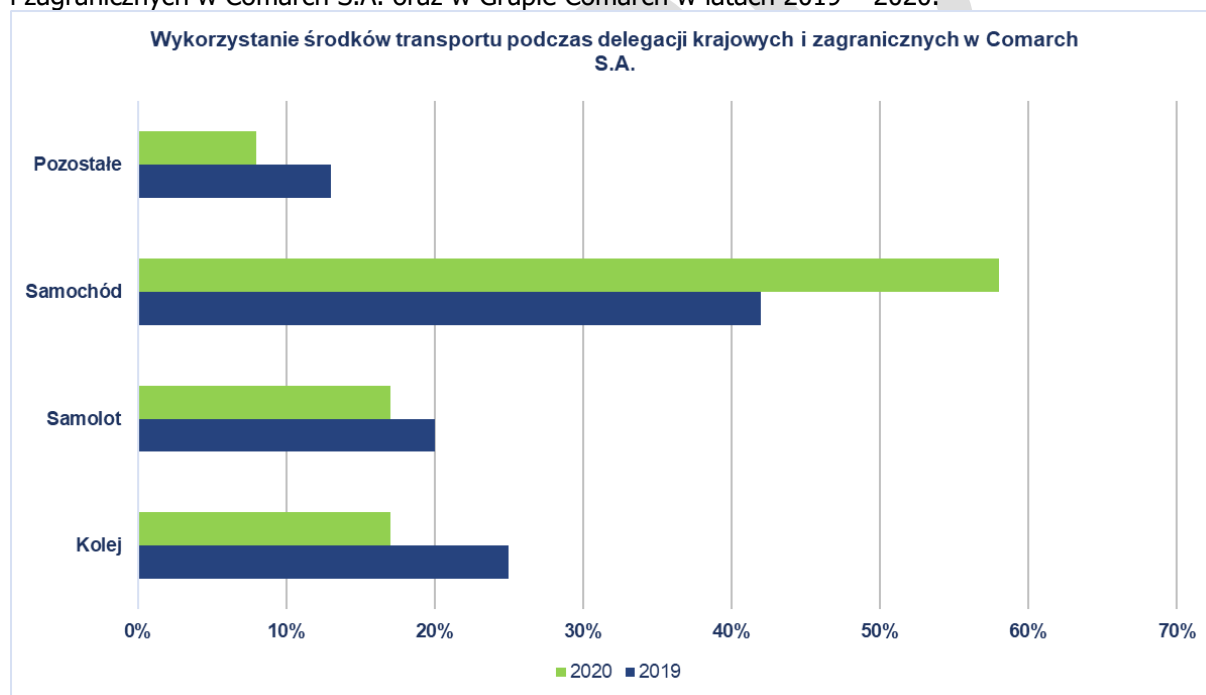
Duża redukcja wpływu transportu towarów i produktów jest również możliwa dzięki korzystaniu z transportu zbiorowego - firm kurierskich.

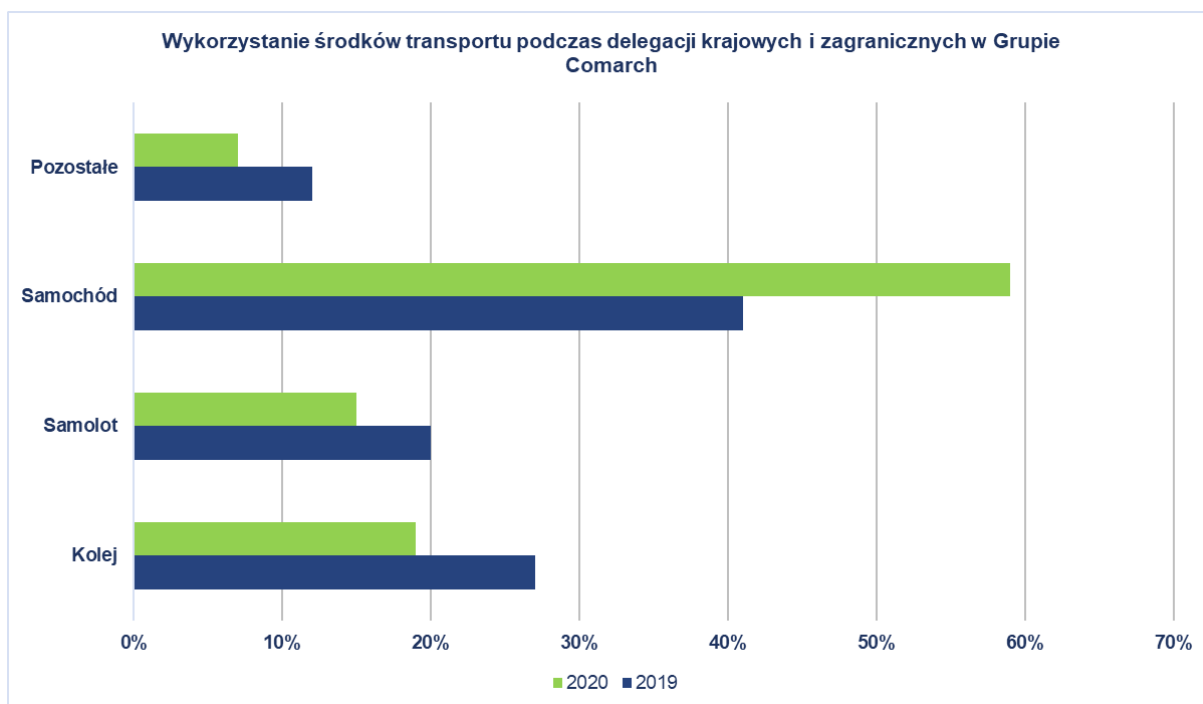
Przewozy organizowane i realizowane za pomocą własnych środków transportu przez pracowników Comarch S.A. są sporadyczne.

Ponieważ Grupa Comarch posiada bardzo dużą grupę odbiorców, którzy stanowią średnie i duże przedsiębiorstwa z całego świata, ilość odbytych delegacji służbowych przez pracowników Grupy Comarch liczona jest w tysiącach.

W 2020 roku, z uwagi na trwającą pandemię Covid-19, liczba delegacji ogółem dla całej Grupy Comarch spadła o ok. 74%. Największy spadek można było zaobserwować w drugim kwartale, kiedy to ilość delegacji była mniejsza aż o 92% w porównaniu z analogicznym okresem 2019 roku. Nadal najbardziej popularnym środkiem transportu był samochód, ale jego wykorzystanie wzrosło o ok. 20% w porównaniu z poprzednim rokiem (wzrost z poziomu ok. 40% do poziomu ok. 60%). Ze względu na zagrożenie epidemiologiczne, wykorzystanie komunikacji zbiorowej w 2020 roku zostało ograniczone.

Poniższe wykresy przedstawiają wykorzystanie środków transportu podczas delegacji krajowych i zagranicznych w Comarch S.A. oraz w Grupie Comarch w latach 2019 – 2020.

Redukcja emisji gazów cieplarnianych

Działania związane z redukcją bezpośredniej emisji gazów cieplarnianych przeprowadzone w roku 2020:

- systematyczna konserwacja i modernizacja instalacji zawierających wodorofluorowęglowodory (HFC),
- produkcja energii odnawialnej we własnej instalacji fotowoltaicznej pozwoliła na zredukowanie emisji CO₂e o 28,09 Mg,
- bieżące wprowadzanie rozwiązań energooszczędnych (wymiana źródeł światła na oświetlenie LED),
- stopniowa wymiana pojazdów spalinowych na spełniające najnowsze normy emisji spalin.

W ocenie Grupy Comarch, zarówno Grupa Comarch, jak i jej dostawcy nie mają bezpośredniego, ani znaczącego wpływu na zmiany klimatu.

Emisje SZWO i F-gazów są monitorowane w Polsce za pomocą bazy CRO (Centralny Rejestr Operatorów). Rejestruje się w niej wszystkie urządzenia klimatyzacyjne i przeciwpożarowe zawierające gazy zubożające warstwę ozonową. W rejestrze wprowadza się informacje o przeglądach i ewentualnych uzupełnieniach gazów. W roku 2020 roku nie wystąpiła emisja SZWO, natomiast wystąpiła emisja wodorofluorowęglowodorów (HFC) pochodząca z nieszczelności instalacji chłodniczych i klimatyzacyjnych.

Poniższa tabela przedstawia emisje SZWO i F-gazów w Grupie Comarch w latach 2019 – 2020.

Emisje SZWO i F-gazów	2020	2019
Grupa Comarch	55 kg	260 kg

Dane w tabeli powyżej przedstawiają emisje monitorowane na podstawie bazy CRO dla budynków będących własnością Grupy Comarch, zlokalizowanych w Polsce. W roku 2020 uzupełniono instalacje o 78,8% mniej F-gazów w porównaniu z rokiem 2019. Wszystkie wycieki w roku 2020 dotyczyły instalacji w budynkach własnych Comarch S.A.

E.5.2., E.5.4.

Poniższe tabele przedstawiają emisje tlenków azotu, tlenków siarki i inne znaczące emisje do powietrza w Comarch S.A. oraz w Grupie Comarch w latach 2019 – 2020.

Comarch S.A.	2020	2019
Emisja CH ₄	2,231 Mg CH ₄	3,488 Mg CH ₄
Emisja CH ₄ /jednostkę przychodu*	2,23*10 ⁻⁶ Mg CH ₄	3,66*10 ⁻⁶ Mg CH ₄
Emisja N ₂ O	3,129 Mg N ₂ O	5,281 Mg N ₂ O
Emisja N ₂ O/jednostkę przychodu*	3,13*10 ⁻⁶ Mg N ₂ O	5,55*10 ⁻⁶ Mg N ₂ O
Emisja SO _x /SO ₂	0,037 Mg SO _x /SO ₂	0,036 Mg SO _x /SO ₂
Emisja SO _x /SO ₂ /jednostkę przychodu*	3,73*10 ⁻⁸ Mg SO _x /SO ₂	3,80*10 ⁻⁸ Mg SO _x /SO ₂
Emisja NO _x /NO ₂	0,799 Mg NO _x /NO ₂	0,771 Mg NO _x /NO ₂
Emisja NO _x /NO ₂ /jednostkę przychodu*	7,99*10 ⁻⁷ Mg NO _x /NO ₂	8,10*10 ⁻⁷ Mg NO _x /NO ₂
Emisja CO	0,118 Mg CO	0,115 Mg CO
Emisja CO/jednostkę przychodu*	1,18*10 ⁻⁷ Mg CO	1,21*10 ⁻⁷ Mg CO
Emisja pyłu zawieszonego całkowitego TSP	0,0015 Mg TSP	0,0015 Mg TSP
Emisja pyłu zawieszonego całkowitego TSP /jednostkę przychodu*	1,51*10 ⁻⁹ Mg TSP	1,58*10 ⁻⁹ Mg TSP
Grupa Comarch	2020	2019
Emisja CH ₄	2,708 Mg CH ₄	4,101 Mg CH ₄
Emisja CH ₄ /jednostkę przychodu*	1,76*10 ⁻⁶ Mg CH ₄	2,85*10 ⁻⁶ Mg CH ₄
Emisja N ₂ O	4,933 Mg N ₂ O	8,579 Mg N ₂ O
Emisja N ₂ O/jednostkę przychodu*	3,21*10 ⁻⁶ Mg N ₂ O	5,97*10 ⁻⁶ Mg N ₂ O
Emisja SO _x /SO ₂	0,037 Mg SO _x /SO ₂	0,037 Mg SO _x /SO ₂
Emisja SO _x /SO ₂ /jednostkę przychodu*	2,43*10 ⁻⁸ Mg SO _x /SO ₂	2,56*10 ⁻⁸ Mg SO _x /SO ₂
Emisja NO _x /NO ₂	0,799 Mg NO _x /NO ₂	0,784 Mg NO _x /NO ₂
Emisja NO _x /NO ₂ /jednostkę przychodu*	5,20*10 ⁻⁷ Mg NO _x /NO ₂	5,45*10 ⁻⁷ Mg NO _x /NO ₂

Emisja CO	0,118 Mg CO	0,117 Mg CO
Emisja CO/jednostkę przychodu*	$7,67 \cdot 10^{-8}$ Mg CO	$8,15 \cdot 10^{-8}$ Mg CO
Emisja pyłu zawieszonego całkowitego TSP	0,0016 Mg TSP	0,0015 Mg TSP
Emisja pyłu zawieszonego całkowitego TSP/jednostkę przychodu*	$1,05 \cdot 10^{-9}$ Mg TSP	$1,05 \cdot 10^{-9}$ Mg TSP

*1 000 PLN

Znaczące substancje zanieczyszczające powietrze generowane przez organizację wzięte pod uwagę to CH₄ oraz N₂O powstające ze spalania paliw przez flotę samochodową oraz sprzęt wolnobieżny, a także SO_x/SO₂, NO_x/NO₂, CO, pył całkowity powstające ze spalania gazu ziemnego we własnych instalacjach oraz paliw przez maszyny i agregaty służące do zasilania awaryjnego. Do obliczeń wykorzystano wskaźniki opracowane przez organizację DEFRA – Greenhouse Gas Conversion Factor Reposiory oraz Krajowy Ośrodek Bilansowania i Zarządzania Emisjami (KOBIZE) za rok 2020. Dane związane z emisją CH₄ oraz N₂O zostały obliczone z wykorzystaniem wskaźników DEFRA, natomiast pozostałe emisje z wykorzystaniem wskaźników KOBIZE. Podane dane w tabeli są danymi szacunkowymi.

Dla Comarch S.A. emisja CH₄ w roku 2020 wyniosła 2,231 Mg CH₄, co stanowi spadek w porównaniu z rokiem 2019 o ok. 36,0%. Emisja N₂O w roku 2020 wyniosła 3,129 Mg N₂O, co stanowi spadek w porównaniu z rokiem 2019 o ok. 40,7%. Emisja SO_x/SO₂ w roku 2020 wyniosła 0,037 Mg SO_x/SO₂, co stanowi wzrost w porównaniu z rokiem 2019 o ok. 2,8%. Emisja NO_x/NO₂ w roku 2020 wyniosła 0,799 Mg NO_x/NO₂, co stanowi wzrost w porównaniu z rokiem 2019 o ok. 3,6%. Emisja CO w roku 2020 wyniosła 0,118 Mg CO, co stanowi wzrost w porównaniu z rokiem 2019 o ok. 0,9%. Emisja pyłu całkowitego zawieszonego TSP w roku 2020 i 2019 wyniosła w przybliżeniu 0,0015 Mg.

Dla Grupy Comarch emisja CH₄ w roku 2020 wyniosła 2,708 Mg CH₄, co stanowi spadek w porównaniu z rokiem 2019 o ok. 34,0%. Emisja N₂O w roku 2020 wyniosła 4,933 Mg N₂O, co stanowi spadek w porównaniu z rokiem 2019 o ok. 42,5%. Emisja SO_x/SO₂ w roku 2020 i 2019 wyniosła w przybliżeniu 0,037 Mg SO_x/SO₂. Emisja NO_x/NO₂ w roku 2020 wyniosła 0,799 Mg NO_x/NO₂, co stanowi wzrost w porównaniu z rokiem 2019 o ok. 1,9%. Emisja CO w roku 2020 wyniosła 0,118 Mg CO, co stanowi wzrost w porównaniu z rokiem 2019 o ok. 0,9%. Emisja pyłu całkowitego zawieszonego TSP w roku 2020 wyniosła 0,0016 Mg, co stanowi wzrost o ok. 6,7%.

Na spadek lub wzrost wielkości emisji mogą wpływać lokalne warunki klimatyczne. Na zmniejszenie wskaźników ma również wpływ wzrost przychodów w badanym okresie. Emisje do powietrza zostały odpowiednio odnotowane w „Sprawozdaniach dla miejsc korzystania ze środowiska” oraz w „Sprawozdaniach z eksploatacji urządzeń” w Krajowej Bazie o Emisjach Gazów Ciężkich i Innych Substancji - KOBIZE. Dodatkowo zostały uiszczone opłaty za wprowadzanie gazów i pyłów do powietrza zgodnie z obowiązującymi regulacjami prawnymi.

8.6. Odpady

E.6.5

Grupa Comarch wytwarza odpady powstające w wyniku bieżącej działalności spółek. Największą część stanowi sprzęt elektryczny i elektroniczny, który jest amortyzowany i podlega wymianie. Przed zaklasyfikowaniem sprzętu jako odpad jest on oceniany pod kątem możliwości jego dalszego wykorzystania w ramach Grupy lub przez podmioty zewnętrzne.

Produkty wytwarzane przez Grupę Comarch nie mają znaczącego negatywnego wpływu na środowisko naturalne w trakcie użytkowania. Stopień oddziaływania na środowisko naturalne wprowadzanych produktów elektronicznych pod koniec ich cyklu życia zależy głównie od zachowania klientów w tym zakresie. Grupa Comarch zapewnia zbiórkę zużytego sprzętu elektronicznego i elektrycznego. Więcej informacji na: <https://www.comarch.pl/o-firmie/srodowisko/wprowadzanie-oraz-zbieranie-sprzetu-elektrycznego-i-elektronicznego/>

E.6.1., E.6.2., E.6.3., E.6.4., E.6.5.

Grupa Comarch posiada wdrożone procedury postępowania z odpadami. Odpady gromadzone są w sposób selektywny i zapobiegający ich negatywnemu oddziaływaniu na środowisko naturalne. W zakresie transportu i unieszkodliwiania odpadów Grupa Comarch współpracuje wyłącznie z uprawnionymi podmiotami posiadającymi środki techniczne oraz decyzje administracyjne pozwalające na gospodarowanie przekazanymi odpadami w sposób bezpieczny dla ludzi i środowiska naturalnego.

Poniższa tabela przedstawia ilość wytworzonych i przekazanych odpadów przez spółki Grupy Comarch w latach 2019 - 2020. Największy procentowo udział w strumieniu odpadów wytwarzanych przez Grupę Comarch stanowi odpadowa elektronika - będąca efektem modernizacji sprzętu IT. Odpad ten, zgodnie z polskim prawodawstwem, jest poddawany procesowi recyklingu i odzysku w instalacjach przetwarzania odpadów firm odbierających odpady.

Spółka Comarch Healthcare S.A. jest wytwórcą odpadów medycznych, powstających w wyniku prowadzonej działalności. Odpady te są transportowane i unieszkodliwiane przez podmioty do tego uprawnione.

Odpady niebezpieczne zostały w tabeli oznaczone symbolem „*”, masy podano w megagramach.

Znaczące ilościowo rodzaje odpadów zostały zaznaczone pogrubionym drukiem, masy pozostałych odpadów podano łącznie dla spółek grupy. Wszystkie spółki Grupy Comarch corocznie raportują ilość wytworzonych odpadów do właściwych miejscowo Urzędów Marszałkowskich.

Rodzaj odpadu	Kod odpadu	Ilość odpadów wytworzonych i przekazanych w 2020 roku (lokalizacje w Polsce)	Ilość odpadów wytworzonych i przekazanych w 2019 roku (lokalizacje w Polsce)
Opakowania zawierające pozostałości substancji niebezpiecznych lub nimi zanieczyszczone	15 01 10*	-- Mg	0,026 Mg
Zużyte urządzenia zawierające freony, HCFC, HFC	16 02 11*	-- Mg	0,015 Mg
Zużyte urządzenia zawierające niebezpieczne elementy inne niż wymienione w 16 02 09 do 16 02 12	16 02 13*	0,325 Mg	0,795 Mg
Zużyte urządzenia inne niż wymienione w 16 02 09 do 16 02 13 – złom elektroniczny	16 02 14	7,989 Mg	11,313 Mg
Baterie i akumulatory ołowiowe	16 06 01*	3,372 Mg	-- Mg
Inne baterie i akumulatory	16 06 05	0,045 Mg	-- Mg

Odpady medyczne (Comarch Healthcare S.A.)	18 01 03*	4,492 Mg	3,861 Mg
Leki inne niż wymienione w 18 01 08 (Comarch Healthcare S.A.)	18 01 09	0,046 Mg	0,016 Mg

**odpady niebezpieczne*

Odzysk i recykling

Spółki Grupy Comarch nie prowadzą we własnym zakresie zbiórki, odzysku i recyklingu zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego, baterii i akumulatorów oraz opakowań.

W roku 2020 obowiązek zbiórki, odzysku i recyklingu zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego dla spółek Comarch S.A., Comarch Healthcare S.A., Comarch Polska S.A., Comarch Technologies Sp. z o.o. oraz CA Consulting S.A. realizowany był przez Biosystem Elektrorecykling S.A.

Natomiast obowiązek zbierania, odzysku i recyklingu baterii i akumulatorów dla spółek Comarch Healthcare S.A., Comarch S.A. oraz Comarch Technologies Sp. z o.o. oraz obowiązek zbierania, odzysku i recyklingu opakowań dla Comarch S.A. w roku 2020 realizowany był przez Biosystem Organizacja Odzysku Opakowań S.A.

Spółki, które nie posiadały podpisanych stosownych umów z organizacjami odzysku w zakresie realizacji obowiązków wynikających z wprowadzania baterii i akumulatorów oraz opakowań, nie osiągnęły wymaganych poziomów zbierania, odzysku i recyklingu w związku z czym musiały uiścić opłatę produktową.

Obecnie w obiektach Grupy Comarch rozstawione zostały pojemniki na elektrośmieci. Pracownicy mogą na bieżąco oddawać zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny, a także zużyte baterie i akumulatory.

Od listopada 2014 roku Comarch S.A. jest członkiem Ogólnopolskiej Izby Gospodarczej Ochrony Środowiska, zrzeszającej przedsiębiorców będących organizacjami odzysku odpadów oraz przedsiębiorców wprowadzających do obrotu opakowania, produkty w opakowaniach oraz sprzęt elektryczny i elektroniczny.

8.7. Stopień zgodności z regulacjami

Grupa Comarch wdrożyła procedurę identyfikacji i dostępu do wymagań prawnych. Co najmniej raz w roku przeprowadzana jest ocena zgodności z mającymi zastosowanie wymaganiami prawnymi i innymi wymaganiami przyjętymi do stosowania przez Grupę Comarch. Wyniki oceny prezentowane są w dokumentacji sporządzanej na przegląd Zintegrowanego Systemu Zarządzania i przedstawiane Zarządowi.

E.7.3., E.7.4.

W okresie sprawozdawczym na Comarch S.A. i spółki Grupy Comarch nie nałożono żadnych kar finansowych i pozafinansowych sankcji za nieprzestrzeganie przepisów z zakresu ochrony środowiska.

W okresie objętym raportowaniem do spółek Grupy Comarch nie wpłynęły żadne skargi, dotyczące wpływu na środowisko w ramach formalnych mechanizmów skargowych.

E.7.1., E.7.2.

W okresie raportowania nie powstały istotne rodzaje zanieczyszczeń środowiska emitowane przez działalność operacyjną, jak również nie wystąpiły awarie środowiskowe i ewentualne skażenia.

8.8. Działalność na rzecz środowiska oraz inwestycje związane z ochroną środowiska

Odpowiedzialna administracja budynkami Grupy Comarch – zarządzanie energią, fotowoltaika, deszczówka i segregacja śmieci

Obiekty Comarch S.A. są budynkami nowoczesnymi, posiadającymi systemy zarządzania energią elektryczną i ciepłem. W kampusie Grupy Comarch w Krakowie znajduje się siedem biurów, w których na co dzień pracuje ponad 3 500 osób. Do firmy należy również kilka budynków poza Krakowem, dwa w Warszawie i jeden w Łodzi. Dodatkowo spółka wynajmuje kilkanaście biur w Polsce i za granicą. Zarządzanie tymi nieruchomościami odbywa się z uwzględnieniem proekologicznych praktyk, takich jak np. modernizacja budynków i wyposażenia, wykorzystywanie odnawialnych źródeł energii czy też zastosowanie odpowiedniej polityki zakupowej. W obiektach będących własnością Grupy Comarch, tj. w Specjalnej Strefie Ekonomicznej w Krakowie, w Warszawie oraz w Łodzi, stopniowo wymieniane są lampy na nowe z technologią LED oraz wprowadzane bardziej nowoczesne i energooszczędne urządzenia. We wszystkich budynkach rozstawione są pojemniki, umożliwiające segregację śmieci na cztery kategorie: szkło, papier, tworzywa sztuczne oraz odpady zmieszane.

Na początku 2018 roku Comarch S.A. rozpoczął eksploatację nowoczesnego budynku biurowego SSE7, położonego na terenie Specjalnej Strefy Ekonomicznej w Krakowie, w obrębie kampusu przy ulicy prof. Michała Życzkowskiego w Krakowie. Budynek posiada garaż podziemny, parter, 4 piętra użytkowe oraz kondygnację techniczną na dachu budynku. Budynek zaprojektowany został z dbałością o ekologię i przyjazne środowisko pracy, co potwierdza uzyskany certyfikat BREEAM Very Good. Budynek oferuje szereg udogodnień, m.in. kontakt wszystkich pomieszczeń pracy z bezpośrednim światłem dziennym, możliwość wietrzenia wszystkich pomieszczeń biurowych poprzez otwierane okna, a także wewnętrzne i zewnętrzne przestrzenie do rekreacji i wypoczynku. W garażach podziemnych budynku zainstalowano stanowiska ładowania akumulatorów, które umożliwiają pracownikom korzystanie z ekologicznych pojazdów elektrycznych. Wyróżniającą cechą są półki świetlne, projektowane na południowych i zachodnich elewacjach, które mają podwójną funkcję: z jednej strony ocieniają pas przyokienny od słońca, z drugiej odbijają światło, doświetlając położoną w głębi traktu część pomieszczeń biurowych. W ten sposób ograniczane jest zużycie energii

elektrycznej. Wszystkie pokoje wyposażone są w osobny inteligentny system wentylacji i klimatyzacji, który jest jednocześnie źródłem ogrzewania. W nocy klimatyzacja pracuje w trybie ekologicznym, a rano z wyprzedzeniem nagrzewa pomieszczenie do ustawionej na sterowniku temperatury. Przy realizacji inwestycji Comarch SSE7 zachowana została dbałość również o najbliższe otoczenie budynku- zostały posadzone drzewa i krzewy.

Dodatkowo, ze względu na troskę o środowisko naturalne, na dachu budynku zainstalowano ogniwa fotowoltaiczne, służące do częściowego pokrycia własnego zapotrzebowania na energię elektryczną oraz ewentualnej odsprzedaży nadmiaru produkowanej energii do sieci elektroenergetycznej. Urządzenia te są w stanie wyprodukować ponad 40 000 kWh energii elektrycznej.

Dodatkowo wszystkie budynki Grupy Comarch są wyposażone w nowoczesne systemy wentylacyjne z odzyskiem ciepła. W dwóch biurowcach w krakowskim kampusie oraz w obiekcie w Łodzi zainstalowane są systemy, które pozwalają gromadzić deszczówkę. Woda ta jest wykorzystywana do pielęgnacji terenów zielonych znajdujących się na terenie firmy.

Budujemy ekologiczną flotę aut

W 2020 roku 85% samochodów spełniało rygorystyczne normy emisji spalin EURO6, 14% mieściło się w normach EURO5, a tylko 1% spełniało normy EURO4 lub niższe. W 2020 roku wycofane zostało z eksploatacji 13 pojazdów charakteryzujących się starszymi normami emisji spalin. Stopniowo wycofywane są z floty pojazdy z silnikami wysokoprężnymi i zastępowane są bardziej ekologicznymi samochodami z silnikami benzynowymi oraz z napędem hybrydowym. W 2020 roku ze względu na trwającą

pandemii Covid-19 zużycie paliwa w Grupie Comarch istotnie spadło na skutek ograniczenia liczby delegacji odbywanych przez pracowników.

Pracownicy też są eko!

Comarch promuje ekologiczne wartości wśród swoich pracowników, realizując działania zachęcające do świadomego korzystania z zasobów naturalnych oraz ograniczenia zużycia energii. W pomieszczeniach gospodarczych oraz przestrzeniach wspólnych znajdują się komunikaty przypominające o wyłączeniu światła, komputerów i innych urządzeń po skończonej pracy, wykorzystywaniu w wewnętrznej korespondencji kopert wielokrotnego użytku, ograniczeniu druku i przesyłaniu korespondencji drogą elektroniczną oraz rozważnym korzystaniu z bieżącej wody.

W trosce o środowisko naturalne w firmowej kantine, która znajduje się na terenie kampusu Comarch w Krakowie organizowana jest akcja „Przyjdź z własnym kubkiem po kawę”. Zamiast sprzedaży gorących napojów w jednorazowych naczyniach, obsługa restauracji może serwować te napoje w kubkach przyniesionych przez gości. Inicjatywa ma przede wszystkim zapobiegać nadmiernej produkcji śmieci. Dodatkowo w pomieszczeniach socjalnych w budynkach Grupy Comarch są zainstalowane dystrybutory z wodą lub urządzenia, które filtrują wodę. W ten sposób firma zachęca pracowników do rezygnacji z wody butelkowanej na rzecz „kranówki”.

Cele proekologiczne

Co roku przygotowywane są programy środowiskowe, energetyczne i BHP określające cele i działania ograniczające negatywne wpływy na środowisko oraz podnoszenie świadomości pracowników. Do najważniejszych celów dotyczących podejmowania aktywnych działań na rzecz ograniczenia zanieczyszczenia środowiska należy utrzymanie zasad selektywnego gromadzenia odpadów oraz podejmowanie akcji zwiększających świadomość pracowników w zakresie ochrony środowiska i recyklingu. Do celów pośrednich związanych ze zmniejszeniem negatywnego wpływu na środowisko należą te dotyczące poprawy wyniku energetycznego m.in.:

- kontynuacja modernizacji oświetlenia w budynkach i kompleksowa modernizacja oświetlenia pomieszczeń Data Center (wymiana na energooszczędne źródła LED),
- kontynuacja procesu modernizacji floty oraz organizacji szkoleń z zakresu ecodrivingu dla pracowników.

Inwestycje związane z ochroną środowiska

Grupa Comarch na bieżąco modernizuje urządzenia klimatyzacyjne na bardziej przyjazne środowisku naturalnemu. Dodatkowo sukcesywnie wymieniane są świetlówki na źródła światła tworzone w technologii LED oraz instalowane są bardziej nowoczesne i energooszczędne urządzenia (EnergyStar).

W 2021 roku i w kolejnych latach planowany jest montaż instalacji fotowoltaicznych na wybranych budynkach Comarch S.A. zlokalizowanych na terenie Specjalnej Strefy Ekonomicznej w Krakowie.

Poniższa tabela przedstawia dodatkowe wydatki na ochronę środowiska wiążące się z kosztami spełniania obowiązków zbierania, odzysku i recyklingu wprowadzonego sprzętu elektronicznego, opakowań, baterii oraz gospodarowania odpadami w Comarch S.A. oraz w pozostałych spółkach Grupy Comarch w latach 2019 – 2020.

Wydatki na ochronę środowiska w zakresie utylizacji odpadów, recyklingu i odzysku wprowadzanych produktów	2020	2019
Comarch S.A.	3 128 PLN	3 113 PLN
Pozostałe spółki Grupy Comarch	22 686 PLN	24 827 PLN

9. Ocena istotności aspektów oddziaływania na otoczenie

Istotność poszczególnych aspektów dla Grupy Comarch (chyba że wskazano inaczej) określono następująco:

Obszar	Aspekt oddziaływania	Istotność aspektu	Wskaźniki wg SIN
Zarządczy	Opis modelu biznesowego i strategicznych kierunków rozwoju	Wysoka/średnia/ niska	G.1.1., G.1.2.
	Ład zarządczy	Wysoka/średnia/ niska	G.2.1., G.2.2., G.2.3.
	Zarządzanie ryzykiem społecznym i środowiskowym	Wysoka/średnia/ niska	G.3.1., G.3.2.
	Zarządzanie etyką	Wysoka/ średnia /niska	G.4.1., G.4.2., G.4.3., G.4.4., G.4.5., G.4.6., G.4.7., G.4.8.
Środowiskowy	Oddziaływanie bezpośrednie i pośrednie: surowce i materiały	Wysoka/ średnia /niska	E.1.1., E.1.2.
	Oddziaływanie bezpośrednie i pośrednie: paliwa i energia	Wysoka/ średnia /niska	E.2.1., E.2.2., E.2.3.
	Oddziaływanie bezpośrednie i pośrednie: woda	Wysoka/ średnia /niska	E.3.1., E.3.2., E.3.3.
	Oddziaływanie bezpośrednie i pośrednie: bioróżnorodność	Wysoka/średnia/ niska	E.4.1., E.4.2., E.4.3., E.4.4.
	Oddziaływanie bezpośrednie i pośrednie: emisje do atmosfery	Wysoka/ średnia /niska	E.5.1., E.5.2., E.5.3., E.5.4.
	Oddziaływanie bezpośrednie i pośrednie: odpady i ścieki	Wysoka/ średnia /niska	E.6.1., E.6.2., E.6.3., E.6.4., E.6.5.
	Pozostałe aspekty bezpośredniego i pośredniego oddziaływania na środowisko	Wysoka/ średnia /niska	E.7.1., E.7.2., E.7.3., E.7.4., E.7.5., E.7.6.
	Rozszerzona odpowiedzialność środowiskowa: produkty i usługi	Wysoka/ średnia /niska	E.8.1., E.8.2., E.8.3.
Społeczny i pracowniczy	Korzystanie z pomocy publicznej i zlecenia publiczne	Wysoka/średnia/ niska	S.1.1., S.1.2.
	Poziom zatrudnienia i poziom wynagrodzeń	Wysoka/ średnia /niska	S.2.1., S.2.2., S.2.3., S.2.4., S.2.5., S.2.6., S.2.7., S.2.8., S.2.9., S.2.10., S.2.11., S.2.12., S.2.13., S.2.14., S.2.15.

Relacje ze stroną pracowniczą i wolność zrzeszania się	Wysoka/ średnia /niska	S.3.1., S.3.2., S.3.3., S.3.4., S.3.5., S.3.6.
Bezpieczeństwo i higiena pracy	Wysoka /średnia/niska	S.4.1., S.4.2., S.4.3., S.4.4., S.4.5., S.4.6., S.4.7., S.4.8., S.4.9., S.4.10., S.4.11., S.4.12.
Rozwój i edukacja	Wysoka/ średnia /niska	S.5.1., S.5.2.
Zarządzanie różnorodnością	Wysoka/ średnia /niska	S.6.1., S.6.2., S.6.3., S.6.4.
Prawa człowieka	Wysoka /średnia/niska	S.7.1., S.7.2., S.7.3., S.7.4., S.7.5., S.7.6.
Praca dzieci i praca przymusowa	Wysoka/ średnia /niska	S.8.1., S.8.2., S.8.3., S.8.4.
Społeczności lokalne i zaangażowanie społeczne	Wysoka/ średnia /niska	S.9.1., S.9.2., S.9.3., S.9.4., S.9.5., S.9.6.
Przeciwdziałanie korupcji	Wysoka/ średnia /niska	S.10.1., S.10.2., S.10.3.
Bezpieczeństwo produktów i konsumentów	Wysoka/ średnia /niska	S.11.1., S.11.2., S.11.3.
Komunikacja marketingowa	Wysoka/średnia/ niska	S.12.1., S.12.2., S.12.3.
Ochrona prywatności	Wysoka /średnia/niska	S.13.1., S.13.2., S.13.3.
Oznakowanie produktów	Wysoka/ średnia /niska	S.14.1., S.14.2., S.14.3.
Pozostałe kwestie społeczne i rynkowe	Wysoka/ średnia /niska	S.15.1., S.15.2., S.15.3., S.15.4., S.15.5., S.15.6.

10. Przegląd wskaźników SIN

Wskaźnik SIN	Wytyczne	Odniesienie w raporcie (nr strony)
I. Obszar Zarządczy (G)		
G.1.1.	OPIS PRZYJĘTEJ STRATEGII ROZWOJU Z UWZGLĘDNIENIEM ASPEKTÓW SPOŁECZNYCH I ŚRODOWISKOWYCH	4
G.1.2.	CHARAKTERYSTYKA PRZYJĘTEGO MODELU BIZNESOWEGO, WŁĄCZAJĄC W TO OPIS ŁAŃCUCHA DOSTAW, ZE SZCZEGÓLNYM UWZGLĘDNIENIEM OPISU ODDZIAŁYWANIA SPOŁECZNEGO I ŚRODOWISKOWEGO	4 , 36
G.2.1.	OPIS STRUKTURY ZARZĄDCZEJ, ZAWIERAJĄCY INFORMACJĘ O TYM, CZY I JAK UWZGLĘDNIONE ZOSTAŁO PODEJŚCIE DO ZARZĄDZANIA ASPEKTAMI NIEFINANSOWYMI (SPOŁECZNYMI, ŚRODOWISKOWYMI), JAK WYGLĄDA SYSTEM ZARZĄDZANIA RYZYKIEM I AUDYTU WEWNĘTRZNEGO	21 , 35
G.2.2.	WYKAZ CERTYFIKATÓW SYSTEMÓW ZARZĄDZANIA (np. ISO 9001, ISO 14001, OHSAS 18001)	19
G.2.3.	OPIS SYSTEMU KONTROLI WEWNĘTRZNEJ, ZE WSKAZANEM MONITOROWANIA SPOŁECZNYCH I ŚRODOWISKOWYCH ASPEKTÓW DZIAŁALNOŚCI	20 , 35
G.3.1.	OPIS PODEJŚCIA DO ZARZĄDZANIA RYZYKIEM I UWZGLĘDNIENIA W NIM ASPEKTÓW SPOŁECZNYCH I ŚRODOWISKOWYCH	20 , 21 , 24 , 25 , 27 , 28 , 30 , 34
G.3.2.	LISTA ZIDENTYFIKOWANYCH RYZYK SPOŁECZNYCH LUB ŚRODOWISKOWYCH WRAZ Z ICH KRÓTKĄ CHARAKTERYSTYKĄ	20 , 24 , 25 , 27 , 28 , 29 , 34
G.4.1.	WSKAZANIE, CZY ORGANIZACJA POSIADA FORMALNY KODEKS ETYKI LUB RÓWNOWAŻNY DOKUMENT ODPOWIADAJĄCY NA POTRZEBY ORGANIZACJI	29
G.4.2.	LICZBA AUDYTÓW ETYCZNYCH ZREALIZOWANYCH U DOSTAWCÓW, LICZBA AUDYTÓW ZAKOŃCZONYCH IDENTYFIKACJĄ NIEPRAWIDŁOWOŚCI	29
G.4.3.	LICZBA AUDYTÓW ETYCZNYCH ZREALIZOWANYCH W ORGANIZACJI NA ŻĄDANIE JEJ ODBIORCÓW, LICZBA AUDYTÓW ZAKOŃCZONYCH IDENTYFIKACJĄ NIEPRAWIDŁOWOŚCI	30
G.4.4.	LICZBA DOSTAWCÓW, KTÓRZY PODPISALI KARTĘ ETYKI/ZOBOWIĄZANIE DO PRZESTRZEGANIA STANDARDÓW ETYCZNYCH ORGANIZACJI	29
G.4.5.	LICZBA ZGŁASZANYCH SKARG POTENCJALNYCH NARUSZEŃ STANDARDÓW ETYCZNYCH (JEŚLI TO MOŻLIWE, W PODZIALE NA ZGŁOSZENIA POCHODZĄCE Z WEWNĄTRZ/Z ZEWNĄTRZ ORGANIZACJI)	29

G.4.6.	LICZBA PRZEPROWADZONYCH SZKOLEŃ W OBSZARZE ETYCZNYM, LICZBA OSÓB W NICH UCZESTNICZĄCYCH	31
G.4.7.	ODSETEK (%) UMÓW Z KONTRAHENTAMI, W KTÓRYCH ZNALAZŁA SIĘ KLAUZULA ODNOŚĄCA SIĘ DO ETYKI (W UJĘCIU WARTOŚCIOWYM)	29,37
G.4.8.	UWZGLĘDNIENIE ZASAD ETYKI W POLITYCE KREDYTOWEJ/POŻYCZKOWEJ ORAZ INWESTYCYJNEJ [DOTYCZY SEKTORA FINANSOWEGO]	-

II. Obszar Środowiskowy (E)

E.1.1	RODZAJ I ILOŚĆ (NP. WG WAGI, OBJĘTOŚCI) WYKORZYSTANEGO SUROWCA/MATERIAŁU (Z EWENTUALNYM WSKAZANIEM TYCH ZE ŹRÓDEŁ ODNAWIALNEJ/Z RECYKLINGU/POSIADAJĄCYCH CERTYFIKATY ZRÓWNOWAŻONEGO ROZWOJU	65
E.1.2.	ZUŻYCIE KLUCZOWYCH SUROWCÓW/MATERIAŁÓW NA JEDNOSTKĘ PRODUKTU LUB PRZYCHODU (DLA POSZCZEGÓLNYCH KATEGORII SUROWCÓW/MATERIAŁÓW)	65
E.2.1.	CAŁKOWITE ZUŻYCIE ENERGII W GJ WG GŁÓWNYCH ŹRÓDEŁ JEJ POZYSKANIA	66
E.2.2.	ODSETEK (%) ENERGII POCHODZĄCEJ Z ODNAWIALNYCH ŹRÓDEŁ ENERGII (OZE) (ENERGIA WODNA, ENERGIA Z BIOMASY, ENERGIA WIATROWA, FOTOWOLTAIKA, ENERGIA GEOTERMALNA)	66
E.2.3.	ZUŻYCIE ENERGII NA JEDNOSTKĘ PRODUKTU LUB PRZYCHODU	66
E.3.1.	CAŁKOWITE ZUŻYCIE WODY W M ³ (WG ŹRÓDŁA – NP.SIEĆ WODOCIĄGOWA)	69
E.3.2.	WOLUMEN WODY ODZYSKIWANEJ I PONOWNIE WYKORZYSTYWANEJ	69
E.3.3.	ZUŻYCIE WODY NA JEDNOSTKĘ PRODUKTU LUB PRZYCHODU	69
E.4.1.	LISTA I KRÓTKA CHARAKTERYSTYKA TERENÓW CENNYCH PRZYRODNICZO W ŚĄSIEDZTWIE/SFERZE ODDZIAŁYWANIA PRZEDSIĘBIORSTWA (ZE WSKAZANIEM CHARAKTERU ODDZIAŁYWANIA PRZEDSIĘBIORSTWA NA TE TERENY I SIEDLISKA CENNEJ FAUNY I FLORY)	65
E.4.2.	WSKAZANIE TYPU I CZĘSTOTLIWOŚCI PROWADZONEGO MONITORINGU PRZYRODNICZEGO	65
E.4.3.	OPIS EWENTUALNYCH POTWIERDZONYCH STRAT ŚRODOWISKOWYCH BĘDĄCYCH SKUTKIEM DZIAŁANIA PRZEDSIĘBIORSTWA	65
E.4.4.	OPIS EWENTUALNYCH DZIAŁAŃ MAJĄCYCH NA CELU MONITOROWANIE STANU ŚRODOWISKA ORAZ	65

ZAPOBIEGANIE/ORGANICZANIE/REKOMPENSOWANIE ŚRODOWISKU NATURALNEMU SKUTKÓW ODDZIAŁYWANIA PRZEDSIĘBIORSTWA		
E.5.1.	MASA EMITOWANYCH DO ATMOSFERY GAZÓW CIEPLARNIANYCH	70
E.5.2.	MASA POZOSTAŁYCH SUBSTANCJI EMITOWANYCH DO ATMOSFERY WEDŁUG RODZAJU (NP. SO _x , NO _x , PM10, PM2.5)	74
E.5.3.	EMISJA GAZÓW CIEPLARNIANYCH NA JEDNOSTKĘ PRODUKTU LUB PRZYCHODU	70
E.5.4.	EMISJA POZOSTAŁYCH SUBSTANCJI NA JEDNOSTKĘ PRODUKTU LUB PRZYCHODU	74
E.6.1.	CAŁKOWITA MASA ODPADÓW W PODZIALE NA NIEBEZPIECZNE I INNE NIŻ NIEBEZPIECZNE, Z WYSZCZEGÓLNIENIEM ISTOTNYCH ICH KATEGORII	76
E.6.2.	CAŁKOWITA MASA ODPADÓW W PODZIALE WG METODY ZAGOSPODAROWANIA	76
E.6.3.	CAŁKOWITY WOLUMEN ODPROWADZANYCH ŚCIEKÓW ZE SKAZANIEM PODZIAŁU WG METODY OCZYSZCZENIA	76
E.6.4.	EMISJA ODPADÓW NA JEDNOSTKĘ PRODUKTU LUB PRZYCHODU	76
E.6.5.	EMISJA ŚCIEKÓW NA JEDNOSTKĘ PRODUKTU LUB PRZYCHODU	75,76
E.7.1.	OPIS POZOSTAŁYCH ISTOTNYCH RODZAJÓW ZANIECZYSZCZEŃ ŚRODOWISKA EMITOWANYCH PRZEZ DZIAŁALNOŚĆ OPERACYJNĄ SPÓŁKI (WRAZ Z MIERZALNYMI MIARAMI, JEŚLI TO MOŻLIWE)	77
E.7.2.	LISTA AWARII ZE SKUTKIEM ŚRODOWISKOWYM I EWENTUALNYCH SKAŻEŃ, DO KTÓRYCH DOSZŁO W OKRESIE SPRAWOZDAWCZYM (WRAZ Z OPISEM ICH CHARAKTERU)	77
E.7.3.	LISTA POTENCJALNYCH NATUSZEŃ PRZEPISÓW OCHRONY ŚRODOWISKA, W ZWIĄZKU Z KTÓRYMI WSZCZĘTE ZOSTAŁY POSTĘPOWANIA ADMINISTRACYJNE	77
E.7.4.	CAŁKOWITA KWOTA PRAWOMOCNYCH KAR NAŁOŻONYCH W ZWIĄZKU Z NARUSZENIEM PRZEPISÓW OCHRONY ŚRODOWISKA	77
E.7.5.	ODSETEK (%) UMÓW Z KONTRAHENTAMI, W KTÓRYCH ZNALAZŁA SIĘ KLAUZULA ODNOSZĄCA SIĘ POSZANOWANIA ŚRODOWISKA NATURALNEGO (W UJĘCIU WARTOŚCIOWYM)	37
E.7.6.	LICZBA AUDYTÓW POD KĄTEM PRZESTRZEGANIA PRZEPISÓW OCHRONY ŚRODOWISKA U PODWYKONAWCY	-
E.8.1.	UWZGLĘDNIENIE OCHRONY ŚRODOWISKA W POLITYCE KREDYTOWEJ/POŻYCZKOWEJ ORAZ INWESTYCYJNEJ [DOTYCZY SEKTORA FINANSOWEGO]	-

E.8.2.	PRZYCHODY Z PRODUKTÓW LUB USŁUG, OPRACOWANYCH Z UWZGLĘDNIENIEM KRYTERIÓW ŚRODOWISKOWYCH JAKO % CAŁKOWITYCH PRZYCHODÓW [DOTYCZY SEKTORÓW: PRZEMYSŁ, USŁUGI]	66
E.8.3.	WARTOŚĆ UDZIELONYCH KREDYTÓW Z WCZEŚNIEJSZĄ OCENĄ RYZYKA ŚRODOWISKOWEGO/WARTOŚCI PORTFELA UBEZPIECZEŃ Z WCZEŚNIEJSZĄ OCENĄ RYZYKA ŚRODOWISKOWEGO [DOTYCZY SEKTORA FINANSOWEGO]	-

III. Obszar Społeczny i Pracowniczy (S)

S.1.1.	WARTOŚĆ POMOCY PUBLICZNEJ UZYSKANEJ OD PAŃSTWA (WSPARCIE FINANSOWE I EKWIWALENTY DOTACJI)	10
S.1.2.	WARTOŚĆ PRZYCHODÓW POCHODZĄCYCH Z ZAMÓWIEŃ PUBLICZNYCH I ICH PROCENTOWY UDZIAŁ W CAŁOŚCI PRZYCHODÓW	10
S.2.1.	LICZBA PRACOWNIKÓW W PRZELICZENIU NA PEŁNE ETATY WG TYPU UMOWY O PRACĘ (WG WIEKU I PŁCI) NA KONIEC OKRESU SPRAWOZDAWCZEGO	44
S.2.2.	LICZBA PRACOWNIKÓW W PRZELICZENIU NA PEŁNE ETATY NOWO ZATRUDNIONYCH W RAPORTOWYM OKRESIE (WG WIEKU I PŁCI)	44
S.2.3.	LICZBA PRACOWNIKÓW W PRZELICZENIU NA PEŁNE ETATY, KTÓRZY ODESZLI W RAPORTOWANYM OKRESIE (WG WIEKU I PŁCI)	44
S.2.4.	LICZBA OSÓB ZATRUDNIONYCH NA PODSTAWIE UMÓW CYWILNOPRAWNYCH WG TYPU UMOWY O PRACĘ (WG WIEKU I PŁCI) NA KONIEC OKRESU SPRAWOZDAWCZEGO, LICZBA ZAWARTYCH UMÓW CYWILNOPRAWNYCH Z OSOBAMI FIZYCZNYMI W RAPORTOWANYM OKRESIE, LICZBA ZAKOŃCZONYCH UMÓW CYWILNOPRAWNYCH Z OSOBAMI FIZYCZNYMI W RAPORTOWANYM OKRESIE	44
S.2.5.	LICZBA ZATRUDNIONYCH W RAMACH OUTSOURCINGU	45
S.2.6.	LICZBA PRACOWNIKÓW NIEPEŁNOSPRAWNYCH ORAZ ICH PROCENTOWY UDZIAŁ W OGÓLE ZATRUDNIONYCH	42
S.2.7.	PRZECIĘTNE WYNAGRODZENIE PRACOWNIKÓW ZATRUDNIONYCH NA PODSTAWIE UMOWY O PRACĘ	42
S.2.8.	LICZBA ORAZ PRZECIĘTNE WYNAGRODZENIE OBCOKRAJOWCÓW ŚWIADCZĄCYCH PRACĘ NA RZECZ PRACODAWCY I POD JEGO NADZOREM (NIEZALEŻNIE, CZY SĄ PRACOWNIKAMI WŁASNYMI, CZY PODMIOTÓW TRZECICH, KTÓRYM ZLECANA JEST PRACA), POCHODZĄCYCH Z KRAJÓW ZNAJDUJĄCYCH SIĘ W GORSZEJ OD POLSKI SYTUACJI EKONOMICZNEJ LUB Z KRAJÓW, W KTÓRYCH	42

	UPRAWDOPODOBNIONE JEST ŁAMANE PRAW CZŁOWIEKA (WG KRAJU POCHODZENIA).	
S.2.9.	STOSUNEK PRZECIĘTNEGO WYNAGRODZENIA BRUTTO KOBIET DO PRZECIĘTNEGO WYNAGRODZENIA BRUTTO MĘŻCZYŹN W POSZCZEGÓLNYCH KATEGORIACH ZASZEREGOWANIA/GRUPACH PRACOWNICZYCH (NP. DYREKTORZY, KIEROWNICY, POZOSTALI PRACOWNICY).	51
S.2.10.	STOSUNEK PRZECIĘTNEGO WYNAGRODZENIA CZŁONKÓW ZARZĄDU DO NAJNIŻSZEGO UPOSAŻENIA W SPÓŁCE (W PRZELICZENIU NA PEŁEN ETAT).	-
S.2.11.	PRZECIĘTNE WYNAGRODZENIE OSÓB WSPÓŁPRACUJĄCYCH NA PODSTAWIE UMÓW CYWILNOPRAWNYCH I ŚWIADCZĄCYCH USŁUGI NA RZECZ PRACODAWCY.	-
S.2.12.	PRZECIĘTNE WYNAGRODZENIE OSÓB ZATRUDNIONYCH W RAMACH OUTSOURCINGU I WYKONUJĄCYCH PRACĘ NA RZECZ PRACODAWCY.	-
S.2.13.	ŁĄCZNA WYSOKOŚĆ ROCZNYCH SKŁADEK NA PFRON.	52
S.2.14.	ODSETEK KOBIET, KTÓRE PO URODZENIU DZIECKA I POWROCIE DO PRACY, ZREZYGNOWAŁY Z PRACY W CIĄGU 12 MIESIĘCY OD POWROTU DO PRACY.	51
S.2.15.	INFORMACJA NA TEMAT DODATKOWYCH ŚWIADCZEŃ POZAPŁACOWYCH DOSTĘPNYCH DLA PRACOWNIKÓW (NP. DODATKOWE UBEZPIECZENIE, PAKIETY MEDYCZNE, PRACOWNICZY PROGRAM EMERYTALNY, AKCJONARIAT PRACOWNICZY, KARTY UPRAWNIAJĄCE DO KORZYSTANIA Z OBIEKTÓW SPORTOWYCH, POŻYCZKI MIESZKANIOWE).	52
S.3.1.	LICZBA DZIAŁAJĄCYCH W ZAKŁADZIE PRACY ZWIĄZKÓW ZAWODOWYCH OGÓŁEM (REPREZENTATYWNYCH I POZOSTAŁYCH).	52
S.3.2.	ODSETEK (%) PRACOWNIKÓW NALEŻĄCYCH DO ZWIĄZKÓW ZAWODOWYCH (TZW. WSPÓŁCZYNNIK UZWIĄZKOWIENIA).	42 , 52
S.3.3.	LICZBA WSZCZĘTYCH SPORÓW ZBIOROWYCH W OSTATNIM ROKU ORAZ SZACUNKOWY WPŁYW NA WYNIKI SPÓŁKI Z TYM ZWIĄZANE (W PRZYPADKU, W KTÓRYM ODNOTOWANO STRAJKI, NALEŻY OPISAĆ ICH PRZYCZYNE, FORMĘ, CZAS TRWANIA ORAZ POCZYNIONE USTALENIA).	52
S.3.4.	INFORMACJA, CZY W ZAKŁADZIE PRACY FUNKCJONUJE PROCEDURA ZGŁASZANIA SKARG I NIEPRAWIDŁOWOŚCI („HOT LINE”) I NA JAKIEJ PODSTAWIE (NP. ODPOWIEDNIEJ POLITYKI). JEŚLI TAK, JAKA JEST LICZBA SKARG ZWIĄZANYCH Z OBSZAREM PRAKTYK ZATRUDNIENIA, KTÓRE ZOSTAŁY ZGŁOSZONE, ROZPATRZONE I ROZWIĄZANE (ILE SKARG ZOSTAŁO ZARAPORTOWANYCH, A ILE ROZSTRZYGNIĘTYCH W OMAWIANYM OKRESIE).	30

S.3.5.	INFORMACJA, CZY W ZAKŁADZIE PRACY POWOŁANO RADĘ PRACOWNIKÓW – A W PRZYPADKU INNYCH PRZEDSTAWICIELI NIŻ RADA PRACOWNIKÓW I ZWIĄZKI ZAWODOWE, CZY TACY PRZEDSTAWICIELE PRACOWNIKÓW ZOSTALI POWOŁANI W DRODZE WYBORÓW, W KTÓRYCH MOGLI UCZESTNICZYĆ WSZYSCY PRACOWNICY.	52
S.3.6.	INFORMACJA O TYM, CZY, A JEŚLI TAK, TO W JAKI SPOSÓB ORAZ Z JAKIMI REZULTATAMI, ZAKŁAD PRACY PROWADZI UDOKUMENTOWANY DIALOG, W FORMIE CYKLICZNYCH, SFORMALIZOWANYCH SPOTKAŃ, MAJĄCYCH NA CELU OMÓWIENIE WZAJEMNYCH OCZEKIWAŃ ORAZ CHARAKTER NAJCZĘŚCIEJ PODNOSZONYCH KWESTII I SPOSOBU USTOSUNKOWANIA SIĘ DO NICH PRZEZ WŁADZE SPÓŁKI.	42 , 52
S.4.1.	LICZBA WYPADKÓW PRZY PRACY WŚRÓD OSÓB WYKONUJĄCYCH PRACĘ NA TERENIE ZAKŁADU PRACY I PRACOWNIKÓW WYKONUJĄCYCH PRACĘ POZA SIEDZIBĄ PRACODAWCY.	56
S.4.2.	WSKAŹNIK CZĘSTOŚCI WYPADKÓW (WYPADKI PRZY PRACY NA 1000 ZATRUDNIONYCH).	56
S.4.3.	LICZBA WYPADKÓW ŚMIERTELNYCH WŚRÓD WYKONUJĄCYCH PRACĘ NA TERENIE ZAKŁADU PRACY I PRACOWNIKÓW WYKONUJĄCYCH PRACĘ POZA SIEDZIBĄ PRACODAWCY.	56
S.4.4.	ŁĄCZNA LICZBA DNI NIEZDOLNOŚCI DO PRACY WŚRÓD PRACOWNIKÓW SPOWODOWANEJ WYPADKAMI.	56
S.4.5.	WSKAŹNIK CIĘŻKOŚCI WYPADKÓW (LICZBA DNI NIEZDOLNOŚCI/1 WYPADEK).	56
S.4.6.	LICZBA STWIERDZONYCH PRZYPADKÓW CHOROÓB ZAWODOWYCH.	57
S.4.7.	LICZBA PRACOWNIKÓW PRACUJĄCYCH W WARUNKACH PRZEKROCZENIA NAJWYŻSZYCH DOPUSZCZALNYCH STĘŻEŃ (NDS) LUB NAJWYŻSZYCH DOPUSZCZALNYCH NATĘŻEŃ (NDN).	57
S.4.8.	LICZBA STANOWISK PRACY, NA KTÓRYCH POZIOM OCENIONEGO RYZYKA ZAWODOWEGO JEST NIEAKCEPTOWALNIE WYSOKI (TJ. KONIECZNE SĄ DZIAŁANIA MAJĄCE NA CELU ZMNIEJSZENIE POZIOMU RYZYKA).	57
S.4.9.	WYKAZ NAJCZĘSTSZYCH PRZYCZYŃ WYPADKÓW PRZY PRACY, WG KATEGORII PRACY/CZYNNOŚCI WYKONYWANYCH PRZEZ POSZKODOWANEGO W CHWILI WYPADKU, RODZAJÓW URAZÓW.	56
S.4.10.	OPIS STOPNIA ZAANGAŻOWANIA ZWIĄZKÓW ZAWODOWYCH (JEŻELI FUNKCJONUJĄ) W OBSZARZE BHP (NP. CZY ZOSTAŁ POWOŁANY SPOŁECZNY INSPEKTOR PRACY, JAK SPRAWUJĄ KONTROLE NAD PRZESTRZEGANIEM PRZEPISÓW BHP).	52

S.4.11.	ODSETEK (%) UMÓW Z KONTRAHENTAMI, W KTÓRYCH ZNALAZŁA SIĘ KLAUZULA ODNOSZĄCA SIĘ DO BHP (W UJĘCIU WARTOŚCIOWYM).	37
S.4.12.	LICZBA AUDYTÓW POD KĄTEM PRZESTRZEGANIA ZASAD BHP U PODWYKONAWCÓW	36
S.5.1.	ŚREDNIA LICZBA GODZIN SZKOLENIOWYCH (LUB DNI SZKOLENIOWYCH) NA PRACOWNIKA (WG PŁCI I KATEGORII PRACOWNIKÓW) – DOTYCZY SZKOLEŃ ORGANIZOWANYCH PRZEZ PRACODAWCĘ.	53
S.5.2.	LICZBA PRACOWNIKÓW PODNOSZĄCYCH KWALIFIKACJE ZAWODOWE, KTÓRYM PRZYSŁUGUJĄ OKREŚLONE UPRAWNIENIA Z TEGO TYTUŁU W STOSUNKU DO PRACODAWCY (NP. URLOPY SZKOLENIOWE), ZE WSKAZANIEM LICZBY PRACOWNIKÓW, KTÓRYM PRACODAWCA WSPÓŁFINANSUJE LUB FINANSUJE PODNOSZENIE KWALIFIKACJI ZAWODOWYCH.	53
S.6.1.	INFORMACJA, CZY U PRACODAWCY ZOSTAŁA WDROŻONA POLITYKA ANTYMOBBINGOWA I POLITYKA ANTYDISKRYMINACYJNA.	29
S.6.2.	LICZBA ZGŁOSZONYCH PRZYPADKÓW DISKRYMINACJI, - MOBBINGU, MOLESTOWANIA SEKSUALNEGO ITP.	30
S.6.3.	LICZBA POTWIERDZONYCH PRZYPADKÓW DISKRYMINACJI, MOBBINGU, MOLESTOWANIA SEKSUALNEGO ITP.	30
S.6.4.	LICZBA AUDYTÓW PRZEPROWADZONYCH U PODWYKONAWCÓW POD KĄTEM PRZECIWDZIAŁANIA DISKRYMINACJI.	36
S.7.1.	LICZBA ZGŁOSZONYCH PRZYPADKÓW NARUSZANIA PRAW CZŁOWIEKA, W TYM U PODWYKONAWCÓW.	30
S.7.2.	LICZBA POTWIERDZONYCH PRZYPADKÓW NARUSZANIA PRAW CZŁOWIEKA, W TYM U PODWYKONAWCÓW.	30
S.7.3.	ODSETEK (%) UMÓW Z KONTRAHENTAMI, W KTÓRYCH ZNALAZŁA SIĘ KLAUZULA ODNOSZĄCA SIĘ DO PRAW CZŁOWIEKA (W UJĘCIU WARTOŚCIOWYM).	37
S.7.4.	LICZBA AUDYTÓW PRZEPROWADZONYCH U PODWYKONAWCÓW POD KĄTEM POSZANOWANIA PRAW CZŁOWIEKA.	36
S.7.5.	UWZGLĘDNIENIE KWESTII POSZANOWANIA PRAW CZŁOWIEKA W POLITYCE KREDYTOWEJ/POŻYCZKOWEJ ORAZ INWESTYCYJNEJ [DOTYCZY SEKTORA FINANSOWEGO].	-
S.7.6.	OPIS ZAGROŻEŃ DLA PRAW CZŁOWIEKA ORAZ PRZYPADKÓW NARUSZANIA PRAW CZŁOWIEKA POZA ŁAŃCUCHEM DOSTAW (NP. WYKORZYSTYWANIE PRODUKTÓW LUB USŁUG ŚWIADCZONYCH PRZEZ PRZEDSIĘBIORSTWO PRZEZ OSOBY LUB PODMIOTY W SPOSÓB ZAGRAŻAJĄCY NARUSZENIEM PRAW CZŁOWIEKA).	30,36

S.8.1.	LICZBA ZGŁOSZONYCH PRZYPADKÓW PRACY DZIECI LUB PRACY PRZYMUSOWEJ (W TYM U PODWYKONAWCÓW).	30
S.8.2.	LICZBA POTWIERDZONYCH PRZYPADKÓW PRACY DZIECI LUB PRACY PRZYMUSOWEJ (W TYM U PODWYKONAWCÓW).	30
S.8.3.	ODSETEK (%) UMÓW Z KONTRAHENTAMI, W KTÓRYCH ZNALAZŁA SIĘ KLAUZULA ODNOŚZĄCA SIĘ DO PRAW CZŁOWIEKA Z UWZGLĘDNIENIEM ZAKAZU PRACY DZIECI LUB PRACY PRZYMUSOWEJ (W UJĘCIU WARTOŚCIOWYM).	37
S.8.4.	LICZBA AUDYTÓW PRZEPROWADZONYCH U PODWYKONAWCÓW POD KĄTEM POSZANOWANIA PRAW CZŁOWIEKA W ZAKRESIE PRZECIWDZIAŁANIA PRACY DZIECI I PRACY PRZYMUSOWEJ.	36
S.9.1.	OPIS EWENTUALNYCH UCIAŻLIWOŚCI, JAKIE MOŻE ODCZUWAĆ LOKALNA SPOŁECZNOŚĆ W ZWIĄZKU Z PROWADZENIEM PRZEZ SPÓŁKĘ DZIAŁALNOŚCI OPERACYJNEJ ITP.	33,58
S.9.2.	LICZBA SKARG ZGŁOSZONYCH PRZEZ SPOŁECZNOŚĆ LOKALNĄ, ICH TEMATYKA ORAZ DZIAŁANIA SPÓŁKI W ODPOWIEDZI NA NIE.	58
S.9.3.	OPIS POLITYKI I KIERUNKÓW ZAANGAŻOWANIA SPOŁECZNEGO SPÓŁKI ORAZ ZREALIZOWANE DZIAŁANIA PROSPOŁECZNE, W TYM TE NA RZECZ LOKALNEJ SPOŁECZNOŚCI, W KTÓREJ PROWADZONA JEST DZIAŁALNOŚĆ.	33
S.9.4.	CAŁKOWITA KWOTA DAROWIZN NA CELE SPOŁECZNE W OKRESIE SPRAWOZDAWCZYM (ZE WSKAZANIEM NAJWIĘKSZYCH OBDAROWANYCH).	33,64
S.9.5.	CAŁKOWITA KWOTA WYDATKOWANA NA SPONSORING (ZE WSKAZANIEM NAJWIĘKSZYCH SPONSOROWANYCH PARTNERÓW).	33,64
S.9.6.	CAŁKOWITA LICZBA GODZIN PRZEPRACOWANYCH PRZEZ PRACOWNIKÓW-WOLONTARIUSZY ORAZ LICZBA WOLONTARIUSZY, W RAMACH PROGRAMU WOLONTARIATU (JEŻELI TAKI ISTNIEJE).	33,65
S.10.1.	OBSZARY BIZNESOWE POTENCJALNIE NARAŻONE NA ZACHOWANIA KORUPCYJNE.	34
S.10.2.	LICZBA ZGŁOSZONYCH PRZYPADKÓW ZACHOWAŃ NOSZĄCYCH ZNAMIONA KORUPCJI.	35
S.10.3.	LICZBA POTWIERDZONYCH PRZYPADKÓW KORUPCJI.	35
S.11.1.	LICZBA PRZYPADKÓW NARUSZENIA PROCEDUR DOTYCZĄCYCH BEZPIECZEŃSTWA PRODUKTÓW I USŁUG.	40
S.11.2.	POSTĘPOWANIA ADMINISTRACYJNE PROWADZONE PRZECIWKO SPÓŁCE (NP. PRZEZ UOKIK)	41

S.11.3.	WARTOŚĆ FINANSOWA KAR ZA NIEZGODNOŚĆ Z PRAWEM I REGULACJAMI W KWESTIACH ZWIĄZANYCH Z BEZPIECZEŃSTWEM KLIENTÓW (W PODZIALE NA PRAWOMOCNE I NIEPRAWOMOCNE).	40
S.12.1.	LICZBA PRZYPADKÓW NIEZGODNOŚCI Z REGULACJAMI I DOBROWOLNYMI KODEKSAMI DOTYCZĄCYMI KOMUNIKACJI MARKETINGOWEJ (W TYM REKLAMY, PROMOCJI, SPONSORINGU).	40
S.12.2.	POSTĘPOWANIA ADMINISTRACYJNE PROWADZONE PRZECIWKO SPÓŁCE (NP. PRZEZ UOKIK)	42
S.12.3.	WARTOŚĆ FINANSOWA KAR ZA NIEZGODNOŚĆ Z PRAWEM I REGULACJAMI W KWESTIACH ZWIĄZANYCH Z RZETELNOŚCIĄ I ETYKĄ KOMUNIKACJI MARKETINGOWEJ (W PODZIALE NA PRAWOMOCNE I NIEPRAWOMOCNE).	40
S.13.1.	LICZBA ZDARZEŃ DOTYCZĄCYCH WYCIEKU LUB NIEUPRAWNIONEGO WYKORZYSTANIA DANYCH OSOBOWYCH (KLIENTÓW, PRACOWNIKÓW).	40
S.13.2.	POSTĘPOWANIA ADMINISTRACYJNE PROWADZONE PRZECIWKO SPÓŁCE (NP. PRZEZ GIODO)	40
S.13.3.	WARTOŚĆ FINANSOWA KAR ZA NIEZGODNOŚĆ Z PRAWEM I REGULACJAMI W KWESTIACH ZWIĄZANYCH Z OCHRONĄ DANYCH OSOBOWYCH (W PODZIALE NA PRAWOMOCNE I NIEPRAWOMOCNE).	40
S.14.1.	LICZBA PRZYPADKÓW NIEZGODNOŚCI ZWIĄZANYCH Z NIEWŁAŚCIWYM OZNAKOWANIEM PRODUKTU.	41
S.14.2.	POSTĘPOWANIA ADMINISTRACYJNE PROWADZONE PRZECIWKO SPÓŁCE, NP. PRZEZ UOKIK.	41
S.14.3.	WARTOŚĆ FINANSOWA KAR ZWIĄZANYCH Z NIEWŁAŚCIWYM OZNAKOWANIEM PRODUKTU. (W PODZIALE NA PRAWOMOCNE I NIEPRAWOMOCNE)	41
S.15.1.	RZECZYWISTY OKRES ROTACJI ZOBOWIĄZAŃ.	36
S.15.2.	RZECZYWISTY OKRES ROTACJI NALEŻNOŚCI.	39
S.15.3.	OKRES PŁATNOŚCI ZOBOWIĄZAŃ STANDARDOWO ZAPISYWANY W UMOWACH Z DOSTAWCAMI.	36
S.15.4.	ODSETEK (%) ZOBOWIĄZAŃ PŁACONYCH W TERMINIE UMOWNYM (WARTOŚCIOWO).	36
S.15.5.	POSTĘPOWANIA ADMINISTRACYJNE PROWADZONE PRZECIWKO SPÓŁCE PRZEZ UOKIK	41
S.15.6.	WARTOŚĆ FINANSOWA KAR ZWIĄZANYCH ZACHOWANIAM I ANTYKONKURENCYJNYMI I ANTYRYNKOWYMI (W PODZIALE NA PRAWOMOCNE I NIEPRAWOMOCNE).	41

Comarch S.A.

Al. Jana Pawła II 39a
31-864 Kraków

 ir@comarch.pl

 +48 (12) 687 78 22

www.comarch.pl/relacje-inwestorskie/
